

**AKTUALIZACE STRATEGIE ROZVOJE VENKOVA
VE ZLÍNSKÉM KRAJI DO ROKU 2030**

Verze k projednání Radou Zlínského kraje (listopad 2021).

OBSAH

ÚVOD.....	3
1. VYMEZENÍ VENKOVA A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY	5
2. SOCIÁLNÍ OHROŽENÍ VENKOVA	7
2.1 Popis sledovaných ukazatelů a shrnutí klíčových zjištění.....	7
2.2 Míra sociálního ohrožení venkova	10
3. KVALITA PROSTŘEDÍ	12
3.1 Popis sledovaných ukazatelů a shrnutí klíčových zjištění.....	12
3.2 Míra kvality prostředí venkova	15
4. DOSTUPNOST SLUŽEB.....	17
4.1 Popis sledovaných ukazatelů a shrnutí klíčových zjištění.....	17
4.2 Míra dostupnosti služeb.....	21
5. INVESTIČNÍ AKTIVITA.....	24
5.1 Popis sledovaných ukazatelů a shrnutí klíčových zjištění.....	24
5.2 Míra investiční aktivity.....	28
6. VYMEZENÍ OHROŽENÝCH VENKOVSKÝCH OBCÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	30
7. NAPLNĚNÍ STÁVAJÍCÍ STRATEGIE ROZVOJE VENKOVA 2016 – 2020	35
7.1 Shrnutí naplnění jednotlivých priorit SRV 2016 – 2020.....	35
7.2 Místní akční skupiny ve Zlínském kraji v období 2016 – 2020	43
8. ZÁVĚRY ANALYTICKÉ ČÁSTI DOKUMENTU	45
8.1 Provázanost s koncepcemi na národní a krajské úrovni	45
8.2 Závěry z dotazníkových šetření.....	48
8.3 SWOT analýza.....	49
9. NÁVRHOVÁ ČÁST	51
9.1 Vize a struktura strategických cílů (PRIORIT).....	51
9.2 Specifikace navržených opatření a aktivit	52
9.2.1. <i>Strategický cíl A. Vytvářet na venkově příznivé a atraktivní prostředí pro život obyvatel</i>	<i>52</i>
9.2.2. <i>Strategický cíl B. Nabízet pracovní a podnikatelské příležitosti v široké škále ekonomických oborů</i>	<i>55</i>
9.2.3. <i>Strategický cíl C. Zkvalitnit infrastrukturu a zlepšit stav životního prostředí venkova.....</i>	<i>58</i>
9.2.4. <i>Strategický cíl D. Zvyšovat efektivitu a aplikovat SMART přístupy v řízení rozvoje venkova.....</i>	<i>61</i>
10. IMPLEMENTACE	64
10.1 Řídící struktura implementace	64
10.2 Implementační platforma a klíčoví aktéři	64
10.3 Plán řízení rizik implementace.....	64
10.4 Finanční plán s využitím prostředků krajského rozpočtu	65
10.5 Indikativní přehled dostupných dotačních zdrojů	68
10.6 Příprava akčních plánů a jejich vyhodnocení.....	74
11. SEZNAM ZKRATEK	76

ÚVOD

Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji (dále jen „Strategie“) je dokument, jehož účelem je identifikovat rozvojové problémy v území a nalézt možnosti jejich řešení cílenou podporou relevantních rozvojových aktivit s využitím dostupných finančních zdrojů (evropských, národních a krajských).

Strategie je směřována na venkovské obce, které mají – ve Zlínském kraji i obecně – horší možnosti rozvoje než města, což vyplývá z jejich menších rozpočtů, menších kapacit lidských zdrojů a často i z jejich prostorové odlehlosti od významných center.

První Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji byla zpracována na období 2010 – 2015. V roce 2016 byla schválena aktualizace Strategie do roku 2020. V roce 2021 byla zahájena práce na aktualizaci Strategie s tím, že podrobná analýza vývoje Zlínského kraje byla zpracovaná v rámci Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030 (schválena v roce 2020). Protože základní vývojové trendy venkovských oblastí Zlínského kraje zůstávají bez významnější změny, je analytická část stávající aktualizace zaměřená na hodnocení ohroženosti venkovských oblastí Zlínského kraje, s ambicí vymezit konkrétní ohrožená území kraje.

Po formální stránce se Strategie člení na tři základní části, a to část analytickou, návrhovou a implementační (realizační).

Analytická část obsahuje vymezení a základní charakteristiky venkova, analýzu statistických dat posuzujících postavení venkovských obcí kraje a SWOT analýzu. Oproti předchozím Strategiím rozvoje venkova ve Zlínském kraji zde nejsou podrobně analyzovány oblasti řešené v jiných krajských koncepčních dokumentech (např. cestovní ruch, sociální oblast) ani rozdíly venkovských a „nevenkovských“ oblastí kraje, ale naopak byl zvolen detailní pohled na jednotlivé venkovské obce kraje z hlediska ukazatelů popisujících, nakolik mohou být tyto obce a širší území (vymezené pro potřeby tohoto dokumentu správním obvodem pověřených obecních úřadů) ohroženy z hlediska budoucího komplexního rozvoje. Ohroženost obcí je posuzována na základě 28 ukazatelů, sdružených do 4 oblastí, což je podrobněji specifikováno v jednotlivých analytických kapitolách.

Na základě analýz při předchozí aktualizaci tohoto dokumentu (2016) i novějších dat při zpracování Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030 (2018 – 2019) je patrné, že základní vývojové trendy venkova ve Zlínském kraji a obecně v ČR identifikované ve zmíněných dokumentech se v posledních cca 15 letech zásadně nemění a je vhodné se spíše soustředit na disparity ve vývoji různých venkovských oblastí a kromě již existujících plošných nástrojů podpory rozvoje venkova nabídnout nové přístupy k řešení těchto disparit. Vyhodnocení existujících aktivit Strategie z roku 2016 je součástí analytické části dokumentu, stejně jako nově zpracované vymezení ohrožených venkovských obcí na základě analyzovaných statistických dat.

Hlavním **zdrojem dat** pro analytickou část dokumentu byly statistické údaje Českého statistického úřadu, vztahující se v převážné míře k nejaktuálnějšímu datu (31. 12. 2020, resp. k roku 2020). V případech, kdy ukazatel jeví známky výrazného meziročního kolísání, byly použity průměry za víceleté období. Zejména v částech analýzy, týkající se služeb, byly použity z důvodu absence aktuálních dat údaje z *dotazníkového šetření*, které bylo provedeno prostřednictvím místních akčních skupin na základě požadavku Odboru strategického rozvoje kraje v květnu 2021. V menší míře byly využity zdroje dat Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Ministerstva financí ČR, databáze dotačních projektů EU MS2014+, Úřadu práce ČR, Českého

telekomunikačního úřadu, Českého hydrometeorologického ústavu a Krajského úřadu Zlínského kraje.

V rámci přípravy Strategie rozvoje venkova byly také využity výsledky dvou dotazníkových šetření, které provedl Odbor strategického rozvoje kraje v průběhu května 2021. První dotazníkové šetření bylo zaměřeno na zjištění zájmu obcí ohledně nastavení aktivit Programu na podporu obnovy venkova Zlínského kraje v období 2022+. Dotazníkové šetření probíhalo prostřednictvím nástroje Google formuláře od 18. 5. 2021 do 28. 5. 2021. Osloveny byly mailem všechny obce Zlínského kraje do 2 000 obyvatel (návratnost byla 57,5%). Výsledky dotazníkového šetření byly využity při tvorbě SWOT analýzy. Druhé dotazníkové šetření bylo z důvodu absence aktuálních dat zaměřeno na zjištění vybavenosti venkovských obcí. Toto šetření bylo realizováno prostřednictvím excelového dotazníku, který za příslušné obce vyplňovaly jednotlivé místní akční skupiny. Data z tohoto šetření byla využita při analýze vybavenosti obcí prodejny potravin a stravovacími, sportovními, kulturními a volnočasovými zařízeními. V rámci SWOT analýzy byly využity i názory obcí na jejich největší rozvojové problémy.

1. VYMEZENÍ VENKOVA A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

Zlínský kraj se nachází na východě České republiky při hranici se Slovenskem. Na jihozápadě sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s Olomouckým a v severní části s krajem Moravskoslezským. Zlínský kraj je tvořen čtyřmi okresy – Vsetín, Zlín, Uherské Hradiště a Kroměříž. Rozloha Zlínského kraje je 3 963 km², což z něj činí čtvrtý nejmenší kraj v ČR. K 31. 12. 2020 v kraji žilo 580 119 obyvatel. Zlínský kraj je tvořen 307 obcemi, z toho je 30 měst. Průměrná velikost obce je 1 890 obyvatel.

Obr. 1: Administrativní členění Zlínského kraje

SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ A POVĚŘENÝM OBEČNÍM ÚŘADEM

ve Zlínském kraji

Obce Zlínského kraje jsou soustředěny do 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně), v jejichž rámci působí 25 územních obvodů pověřených obcí (obce II. stupně). Ve správním centru kraje – statutárním městě Zlín - žilo 74 478 obyvatel (k 31. 12. 2020).

Pro Strategii rozvoje venkova ve Zlínském kraji byla nastavena hranice velikosti venkovských obcí 5 000 obyvatel; tato hodnota byla zvolena ve vazbě na předcházející verze Strategie. Veškeré analýzy tedy byly zpracovány pro **obce Zlínského kraje do 5 000 obyvatel** (počet obyvatel k 1. 1. 2021). Těchto obcí je ve Zlínském kraji 289 a jejich průměrná velikost činí 990 obyvatel.

Rozdělení obcí do jednotlivých velikostních kategorií ve Zlínském kraji ukazuje následující tabulka.

Tab. 1: Velikostní kategorie obcí ve Zlínském kraji (1. 1. 2021)

velikostní kategorie obcí	počet obcí	počet obyvatel	vývoj počtu obyvatel 2020/2001 v %	průměrný věk
do 200	19	2 833	94,7	43,6
201 - 500	84	29 699	103,0	42,9
501 - 1 000	95	69 468	105,1	42,2
1 001 - 2 000	53	75 128	104,5	42,2
2 001 - 3 000	27	64 347	99,8	43,0
3 001 - 5 000	11	44 580	98,5	43,1
5 001 a více	18	294 064	93,2	44,2
Zlínský kraj celkem	307	580 119	97,5	43,4

Zdroj: Český statistický úřad

Z celkového počtu 307 obcí ve Zlínském kraji bylo 289 obcí do 5 000 obyvatel. K 31. 12. 2020 v nich žila téměř polovina obyvatel kraje. Z hlediska vývoje počtu obyvatel za posledních 20 let byl vývoj nejpříznivější v obcích od 201 do 2 000 obyvatel, největší nárůst zaznamenala kategorie od 501 do 1 000 obyvatel. S vývojem počtu obyvatel souvisí i průměrný věk v obcích – nejnižší je v obcích od 501 do 2 000 obyvatel.

Z hlediska srovnání s ostatními kraji ČR je průměrná velikost obce v kraji vyšší, než za celou ČR. Zároveň v obcích do 5 000 obyvatel žije vyšší podíl obyvatel, než v rámci celé ČR. Lze tedy konstatovat, že ve Zlínském kraji je podíl obyvatel žijících v obcích do 5 000 obyvatel z hlediska ČR významnější, na druhou stranu struktura těchto obcí není tak rozdrobená.

Tab. 2: Struktura obcí podle krajů ČR (1. 1. 2020)

Kraj	Počet obcí	Průměrná velikost obce	Počet obcí do 5 000 obyvatel	Podíl obyvatel žijících v obcích do 5 000 ob.
Hlavní město Praha	1	1 324 277	0	0,0
Středočeský kraj	1 144	1 211	1 103	57,9
Jihočeský kraj	624	1 032	603	49,8
Plzeňský kraj	501	1 177	484	47,3
Karlovarský kraj	134	2 199	123	37,3
Ústecký kraj	354	2 319	329	30,8
Liberecký kraj	215	2 064	200	37,2
Královéhradecký kraj	448	1 231	426	44,2
Pardubický kraj	451	1 159	434	49,3
Kraj Vysočina	704	724	687	53,6
Jihomoravský kraj	673	1 771	648	45,4
Olomoucký kraj	402	1 572	389	50,4
Zlínský kraj	307	1 898	289	49,2
Moravskoslezský kraj	300	4 002	267	27,9
Česká republika	6 258	1 709	5 982	39,1

Zdroj: Český statistický úřad

2. SOCIÁLNÍ OHROŽENÍ VENKOVA

2.1 Popis sledovaných ukazatelů a shrnutí klíčových zjištění

Za oblast definovanou jako „sociální ohrožení venkova“ bylo na základě dostupných dat na úrovni obcí vybráno k analýze 7 ukazatelů popisujících sociálně demografickou situaci v obcích a ekonomickou aktivitu obyvatel, včetně hlediska sociálního vyloučení, v návaznosti na příjmovou stránku a zadluženost obyvatel jednotlivých obcí.

Jedná se o následující analyzované ukazatele:

Vývoj počtu obyvatel 2020/2001
Index stáří k 31. 12. 2020
Podíl nezaměstnaných osob, průměr 2014-20
Ekonomické subjekty na 1000 obyvatel k 31.12.2020
Podíl osob v exekuci, data k 4.3.2020
Podíl příjemců příspěvku na bydlení (PnB), prům. měsíc 2019
Podíl příjemců příspěvku na živobytí (PnŽ), prům. měsíc 2019

Bližší popis každého z vybraných 7 ukazatelů, včetně zjištění z jejich analyzování, je uveden na následujících stránkách:

- **Vývoj počtu obyvatel 2001 - 2020**

Ukazatel sleduje změnu počtu obyvatel v obcích v dlouhodobém horizontu (za období 20 let). V tomto období došlo ke změnám ve struktuře obcí (osamostatnění několika obcí). Proto je porovnán počet obyvatel obcí k 31. 12. 2020 s počtem obyvatel srovnatelných území v době sčítání lidu, domů a bytů 2001. Zdrojem dat je Český statistický úřad.

Z analyzovaných dat vyplývá příznivější vývoj počtu obyvatel ve venkovských obcích do 5 000 obyvatel. V těchto obcích **vzrostl počet obyvatel za posledních 20 let na 102,3 % stavu roku 2001**. Na druhou stranu počet obyvatel v obcích nad 5 000 obyvatel klesl na 93,2 % stavu 2001. Z hlediska venkovských obcí klesl počet obyvatel u 108 z celkového počtu 289 venkovských obcí. Čtvrtina obcí s největším poklesem dosahovala v roce 2020 hodnoty od 70 do 96 % stavu roku 2001. Největší pokles zaznamenala obec Žitková (70,6 % stavu 2001). Čtvrtina obcí s nejpříznivějším vývojem počtu obyvatel v roce 2020 dosáhla 111 a více % stavu roku 2001. Nejvyšší růst počtu obyvatel zaznamenala obec Míškovice (151,3 %). **Je tedy možné konstatovat, že nedochází k výraznému vylidňování venkova, resp. vylidňování se týká v určité míře v dlouhodobém pohledu cca 37 % venkovských obcí v kraji.**

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem zaznamenalo 13 obvodů POÚ pokles počtu obyvatel za posledních 20 let a 12 obvodů zaznamenalo růst. **Nejvyšší pokles byl sledován u venkovských obcí v obvodu POÚ Karolinka (91,7 % stavu roku 2001), Bojkovice (93,0 %) a Koryčany (93,3 %)**, nejvyšší nárůst u obcí POÚ Napajedla (111,9 %), Zlín (110,8 %), Valašské Meziříčí (109,5 %) a Holešov (109,3 %).

- **Index stáří**

Ukazatel vyjadřuje počet obyvatel ve věku 65 let a více na 100 obyvatel ve věku do 14 let (včetně, data k 31. 12. 2020). Pokud se hodnota indexu rovná 100, je počet obyvatel v poproduktivním věku roven počtu obyvatel ve věku předproduktivním. S rostoucím indexem roste převaha obyvatel v poproduktivním věku. Zdrojem dat je Český statistický úřad.

Index stáří za Zlínský kraj dosáhl k 31. 12. 2020 hodnoty 138,2. **Stejně jako vývoj počtu obyvatel vykazuje i index stáří příznivější hodnoty za venkovské obce** do 5 000 obyvatel. 41 venkovských obcí má index stáří menší než 100, což znamená převahu počtu obyvatel do 14 let (včetně) nad obyvateli staršími 65 let (dalších 6 obcí má ukazatel rovný 100). Nejnižší (= nejpříznivější) hodnoty dosahují obce Hostějov (44,4), Křekov (61,0), Hostišová (64,9) a Jarcová (72,7). Jedná se většinou o obce v zázemí větších měst, v případě Hostějova a Křekova se jedná o velmi malé obce. Mezi obce s nejvyšším indexem stáří (tj. převahou obyvatel 65 a více let) náleží menší obce v horských a podhorských oblastech (nejvíce Vrbka – 364,3, Stupava – 300,0), případně obce s přítomností většího zařízení pobytových sociálních služeb pro seniory (např. Loučka na Valašskokloboucku).

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) dosahují **nejvyšší hodnoty indexu stáří obvody POÚ Koryčany (174,5), Bojkovice (150,3), Karolinka (148,8) a Uherský Ostroh (148,0)**, nejnižší hodnoty obvody POÚ Valašské Meziříčí (105,8), Holešov (108,3) a Napajedla (109,7).

- **Podíl nezaměstnaných osob**

Ukazatel vyjadřuje podíl nezaměstnaných osob (v evidenci Úřadu práce) na počtu osob v produktivním věku (15 – 64 let). Vzhledem k meziročním výkyvům tohoto ukazatele je posuzován průměr za delší období (průměr hodnot k 31. 12. za roky 2014 – 2020). Zdrojem dat je Úřad práce ČR.

Z analyzovaných dat vyplývá, že **polovina obcí měla průměrný podíl nezaměstnaných osob menší než 4 %**. Nejvyšších hodnot dosahovaly zejména venkovské obce severozápadního podhůří Chřibů – Kunkovice (12,1 %), Hoštice (9,3 %) a Stupava (9,0 %). Čtvrtina venkovských obcí přesahovala hodnotu 5 %. Nejmenší hodnotu podílu nezaměstnaných dosahovaly venkovské obce v zázemí Zlína a Otrokovic (2 % a méně – Bělov, Žlutava, Karlovice a Zahnašovice).

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) dosahovaly nejvyšších hodnot venkovské obce v obvodech POÚ Morkovice – Slížany (7,6 %) a Koryčany (6,3 %), následované obvody Horní Lideč (5,6 %) a Karolinka (5,5 %). Nejnižší podíl nezaměstnaných vykazovaly obce obvodu POÚ Otrokovice (2,6 %), Napajedla (3,1 %), Vizovice a Luhačovice (obojí 3,4 %).

- **Ekonomické subjekty na 1 000 obyvatel**

Ukazatel sleduje intenzitu ekonomické aktivity v obcích. Počet ekonomických subjektů z registru ekonomických subjektů je vztažen na počet obyvatel (k 31. 12. 2020). Zdrojem dat je Český statistický úřad.

Čtvrtina obcí s nejvyšší hodnotou přesahuje hodnotu 255 ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel obce, na druhé straně čtvrtina obcí s nejnižší aktivitou nedosahuje ani 205

subjektů na 1 000 obyvatel. Nejvyšší hodnoty lze sledovat, díky přepočtu na počet obyvatel, u malých obcí – Hostějov (391,3), Vyškovec (342,3), Ublo (339,7), případně u obcí s podnikatelskou tradicí (Lípa, Slušovice). Nejnižší hodnotu dosahují venkovské obce Karolín (136,7), Bořenovice (142,9), Dřínov (143,5) a Soběsuky (148,9). Ačkoliv vyšší počet ekonomických subjektů vztahených na počet obyvatel nemusí znamenat více pracovních příležitostí v dané obci, ukazuje určitou atraktivitu dané oblasti pro různé podnikatelské činnosti a společně s předchozím ukazatelem podílu nezaměstnaných osob v obci lépe dokresluje možnosti obživy v dané obci či širší oblasti.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) dosahuje ekonomická aktivita nejvyšší úroveň v obcích obvodů POÚ Vizovice (292,6 subjektů na 1 000 obyvatel), Zlín (278,3), Valašské Klobouky (278,2) a Luhačovice (258,8). Nejnižší intenzitu lze sledovat v obcích obvodů POÚ Morkovice – Slížany (178,0 subjektů na 1 000 obyvatel), Chropyně (178,7) a Kroměříž (191,8).

- **Podíl osob v exekuci**

Ukazatel sleduje podíl osob v exekuci z počtu osob ve věku 15 let a více (v %). Zdrojem dat je zpráva „Rozsah sociálního vyloučení ve Zlínském kraji“, zpracovaná Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Agenturou pro sociální začleňování v červenci 2020. Z tohoto důvodu se použítá data vztahují k 4. 3. 2020.

Z analyzovaných dat vyplývá značný rozptyl hodnot ve venkovských obcích kraje od 0,0 % až po 14,1 %, avšak v celorepublikovém srovnání je třeba konstatovat, že Zlínský kraj se umísťuje mezi kraje s nejnižšími podíly osob v exekuci. Čtvrtina obcí přesahuje hodnotu 5,5 %, z toho 5 obcí přesahuje hodnotu 10 % (Újezdec, Uhřice, Kunkovice, Troubky – Zdislavice a Honětice). Čtvrtina obcí s nejnižším podílem dosahuje méně než 3,3 % osob v exekuci. V obci Zástřizly nebyla k 4. 3. 2020 ani jedna osoba v exekuci. V dalších 4 obcích bylo v exekuci méně než 1 % osob starších 15 let (Lukoveček, Kaňovice, Slopné a Bratřejov).

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) byl nejvyšší podíl osob v exekuci v obcích obvodů POÚ Morkovice – Slížany (8,5 %), Koryčany (7,9 %) a Chropyně (7,8 %). Nejnižší podíl byl v obcích obvodů POÚ Luhačovice (2,4 %), Brumov – Bylnice (3,0 %) a Horní Lideč (3,3 %).

- **Podíl příjemců příspěvku na bydlení**

Ukazatel vyjadřuje podíl příjemců příspěvku na bydlení na počtu obyvatel ve věku 15 let a více (v %). Vzhledem ke značnému meziměsíčnímu kolísání hodnot je použit měsíční průměr za rok 2019. Zdrojem dat je zpráva „Rozsah sociálního vyloučení ve Zlínském kraji“, zpracovaná Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Agenturou pro sociální začleňování v červenci 2020.

Hodnoty podílu příjemců příspěvku na bydlení za průměrný měsíc 2019 dosahují hodnoty od 0 % do 4,2 %. Nejvyšší hodnoty (4,2 %) dosahují obce Kunkovice a Honětice. Dalších 11 obcí dosahuje hodnoty od 2 do 3 %. Ve 23 obcích byl podíl příjemců příspěvku na bydlení za průměrný měsíc roven 0 %.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) byl podíl příjemců vyšší než 1 % v 6 obvodech POÚ, nejvíce v POÚ Chropyně (2,1 %). Nejnižší podíl příjemců

byl zaznamenán v POÚ Brumov – Bylnice, Hulín, Luhačovice, Zlín a Staré Město (0,3 – 0,4 %).

- **Podíl příjemců příspěvku na živobytí**

Ukazatel vyjadřuje podíl příjemců příspěvku na živobytí na počtu obyvatel ve věku 15 a více let (v %). Vzhledem ke značnému meziměsíčnímu kolísání hodnot je použit měsíční průměr za rok 2019. Zdrojem dat je zpráva „Rozsah sociálního vyloučení ve Zlínském kraji“, zpracovaná Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Agenturou pro sociální začleňování v červenci 2020.

Hodnoty podílu příjemců příspěvku na živobytí v obcích se vyznačují malým rozptylem hodnot. Nejvyšších hodnot dosahuje obec Kunkovice (2,5 %) a dalších 7 obcí od 1 do 1,5 %. V 58 obcích byl podíl příjemců příspěvku na živobytí roven 0 %.

Z porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) vyplývá, že v žádném obvodu POÚ nedosahoval podíl příjemců příspěvku na živobytí 1 %. Nad 0,5 % dosahoval podíl příjemců v obvodu Chropyně (0,66 %) a Morkovice – Slížany (0,93 %). Podíl do 0,1 % byl zaznamenán v obvodech POÚ Luhačovice a Slavičín.

2.2 Míra sociálního ohrožení venkova

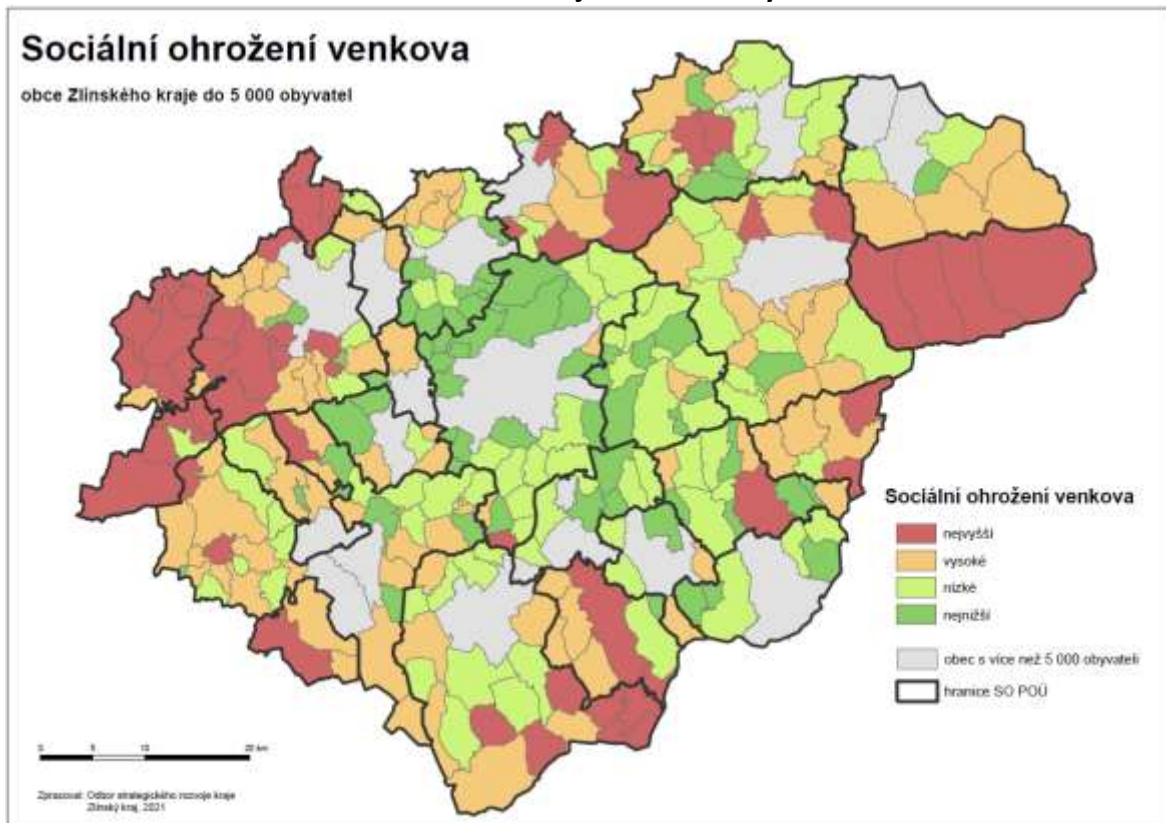
Na základě analyzovaných dat 7 ukazatelů, popsaných v předchozí kapitole, byl pro účely komplexního porovnání sociálního ohrožení v jednotlivých obcích i na úrovni území POÚ sestaven z výsledků všech předchozích 7 ukazatelů souhrnný ukazatel. Tento souhrnný ukazatel byl zkonstruován tak, že u každého z dílčích 7 ukazatelů jsou sledované obce (a území POÚ) seřazeny od nejhorších po nejlepší hodnoty a dle tohoto seřazení rozděleny do 4 kategorií, odpovídající přibližně čtvrtinám. Dle umístění v dané kategorii jsou přiděleny body (1 bod v kategorii s nejhoršími hodnotami, 4 body v té s nejlepšími hodnotami) a souhrnný ukazatel za každou jednotlivou obec (či území POÚ) může tedy dosáhnout hodnoty od 7 do 28. Čím vyšší bodová hodnota, tím lepší umístění obce v souhrnném ukazateli sledujícím míru sociálního ohrožení venkova.

U sledovaných 289 obcí dosahuje ukazatel míry sociálního ohrožení venkova hodnoty od 7 do 27 a obce jsou opět rozděleny dle tohoto ukazatele do 4 kategorií. Obce, jejichž ukazatel je vyšší než 21, jsou zařazeny do kategorie těch s nejnižší mírou sociálního ohrožení. Těchto obcí je 62. Ve druhé kategorii je 85 obcí s hodnotou ukazatele mezi 18 – 21. Ve třetí kategorii (s vysokou mírou sociálního ohrožení) je 86 obcí, u nichž ukazatel dosáhl hodnoty mezi 14 – 17. A v poslední kategorii obcí s nejvyšší mírou sociálního ohrožení je seřazeno 56 obcí, u nichž ukazatel míry sociálního ohrožení dosahuje hodnot menších než 14. Nejnižší hodnotu tohoto ukazatele (7) mají 4 obce – Karolinka, Komárno, Počenice – Tetětice a Zborovice. V každé z kategorií jsou obce různých velikostí s tím, že velikostní průměr obcí, které byly identifikovány jako nejméně sociálně ohrožené, je 743 obyvatel, zatímco v těch ohroženějších je velikostní průměr v každé kategorii podobný a pohybuje se mezi 1050 – 1063 obyvatel.

Při zobrazení na kartogramu níže je možné sledovat umístění všech sledovaných 289 obcí do 5.000 obyvatel do každé z definovaných kategorií. Je zde patrné, že nejnižší míry sociálního ohrožení dosahují zejména obce v zázemí Zlína. Naopak nejvyšší míru sociálního ohrožení

vykazují obce v okrajových částech regionu (Koryčansko, Morkovsko, okolí Chropyně, Bystřice pod Hostýnem, Hornovsacko, Kopanice, Ostrožsko).

Obr. 2: Sociální ohrožení obcí Zlínského kraje do 5 000 obyvatel

Míru sociálního ohrožení na úrovni POÚ ukazuje následující obrázek, který potvrzuje výše uvedené oblasti, v nichž je nejvyšší anebo naopak nejnižší míra sociálního ohrožení venkova.

Obr. 3: Sociální ohrožení obcí Zlínského kraje do 5 000 obyvatel na úrovni POÚ

3. KVALITA PROSTŘEDÍ

3.1 Popis sledovaných ukazatelů a shrnutí klíčových zjištění

Za oblast definovanou jako „kvalita prostředí“ bylo na základě dostupných dat na úrovni obcí vybráno k analýze 7 ukazatelů, které hodnotí vybavenost území technickou infrastrukturou a kvalitu životního prostředí, včetně pokrytí vysokorychlostním internetem.

Jedná se o následující analyzované ukazatele:

Veřejný vodovod
Kanalizace a čištění odpadních vod
Znečištění ovzduší
Místa sběru recyklovaného odpadu
Koeficient ekologické stability
Chráněná krajinná oblast (CHKO) (ano/ne)
Pokrytí vysokorychlostním internetem

Bližší popis každého z vybraných 7 ukazatelů, včetně zjištění z jejich analyzování, je uveden na následujících řádcích:

- **Veřejný vodovod**

Ukazatel sleduje existenci veřejného vodovodu ve venkovských obcích. Obce byly rozděleny do tří kategorií s následným přidělením hodnot:

- obec s veřejným vodovodem napojeným na skupinový vodovod.....hodnota 3
- obec s veřejným vodovodem napojeným na vlastní zdroj vody.....hodnota 2
- obec bez veřejného vodovodu.....hodnota 1

Zdrojem dat jsou podklady Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství pro zpracování Revize Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje – návrh opatření ke zmírnění negativních dopadů sucha (2020).

Z analyzovaných dat vyplývá poměrně příznivá situace v zásobování pitnou vodou. Pouze 12 z 289 venkovských obcí nemá veřejný vodovod, 56 venkovských obcí má veřejný vodovod napojený na vlastní zdroj vody a zbývajících 221 obcí má veřejný vodovod napojený na skupinový vodovod.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) je nejpříznivější situace v zásobování pitnou vodou v obvodech Chropyně, Horní Lideč, Uherský Ostroh, Staré Město, Otrokovice a Napajedla. V těchto obvodech POÚ mají všechny venkovské obce veřejný vodovod napojený na skupinový vodovod. Nejnižší hodnocení z hlediska veřejného vodovodu vykazují obvody POÚ Hulín, Koryčany a Bystřice pod Hostýnem.

- **Kanalizace a čištění odpadních vod**

Ukazatel popisuje způsob odvádění a čištění odpadních vod ve venkovských obcích. Obce byly rozděleny do 4 kategorií s následným přidělením hodnot:

- obec s centrálním čištěním odpadních vod.....hodnota 4

- obec s centr. čištěním odpadních vod (některá část nemá centr. čištění)...hodnota 3
- obec bez centrálního čištění.....hodnota 2
- obec bez kanalizace.....hodnota 1

Zdrojem dat jsou podklady Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství (01/2020).

Z analyzovaných dat vyplývá, že 6 venkovských obcí nemá žádnou kanalizaci (jedná se o malé obce v Bílých Karpatech a Chříbech). Kanalizaci bez centrálního čištění odpadních vod má 134 venkovských obcí a opět se jedná spíše o menší obce s průměrnou velikostí 519 obyvatel. 131 obcí je vybaveno kanalizací s centrálním čištěním odpadních vod. Dalších 18 obcí má kanalizaci s centrálním čištěním odpadních vod, avšak některá jejich místní část není připojena na centrální čištění.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) se nejpříznivější situací vyznačují obvody POÚ Chropyně a Uherský Ostroh, ve kterých disponují všechny venkovské obce centrálním čištěním odpadních vod. **Nejméně příznivá situace je v obvodech POÚ Koryčany, Slavičín, Kroměříž, Vizovice, Bystřice pod Hostýnem a Holešov** (jde o obvody s významným podílem malých obcí).

• **Znečištění ovzduší**

Jako ukazatel čistoty ovzduší byly, z důvodu dosažitelnosti dat za úroveň obcí, použity emise CO₂ za zdroje REZZO3, vztažené na plochu zastavěného území obcí. Zdrojem dat o emisích byly údaje Českého hydrometeorologického ústavu (rok 2019). Mezi zdroje znečištění REZZO3 patří malá stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu nižším než 0,2 MW, nespádajících do kategorie velkých a středních zdrojů, plochy, na kterých jsou prováděny práce, které mohou způsobovat znečišťování ovzduší, skládky paliv, surovin, produktů a odpadů a zachycených exhalátů a jiné stavby, zařízení a činnosti, výrazně znečišťující ovzduší.

Z analyzovaných dat vyplývá, že nejmenší zatížení ovzduší emisemi ze zdrojů REZZO3 měly malé venkovské obce, na jejichž území se vyskytovalo minimum zdrojů REZZO3. **S růstem velikosti obce a růstem počtu zdrojů emisí se množství emisí CO₂ na plochu zastavěného území zvyšovalo.**

V případě tohoto ukazatele je výstižnější porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ). Nejnižší koncentrací emisí REZZO3 se vyznačují obvody POÚ Koryčany, Chropyně, Hulín, Kroměříž a Morkovice – Slížany, což je dáno vyšším zastoupením malých obcí. Na druhé straně vyšší koncentrace emisí REZZO3 lze pozorovat v obvodech POÚ s vyšším zastoupením větších venkovských obcí (Rožnov pod Radhoštěm, Horní Lideč, Vsetín, Brumov – Bylnice, Karolinka).

• **Místa sběru recyklovaného odpadu**

Pro hodnocení nakládání s odpady byl použit ukazatel, charakterizující počet míst sběru recyklovaného odpadu, vztažený na 1 000 obyvatel obce. Zdrojem dat bylo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (webové stránky Regionální informační servis, 2019).

Z analyzovaných dat vyplývá, že 37 venkovských obcí Zlínského kraje nedisponovalo místem sběru recyklovaného odpadu. Jedná se zejména o nejmenší velikostní kategorii obcí s průměrem okolo 273 obyvatel. Dalších 84 obcí dosahovalo hodnotu do 4 míst sběru

recyklovaného odpadu na 1 000 obyvatel obce. Zde se jedná spíše o větší obce s průměrnou velikostí 1450 obyvatel. Nejvyšší hustoty míst sběru recyklovaného odpadu (10 a více míst na 1 000 obyvatel) dosáhlo 40 obcí a jsou zde zastoupeny obce různé velikosti od 250 do 2.200 obyvatel (průměr 597 obyvatel).

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) dosahovaly **nejnižší hustotu míst sběru recyklovaného odpadu venkovské obce v obvodech POÚ Morkovice – Slížany, Uherský Ostroh a Napajedla (do 4 míst na 1 000 obyvatel). Nejvyšší hodnoty dosáhly obce v obvodech POÚ Koryčany, Bystřice pod Hostýnem a Slavičín (nad 7 míst na 1 000 obyvatel).**

- **Koeficient ekologické stability**

Jako ukazatel ekologické stability území byl použit koeficient ekologické stability, který vyjadřuje poměr stabilních a nestabilních ploch v katastru obcí. Mezi stabilní plochy patří lesy, trvalé travní porosty, sady, zahrady, vinice, chmelnice a vodní plochy, mezi nestabilní plochy patří orná půda, zastavěné plochy a ostatní plochy. Obce byly rozděleny do 4 kategorií podle hodnot koeficientu:

- Více než 3přírodní a přírodě blízká krajina
- 1 – 3.....vcelku vyvážená krajina
- 0,3 – 1.....území intenzívně využívané
- Do 0,3.....území nadprůměrně využívané

Zdrojem dat byl Český statistický úřad, portál územně analytických podkladů (zdrojem původních dat je katastr nemovitostí Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního).

Z analyzovaných dat vyplývá, že území nadprůměrně využívané se nachází v katastrech 59 venkovských obcí. Jedná se zejména o obce v zemědělsky využívaných oblastech. Na druhé straně jako přírodní a přírodě blízkou krajinu lze hodnotit katastry 87 venkovských obcí, převážně v horských oblastech Zlínského kraje.

Z hlediska obvodů 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) je jako **území nadprůměrně využívané hodnoceno území venkovských obcí v obvodech POÚ Hulín a Holešov. Jako přírodní a přírodě blízká krajina je hodnoceno území obcí v obvodech POÚ Karolinka, Rožnov pod Radhoštěm, Slavičín, Vsetín, Horní Lideč a Luhačovice.**

- **Chráněná krajinná oblast**

Jako doplňující ukazatel ke koeficientu ekologické stability byl pro hodnocení kvality přírodního prostředí použit ukazatel existence vyhlášené chráněné krajinné oblasti (CHKO Beskydy a CHKO Bílé Karpaty) s tím, že existence CHKO v katastru dané obce je vnímána pozitivně. Pokud alespoň na část katastru obce zasahovala chráněná krajinná oblast (ano), ukazatel dosahoval hodnotu 2. V ostatních případech (ne) byla hodnota ukazatele 1. Zdrojem dat je internetový portál mapy.cz.

Vyhlášené chráněné krajinné oblasti zasahují do katastrů 73 obcí ve východní části Zlínského kraje. Katastry zbývajících 216 venkovských obcí nemají žádnou část náležící pod vyhlášené CHKO.

Z celkového počtu 25 obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) nemá žádnou část území, které by náleželo pod vyhlášenou CHKO, více než polovina obvodů POÚ

(konkrétně 14). V 5 obvodech POÚ náleží všechny venkovské obce alespoň částečně pod vyhlášené CHKO (Karolinka, Rožnov pod Radhoštěm, Slavičín, Bojkovice, Brumov – Bylnice).

- **Pokrytí vysokorychlostním internetem**

Pro hodnocení dostupnosti vysokorychlostního internetového připojení byl použit ukazatel podílu pokrytých adresních míst v obci z celkového počtu adresních míst (v %). Za pokryté adresní místo se považuje pokrytí alespoň 1 poskytovatelem připojení pro data 30Mbit/s a více. Z důvodu dosažitelnosti údajů za obce byly pro počet pokrytých adresních míst použity veřejně dostupné údaje Českého telekomunikačního úřadu za základní sídelní jednotky (stav k 31. 12. 2019), zdrojem celkového počtu adresních míst v obcích byl Český statistický úřad.

Z analyzovaných dat vyplývá, že na území 70 venkovských obcí je pokryto vysokorychlostním internetem méně než 50 % adresních míst, z toho 21 obcí má pokryto tímto připojením pouze do 10 % adresních míst. Jedná se o podhorské obce, často s rozptýleným osídlením. Je zde 6 obcí (Karolín, Lipová, Nítkovice, Šanov, Vyškovec, Žitková), kde není identifikováno adresní místo pokryté vysokorychlostním internetem. Naopak pokrytí více než 95 % adresních míst vykazuje 84 venkovských míst.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) vykazují **nejslabší pokrytí vysokorychlostním internetem (tj. do 50 % adresních míst) obvody POÚ Slavičín a Horní Lideč. Naopak nejlepší pokrytí více než 90 % adresních míst vykazují obvody POÚ Chropyně, Staré Město a Uherský Brod.**

Vzhledem k pokračující digitalizaci celé řady služeb i očekávanému budoucímu rozmachu homeoffice je vhodné tento ukazatel nadále pravidelně sledovat a z úrovně kraje napomáhat tomu, aby do budoucna nevznikaly ve Zlínském kraji jakékoliv digitálně vyloučené lokality.

3.2 Míra kvality prostředí venkova

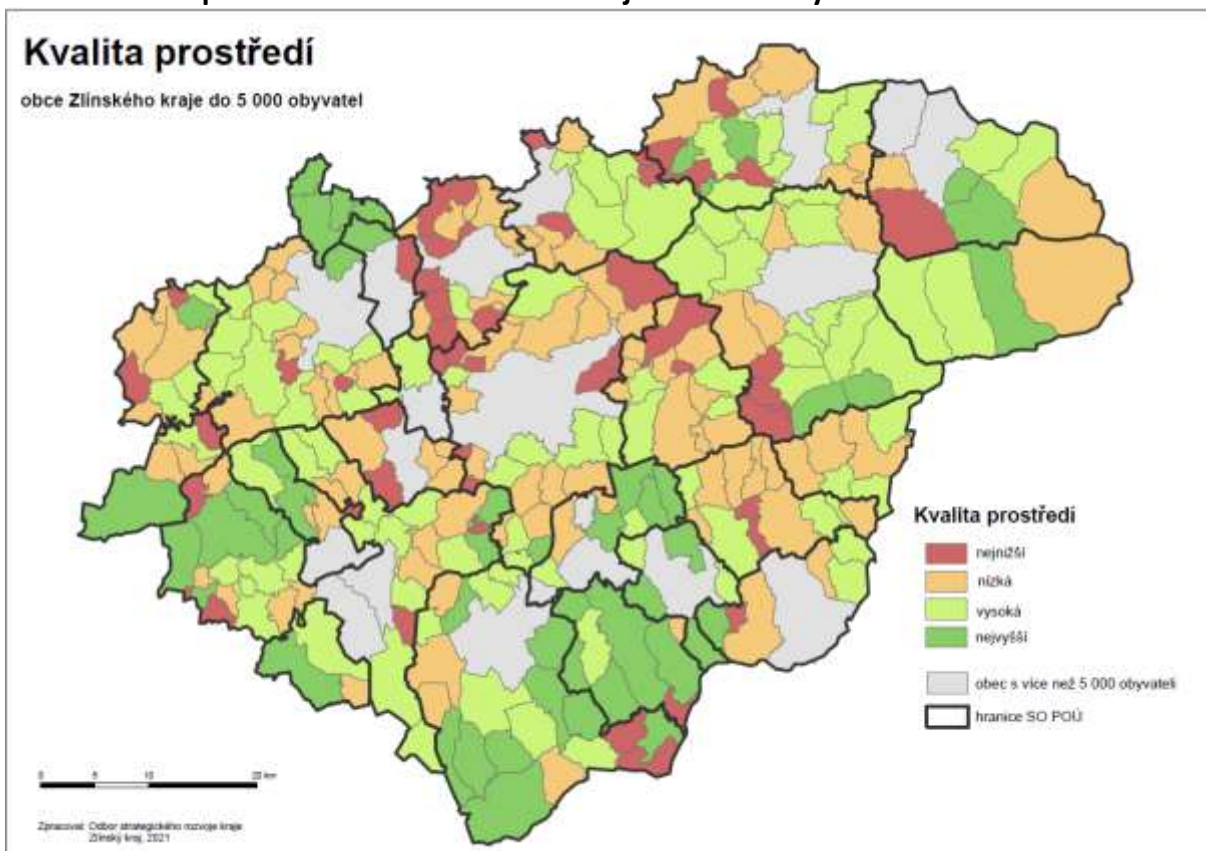
Na základě analyzovaných dat 7 ukazatelů, popsaných v předchozí kapitole, byl pro účely komplexního porovnání kvality prostředí v jednotlivých obcích i na úrovni území POÚ sestaven z výsledků všech předchozích 7 ukazatelů souhrnný ukazatel. Tento souhrnný ukazatel byl zkonstruován tak, že u každého z dílčích ukazatelů jsou sledované obce (a území POÚ) seřazeny od nejhorších po nejlepší hodnoty a dle tohoto seřazení rozděleny v 5 ukazatelích do 4 kategorií, odpovídající přibližně čtvrtinám. Dle umístění v dané kategorii jsou přiděleny 1 – 4 body tak, že obec získává 1 bod při umístění v kategorii s nejhoršími hodnotami, 4 body v té s nejlepšími hodnotami. Ve dvou ukazatelích (veřejný vodovod, existence CHKO) jsou obcím přiřazeny 1 nebo 2, resp. 1 – 3 body dle existence sledovaného jevu v obcích. Souhrnný ukazatel za každou jednotlivou obec (či území POÚ) může tedy dosáhnout hodnoty od 7 do 25. Čím vyšší bodová hodnota, tím lepší umístění obce v souhrnném ukazateli sledujícím míru kvality prostředí.

U sledovaných 289 obcí dosahuje ukazatel míry kvality prostředí hodnoty od 11 do 22 a obce jsou opět rozděleny dle tohoto ukazatele do 4 kategorií. Obce, jejichž ukazatel je vyšší než 19, jsou zařazeny do kategorie těch s nejvyšší mírou kvality prostředí. Těchto obcí je 47. Ve druhé

kategorii je 93 obcí s hodnotou ukazatele 18 nebo 19. Ve třetí kategorii (s nízkou mírou kvality prostředí) je 100 obcí, u nichž ukazatel dosáhl hodnoty 16 nebo 17. A v poslední kategorii obcí s nejnižší mírou kvality prostředí je seřazeno 49 obcí, u nichž ukazatel míry kvality prostředí dosahuje hodnot menších než 16. V každé z kategorií jsou obce různých velikostí s tím, že velikostní průměr obcí s nejnižší mírou kvality prostředí je 519 obyvatel a v dalších kategoriích zvyšující se kvality prostředí se tento průměr zvyšuje – až na 1186 obyvatel u obcí s nejvyšší mírou kvality prostředí.

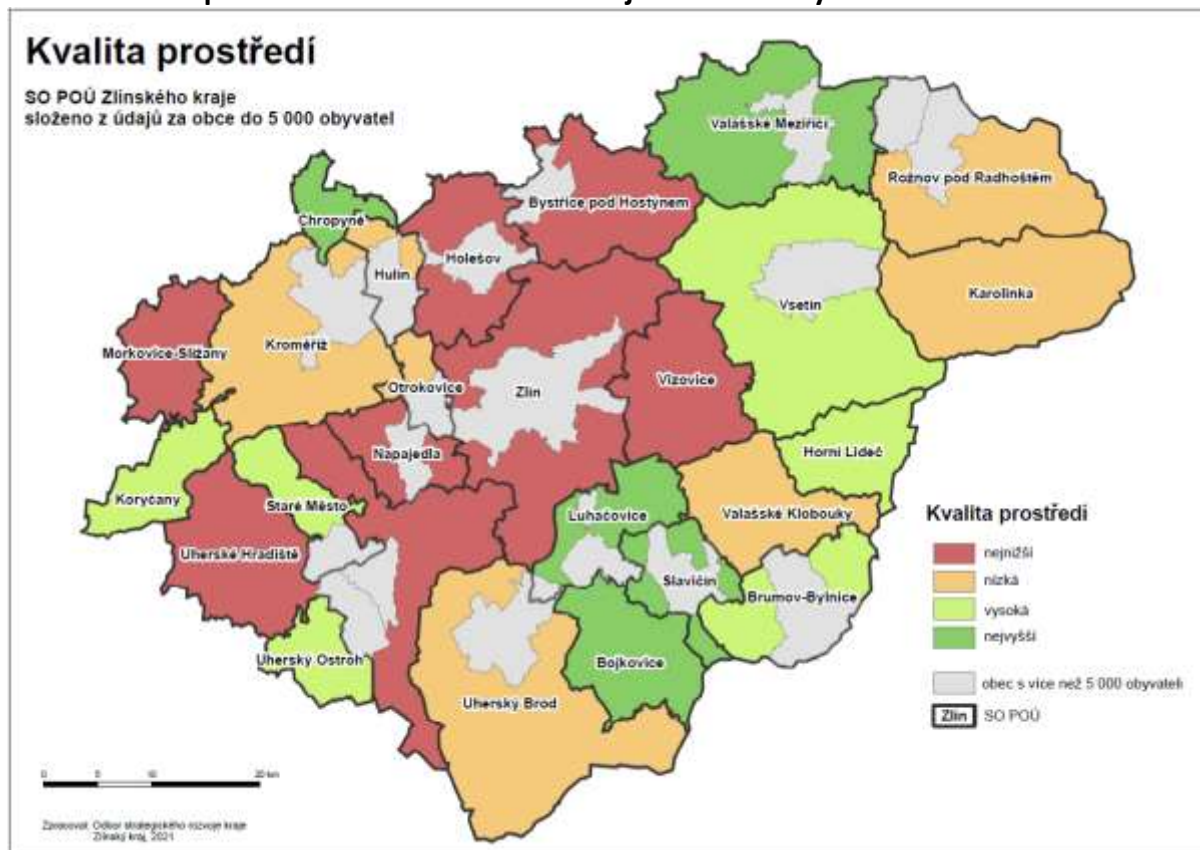
Při zobrazení na kartogramu níže je možné sledovat umístění všech sledovaných 289 obcí do 5.000 obyvatel do každé z definovaných kategorií. Je zde patrné, že nižší míru kvality prostředí vykazují zejména venkovské obce na Holešovsku a blíže ke Zlínu. Naopak nejlépe z hlediska kvality prostředí jsou na tom spíše obce v horských oblastech Chřibů a Bílých Karpat, částečně i Beskyd. Neplatí to však pro oblast Kopenic.

Obr. 4: Kvalita prostředí v obcích Zlínského kraje do 5 000 obyvatel

Míru kvality prostředí na úrovni POÚ ukazuje následující obrázek, z něhož je patrné, že nejvyšší kvalita prostředí na základě sledovaných ukazatelů je vykázána v obvodech POÚ Bojkovice, Luhačovice, Slavičín, Chropyně a Valašské Meziříčí. Naopak nejnižší hodnoty tohoto indexu ukazuje souvislý pás území Zlínského kraje směrem od severu na jihozápad, který jde přes POÚ Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Vizovice, Zlín, Napajedla, Uherské Hradiště, který doplňuje POÚ Morkovice-Slížany.

Obr. 5: Kvalita prostředí v obcích Zlínského kraje do 5 000 obyvatel na úrovni POÚ

4. DOSTUPNOST SLUŽEB

4.1 Popis sledovaných ukazatelů a shrnutí klíčových zjištění

Za oblast definovanou jako „dostupnost služeb“ bylo na základě dostupných dat na úrovni obcí vybráno k analýze 7 ukazatelů, které hodnotí území z hlediska dostupnosti služeb (jinými slovy občanskou vybavenost), včetně zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou.

Jedná se o následující analyzované ukazatele, sledující zejména existenci veřejných a komerčních služeb v dané obci anebo možnosti přepravy za službami veřejnou dopravou:

Prodejna potravin
Restaurace, hospoda, občerstvení
Zařízení pro kulturu a volný čas
Dětské hřiště a sportoviště
Dostupnost ORP veřejnou hromadnou dopravou (body)
Ordinace lékařů
Školství (MŠ, ZŠ)

Bližší popis každého z vybraných 7 ukazatelů, včetně zjištění z jejich analyzování, je uveden na následujících řádcích:

- **Prodejna potravin**

Ukazatel sleduje počet prodejen potravin na území obce. Obce byly rozděleny podle počtu prodejen potravin do 4 kategorií s následným přidělením hodnot:

- žádná prodejna.....hodnota 1
- 1 prodejnahodnota 2
- 2 prodejny.....hodnota 3
- 3 a více prodejen.....hodnota 4

Vzhledem k nedostupnosti aktuálních dat z oficiálních statistik byl počet prodejen zjišťován dotazníkovým šetřením Krajského úřadu Zlínského kraje prostřednictvím místních akčních skupin v květnu 2021. Chybějící údaje byly doplněny na základě údajů Ministerstva pro místní rozvoj ČR (portál Regionální informační servis).

Z analyzovaných dat vyplývá, že 43 venkovských obcí nemělo žádnou prodejnu potravin. Jedná se převážně o nejmenší obce kraje. Více než polovina obcí (konkrétně 152) měla přesně 1 prodejnu. 3 a více prodejen mělo 52 obcí. Zde lze až na některé výjimky sledovat logickou korelaci mezi velikostí obce a počtem prodejen potravin.

Vybavenost prodejny potravin na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) byla nejvyšší ve venkovských obcích obvodů POÚ Uherský Ostroh, Karolinka, Rožnov pod Radhoštěm a Horní Lideč, což bylo dáno vyšší průměrnou velikostí venkovských obcí, případně určitou odlehlostí od větších center osídlení, disponujících nákupními centry. **Nejnižší vybavenost prodejny potravin byla zaznamenána u venkovských obcí v obvodech POÚ Bystřice pod Hostýnem a Zlín, což souvisí se zastoupením menších obcí, resp. blízkostí větších nákupních center.**

- **Restaurace, hospoda, občerstvení**

Pro hodnocení dostupnosti veřejných stravovacích zařízení byl využit počet restaurací, hospod a občerstvení na území obce. Obce byly rozděleny podle počtu výše uvedených zařízení do 4 kategorií s následným přidělením hodnot:

- žádné zařízení.....hodnota 1
- 1 zařízeníhodnota 2
- 2 – 3 zařízení.....hodnota 3
- 4 a více zařízení.....hodnota 4

Vzhledem k nedostupnosti aktuálních dat z oficiálních statistik byl počet stravovacích zařízení zjišťován dotazníkovým šetřením Krajského úřadu Zlínského kraje prostřednictvím místních akčních skupin v květnu 2021. Chybějící údaje byly doplněny na základě údajů Ministerstva pro místní rozvoj ČR (portál Regionální informační servis).

Z analyzovaných dat vyplývá, že 43 obcí nedisponovalo žádným veřejným stravovacím zařízením (obce s nejmenším počtem obyvatel). Přesně jedno zařízení se nacházelo v 86 obcích. Počtem 4 a více zařízení disponovalo 69 venkovských obcí. Kromě největších venkovských obcí se jednalo též o turisticky významné obce.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) se vybaveností stravovacími zařízeními vyjímají POÚ Karolinka a Rožnov pod Radhoštěm (populačně větší venkovské obce, cestovní ruch). **Nejnižší vybavenost lze pozorovat za venkovské obce v obvodech POÚ Slavičín, Morkovice – Slížany a Brumov – Bylnice.**

- **Zařízení pro kulturu a volný čas**

Pro hodnocení vybavenosti obcí zařízeními pro kulturu a volný čas byly šetřeny počty kulturních domů, kluboven, středisek volného času a venkovních výletišť. Obce byly rozděleny do 3 kategorií s následným přidělením hodnot:

- obec nemá žádné zařízení nebo jen výletišť.....hodnota 1
- obec má klubovnu nebo středisko volného času.....hodnota 2
- obec má kulturní dům.....hodnota 3

Vzhledem k nedostupnosti aktuálních dat z oficiálních statistik byl počet zařízení pro kulturu a volný čas zjišťován dotazníkovým šetřením Krajského úřadu Zlínského kraje prostřednictvím místních akčních skupin v květnu 2021. Chybějící údaje byly doplněny na základě údajů Ministerstva pro místní rozvoj ČR (portál Regionální informační servis).

Z analyzovaných dat vyplývá, že **ve 22 obcích se nenachází žádné ze sledovaných vnitřních zařízení pro kulturu a volný čas, případně disponují pouze venkovním výletišťem. Většina venkovských obcí disponuje kulturním domem (201 obcí).** Jsou mezi nimi obce různých velikostí, včetně těch nejmenších ve Zlínském kraji.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) byla **nejnižší vybavenost zařízeními pro kulturu a volný čas zjištěna za venkovské obce v obvodech POÚ Otrokovice, Morkovice – Slížany, Brumov – Bylnice a Koryčany.** Nejvyšší vybavenost uvedenými zařízeními byla zjištěna za venkovské obce obvodů POÚ Uherský Ostroh, Hulín, Valašské Klobouky, Bystřice pod Hostýnem, Uherské Hradiště a Horní Lideč.

- **Zařízení pro sport**

Pro hodnocení vybavenosti obcí zařízeními pro sport byly zjišťovány počty sportovišť a dětských hřišť. Na základě četnosti výše uvedených zařízení v obcích byly obce rozděleny do 4 kategorií s následným přidělením hodnot:

- 0 - 2 zařízení.....hodnota 1
- 3 zařízeníhodnota 2
- 4 – 5 zařízení.....hodnota 3
- 6 a více zařízení.....hodnota 4

Vzhledem k nedostupnosti aktuálních dat z oficiálních statistik byl počet zařízení pro sport zjišťován dotazníkovým šetřením Krajského úřadu Zlínského kraje prostřednictvím místních akčních skupin v květnu 2021. Chybějící údaje byly doplněny na základě údajů Ministerstva pro místní rozvoj ČR (portál Regionální informační servis).

Z analyzovaných dat vyplývá, že **7 obcí nedisponovalo žádným zařízením pro sport.** Jedno nebo dvě zařízení se nacházelo v 78 obcích. Na druhé straně se ve 24 největších obcích nacházelo 10 a více různých zařízení pro sport.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) byla **nejnižší vybavenost pro sport zaznamenána za venkovské obce v obvodech POÚ Slavičín, Holešov, Staré Město a Hulín**. Nejvyšší vybaveností pro sport disponovaly obce v obvodech POÚ Uherský Ostroh, Rožnov pod Radhoštěm a Horní Lideč.

- **Dostupnost obce s rozšířenou působností veřejnou hromadnou dopravou**

Pro hodnocení zajištění dopravní obslužnosti obcí byla posuzována dostupnost do spádové obce s rozšířenou působností. Na základě četnosti přímých spojů z posuzovaných obcí do obcí s rozšířenou působností (ve středu a v sobotu) byly každé obci přiřazeny body a obce byly následně rozděleny do 4 kategorií následujícím způsobem:

- 0 – 4 spoje v sobotu v kombinaci s 0 – 12 spoji ve středu (zároveň celkově 0 – 24 spojů).....hodnota 1
- 1 – 5 spojů v sobotu v kombinaci s 8 – 24 spoji ve středu (zároveň celkově 11 – 28 spojů).....hodnota 2
- 4 – 20 spojů v sobotu v kombinaci s 10 – 49 spoji ve středu (zároveň celkově 15 – 57 spojů).....hodnota 3
- 10 a více spojů v sobotu v kombinaci s 25 a více spoji ve středu (zároveň celkově více než 37 spojů).....hodnota 4

U počtu spojů jsou zároveň zohledňovány rozdíly mezi počty spojů ve středu i v sobotu, které hrají roli při přiřazení konkrétní obce do dané kategorie. Zdrojem dat pro tento ukazatel byly podklady pro zpracovávání výzkumný úkol, zabývající se analýzou periferních oblastí ČR¹ (data poskytnuta doc. Jeřábekem z Masarykovy univerzity Brno a čerpána z www.idos.cz).

Z analyzovaných dat vyplývá, že nejlepší dostupností přímými spoji s obcí s rozšířenou působností disponují obce v jejich zázemí (např. Želechovice nad Dřevnicí, Lípa, Zádveřice - Raková v zázemí Zlína, Ústí, Janová, Hovězí a Huslenky v zázemí Vsetína apod.). **Zajímavějším je pohled z hlediska obcí s nejhorší dostupností. Jedná se o malé obce v okrajových částech kraje, případně o obce z hlediska veřejných linek „koncové“**. Další skupinou jsou obce, pro které není spádovost do jejich obce s rozšířenou působností tou zásadní (např. Slušovicko nemá hlavní spádovost do Vizovic).

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) disponují nejlepší dostupností z obcí s rozšířenou působností venkovské obce v obvodech POÚ Karolinka, Uherský Ostroh, Rožnov pod Radhoštěm a Vsetín. **Nejhorší přímá dostupnost obce s rozšířenou působností je pro venkovské obce v obvodech POÚ Slavičín, Morkovice – Slížany, Brumov – Bylnice a Napajedla**.

- **Ordinace lékařů**

Pro hodnocení dostupnosti zdravotnických služeb byly posuzovány 3 typy ordinací lékařů v obcích, a to praktických lékařů, dětských lékařů a zubařů. Obce byly rozděleny do 4 kategorií podle dostupnosti výše uvedených typů lékařských ordinací v obcích:

¹ Jedná se o projekt „Vnitřní a vnější periferie v regionálním rozvoji Česka - od genetické determinace k územní kohezi“, podpořený dotací od Technologické agentury ČR. Více informací na https://starfos.tacr.cz/cs/project/TL03000527?query_code=ss3yaacmykna#project-main.

- V obci není žádný typ lékařských ordinací.....hodnota 1
- V obci pouze 1 typ ordinací.....hodnota 2
- V obci 2 typy ordinací.....hodnota 3
- V obci všechny 3 typy ordinací.....hodnota 4

Zdrojem dat byly údaje Ministerstva pro místní rozvoj ČR, zveřejněné na portálu Regionální informační servis (www.risy.cz, 2019).

Z analyzovaných dat vyplývá **značná koncentrace lékařských služeb do úzké skupiny obcí. 170 obcí nedisponuje ani jednou lékařskou ordinací.** V 50 obcích se nachází pouze 1 typ ze sledovaných lékařských ordinací. **Všemi třemi typy ordinací disponuje pouze 40 venkovských obcí.**

Z hlediska obvodů 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) disponují nejvyšší vybaveností lékařskými ordinacemi venkovské obce v oblastech POÚ Uherský Ostroh, Karolinka a Rožnov pod Radhoštěm. **Nejnižší vybavenost ordinacemi byla identifikována v obcích POÚ Slavičín, Napajedla, Luhačovice a Holešov.**

• Školství

Pro hodnocení dostupnosti školských zařízení byla v obcích sledována dostupnost mateřských a základních škol. Obce byly rozděleny do 4 kategorií:

- obec bez školských zařízeníhodnota 1
- v obci jen mateřská škola.....hodnota 2
- v obci 1. stupeň základní školy.....hodnota 3
- v obci 1. i 2. stupeň základní školy.....hodnota 4

Zdrojem dat byly přehledy školských zařízení Krajského úřadu Zlínského kraje, zveřejněné na krajském portálu www.zkola.cz (stav k 1. 4. 2021).

Z analyzovaných dat vyplývá, že **v 74 obcích není žádné ze sledovaných školských zařízení.** Dále pouze mateřská škola je v 53 obcích. Oba stupně základní školy jsou v 72 venkovských obcích. Obdobně jako u jiných ukazatelů dostupnosti služeb lze také u tohoto až na několik výjimek pozorovat logickou korelaci mezi počtem obyvatel a zařazením do kategorií dle vybavenosti školským zařízením.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) je nejvyšší vybavenost školskými zařízeními ve venkovských obcích v obvodech POÚ Uherský Ostroh, Karolinka, Rožnov pod Radhoštěm a Hulín. **Nejnižší vybavenost byla zaznamenána ve venkovských obcích v obvodech POÚ Slavičín, Morkovice – Slížany, Holešov a Kroměříž.**

4.2 Míra dostupnosti služeb

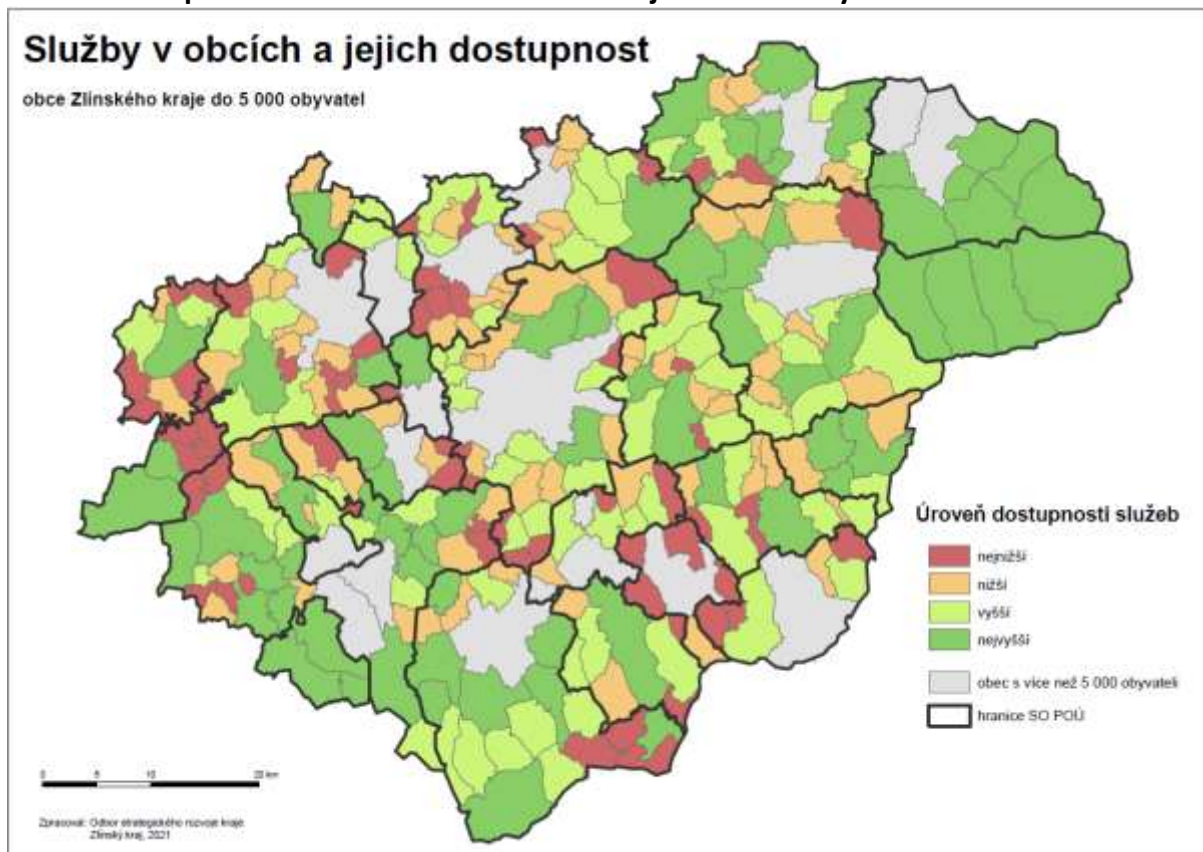
Na základě analyzovaných dat 7 ukazatelů, popsaných v předchozí kapitole, byl pro účely komplexního porovnání dostupnosti služeb v jednotlivých obcích i na úrovni území POÚ sestaven z výsledků všech předchozích 7 ukazatelů souhrnný ukazatel. Tento souhrnný ukazatel byl zkonstruován tak, že u každého z dílčích ukazatelů jsou sledované obce (a území POÚ) seřazeny od nejhorších po nejlepší hodnoty a dle tohoto seřazení rozděleny ve čtyřech ukazatelích do 4 kategorií, odpovídajících přibližně čtvrtinám. Dle umístění v dané kategorii jsou přiděleny 1 – 4 body tak, že obec získává 1 bod při umístění v kategorii s nejhoršími

hodnotami, 4 body v té s nejlepšími hodnotami. Výjimkou jsou ukazatele „Zařízení pro kulturu a volný čas“, „Ordinace lékařů“ a „Školství“, kde jsou obcím přiděleny bodové hodnoty podle přítomnosti typů příslušných zařízení. U ukazatele „Zařízení pro kulturu a volný čas“ jsou přiřazovány 1 – 3 body dle existence sledovaného typu zařízení v obcích, zatímco u ukazatelů „Ordinace lékařů“ a „Školství“ jsou přiřazovány dle různých typů zařízení / služeb 1 – 4 body. Souhrnný ukazatel za každou jednotlivou obec (či území POÚ) může tedy dosáhnout hodnoty od 7 do 27. Čím vyšší bodová hodnota, tím lepší umístění obce v souhrnném ukazateli sledujícím míru dostupnosti služeb.

U sledovaných 289 obcí dosahuje ukazatel míry dostupnosti služeb hodnoty od 7 do 27 a obce jsou opět rozděleny dle tohoto ukazatele do 4 kategorií. Obce, jejichž ukazatel je vyšší než 20, jsou zařazeny do kategorie těch s nejvyšší mírou dostupnosti služeb. Těchto obcí je 69. Ve druhé kategorii je 76 obcí s hodnotou ukazatele 17 – 20. Ve třetí kategorii (s nízkou mírou dostupnosti služeb) je 75 obcí, u nichž ukazatel dosáhl hodnoty 13 – 16. A v poslední kategorii obcí s nejnižší mírou dostupnosti služeb je seřazeno 69 obcí, u nichž ukazatel míry dostupnosti služeb dosahuje hodnot menších než 16. Při tomto seřazení hraje největší roli velikost obcí s tím, že obecně se předpokládá vyšší dostupnost služeb u obcí s vyšším počtem obyvatel.

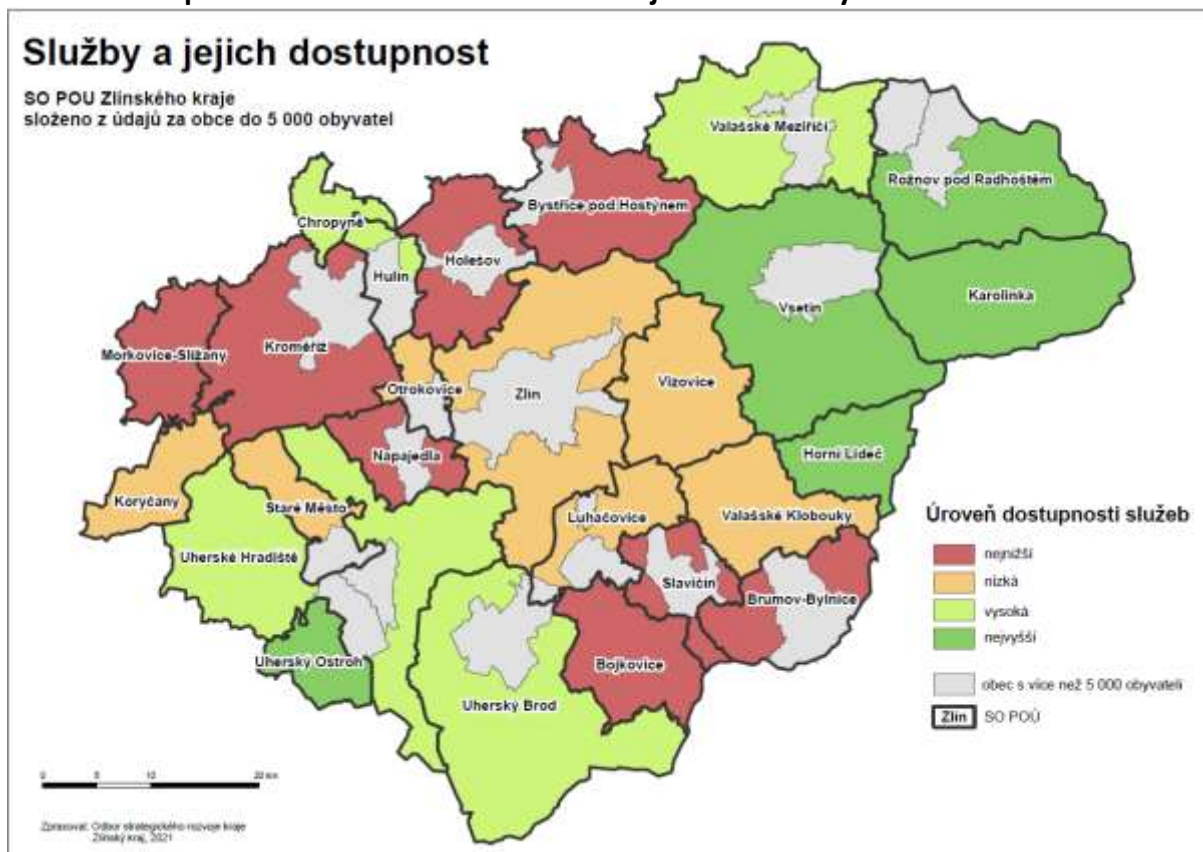
Při zobrazení na kartogramu níže je možné sledovat umístění všech sledovaných 289 obcí do 5.000 obyvatel do každé z definovaných kategorií. Geograficky úroveň dostupnosti služeb odpovídají rozmístění obcí dle velikosti na mapě Zlínského kraje. Jsou zde patrné větší obce s nejlepší dostupností služeb na Vsetínsku, Rožnovsku, Uherskobrodsku a Uherskohradištsku. Zároveň je zde vidět nejnižší dostupnost služeb u malých obcí zejména v oblasti Kopanic, Morkovska, Koryčanska, ale zároveň také např. v okolí Slavičina či jihozápadně od Holešova.

Obr. 6: Dostupnost služeb v obcích Zlínského kraje do 5 000 obyvatel

Míru dostupnosti služeb na úrovni POÚ ukazuje následující obrázek, z něhož je patrné, že nejvyšší dostupnost služeb na základě sledovaných ukazatelů je vykázána v obvodech POÚ Horní Lideč, Karolinka, Rožnov pod Radhoštěm, Uherský Ostroh a Vsetín. Naopak nejnižší hodnoty tohoto indexu ukazují oblasti na jihovýchodě (POÚ Bojkovice, Brumov-Bylnice a Slavičín) a na severozápadě Zlínského kraje (POÚ Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Morkovice-Slížany, Napajedla a Kroměříž).

Obr. 7: Dostupnost služeb v obcích Zlínského kraje do 5 000 obyvatel na úrovni POÚ

5. INVESTIČNÍ AKTIVITA

5.1 Popis sledovaných ukazatelů a shrnutí klíčových zjištění

Za oblast definovanou jako „investiční aktivita“ bylo na základě dostupných dat na úrovni obcí vybráno k analýze 7 ukazatelů, které dávají komplexní pohled na příjmy obecních rozpočtů, využití dotací (EU, národní i krajské), zadluženost a rozpočtovou odpovědnost obcí, ale i atraktivitu obcí z hlediska bytové výstavby.

Jedná se o následující analyzované ukazatele:

Schválené projekty Evropských strukturálních a investičních fondů v letech 2015-20
Státní dotace na obyvatele v letech 2016-19 (průměr)
Poměr krajských dotací k 1 mil. příjmů obce v letech 2016-20
Dokončené byty na 1000 ob., průměr 2014-19
Průměr příjmů obcí za 2016-2019 na obyv.
Ukazatel dluhové služby obce (průměr 2017-19)
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti obce (průměr 2017-19)

Bližší popis každého z vybraných 7 ukazatelů, včetně zjištění z jejich analyzování, je uveden na následujících řádcích:

- ***Schválené projekty Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) v letech 2015 – 2020 (celkové způsobilé výdaje projektů na obyvatele)***

Ukazatel sleduje celkové způsobilé výdaje (CZV) všech identifikovaných projektů ze systému MS2014+, které byly schváleny k realizaci na území dané obce, vztažené na počet obyvatel dané obce. V generované sestavě dat ze systému MS2014+ k 31. 12. 2020 jsou k jednotlivým místům realizace na úrovni obcí jednoznačně přiřaditelné projekty podpořené z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK), Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání (OP VVV), Operačního programu doprava (OP D), Operačního programu Životní prostředí (OP ŽP) a Operačního programu Rybářství. Projekty z jiných OP, např. Program rozvoje venkova anebo OP ČR-SR, nejsou evidovány v systému MS2014+ a nejsou tedy analyzovány. Dále u projektů Operačního programu Zaměstnanost není v sestavě MS2014+ k dispozici místo realizace na úrovni obcí, takže tyto projekty také nevstupují do realizace. Celkově však data pro tento ukazatel zahrnují 3.326 identifikovaných projektů na úrovni jednotlivých obcí, s celkovými způsobilými náklady v souhrnném objemu cca 27,1 mld. Kč.

Z analyzovaných dat za jednotlivé obce vyplývá, že **průměrná hodnota projektů s dotací EU na obyvatele ve Zlínském kraji v obcích do 5.000 obyvatel dosahuje hodnoty cca 37.233,- Kč**. Nad tímto průměrem se z 289 sledovaných obcí umísťuje 71 obcí, zatímco 218 je pod ním.

Ve 23 obcích nebyl identifikován jakýkoliv projekt s dotační podporou sledovaných operačních programů. Jde o nejmenší obce, většinou do 300 obyvatel (největší z nich má 775 obyvatel). Stejně tak nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele vykazují spíše menší obce s velikostí okolo 200 - 500 obyvatel, které však na svém území mají významné

podnikatelské subjekty, úspěšné v získávání větších objemů dotací z OPPIK. Jedná se zejména o Kaňovice, Svárov a Neubuz.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) **jsou v ukazateli výdajů projektů s podporou EU vztažených na obyvatele nejvýše hodnoceny POÚ Hulín, Zlín a Vizovice. Naopak nejnižší hodnoty jsou zaznamenány v POÚ Slavičín, Horní Lideč a Napajedla.**

- **Státní dotace na obyvatele v letech 2016 – 2019 (průměr)**

Ukazatel sleduje průměrnou výši dotací poskytnutých ze státního rozpočtu obcím v letech 2016 – 19. Průměr za období 4 let byl vybrán z toho důvodu, aby nedocházelo ke zkreslení hodnot při poskytnutí výrazné dotace v některém roce na investičně náročnou akci. Data jsou získána z informačního systému CEDR (cedr.mfcr.cz) a sledovány jsou uvolněné částky dotací poskytnutých obcím a obecním organizacím. Nejsou zde započteny prostředky EU ani dotace poskytované celé řadě subjektů na území dané obce – mimo samotnou obec či její organizaci. Celkově data pro tento ukazatel zahrnují 4.879 poskytnutých dotací v souhrnném objemu cca 2 mld. Kč. V průměru tedy jde cca o půl miliardy ročně z různých dotačních programů ministerstev, státních fondů či úřadů práce.

Z analyzovaných dat za jednotlivé obce vyplývá, že **průměrná dotace vztažená na obyvatele obcí do 5.000 obyvatel činí cca 1.405 Kč** s tím, že 102 z 289 sledovaných obcí je nad tímto průměrem. Oproti předchozímu ukazateli, který sleduje projekty s dotací EU, je u státních dotací identifikováno pouze 8 obcí, které v některém z let 2016 – 2019 neobdržely dotaci zaznamenanou v systému CEDR. Jedná se zejména o nejmenší obce, s průměrem pod 300 obyvatel (avšak největší z nich má 771 obyvatel). Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele vykazují spíše obce s průměrnou velikostí okolo 760 obyvatel. Nejúspěšnější z venkovských obcí ve výši získané průměrné státní dotace na obyvatele v letech 2016 – 2019 byly obce Valašské Příkazy, Kunovice (VS) a Rokytnice.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) jsou v ukazateli průměrné státní dotace v letech 2016 – 2019, vztažené na obyvatele, **nejvýše hodnoceny POÚ Slavičín, Rožnov pod Radhoštěm a Brumov-Bylnice. Naopak nejnižší hodnoty jsou zaznamenány v POÚ Hulín, Otrokovice a Staré Město.** Zajímavostí je, že oproti sledovanému ukazateli výdajů projektů s podporou EU je zde přesně opačné pořadí, tzn. nejúspěšnější POÚ v předchozím ukazateli (POÚ Hulín) je zde na posledním místě, a naopak (POÚ Slavičín).

- **Poměr krajských dotací k 1 mil. příjmů obce v letech 2016 – 2020**

Ukazatel sleduje úspěšnost obcí v čerpání dotací z rozpočtu Zlínského kraje. Vzhledem ke značným meziročním výkyvům dat je posuzováno víceleté období (2016 – 2020). Poskytnuté dotace byly vztaženy k 1 mil. Kč příjmů obcí ve sledovaném období. Zdrojem dat byly údaje Krajského úřadu Zlínského kraje (poskytnuté dotace) a údaje Českého statistického úřadu (příjmy obcí).

Celkově bylo v tomto období poskytnuto venkovským obcím cca 430 mil. Kč dotací z rozpočtu Zlínského kraje. V průměru tedy jde cca o 86 mil. Kč ročně poskytnutých dotací jak individuálních, tak v rámci různých dotačních programů Zlínského kraje (finančně nejvýznamnějšími byly Program na podporu obnovy venkova, Podpora vodohospodářské infrastruktury, Dotace obcím pro jednotky sborů dobrovolných hasičů, Program na

podporu kulturních aktivit a akcí, Program na podporu stavební obnovy a restaurování kulturních památek a památek místního významu apod.). Z analyzovaných dat za jednotlivé obce vyplývá, že **průměrná dotace vztažená na obyvatele obcí do 5.000 obyvatel byla 13,9 tis. Kč na 1 mil. Kč příjmů obcí**. 10 venkovských obcí nezískalo ve sledovaném období žádné dotace z rozpočtu Zlínského kraje. Dalších 62 obcí získalo dotace z rozpočtu Zlínského kraje do 5 tis. Kč na 1 mil. Kč příjmů obce. **Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele vykazují malé obce zejména z Morkovska a Koryčanska**. Nejúspěšnějších 7 obcí získalo za sledované období dotace z krajského rozpočtu ve výši více než 100 tis. Kč na 1 mil. Kč příjmů obce (Kunkovice, Podhradí, Nítkovice, Cetechovice, Chvalnov – Lísky, Hoštice, Zástřizly).

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) jsou v ukazateli poměru krajských dotací k příjmům obce v letech 2016 – 2020 **nejvýše hodnoceny POÚ Morkovice-Slížany, Koryčany, Bystřice pod Hostýnem a Slavičín**. Naopak **nejnižší hodnoty jsou zaznamenány v POÚ Hulín, Uherský Ostroh a Otrokovice**. Pořadí 2 nejúspěšnějších POÚ v tomto ukazateli je však ovlivněno specifickým dotačním titulem pro 12 obcí spadajících do Místní akční skupiny Hříběcí Hory, který byl pilotně Zlínským krajem poskytnut v rámci Programu obnovy venkova v období 2019-2021.

- ***Dokončené byty na 1000 obyvatel, průměr 2014 – 2019***

Tento ukazatel byl zařazen zejména za účelem sledování investic a rozvojové aktivity v obcích ze strany jejich stávajících či budoucích obyvatel. Zatímco ostatní ukazatele v této oblasti hodnotí investice a dotační aktivitu veřejného či podnikatelského sektoru na území dané obce, ukazatel dokončených bytů v šestiletém průměru kromě aktivity podnikatelů (developerů) či výstavby nových obecních bytů ukazuje atraktivitu dané obce a investiční aktivitu jednotlivců či rodin, které mají v dané obci zájem bydlet. Zdrojem dat je Český statistický úřad. Vzhledem ke značnému kolísání dat v jednotlivých letech byl pro hodnocení použit průměrný rok za období 2014 – 2019.

Ve sledovaném období bylo ve venkovských obcích dokončeno 3 630 bytů. V průměru tedy jde o 605 dokončených bytů ročně. **Z analyzovaných dat za jednotlivé obce vyplývá, že průměrně jsou ve sledovaném období a sledovaných obcích dokončeny ročně 2,1 byty na 1000 obyvatel**. Nad tímto průměrem se pohybuje 126 z 289 sledovaných obcí. **Také bylo identifikováno 12 obcí, ve kterých nebyl v letech 2014 – 2019 dokončen jediný byt**. Jedná se zejména o nejmenší obce, žádná z nich nemá více než 500 obyvatel. Naopak nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele vykazují obce Ostrata, Vigantice, Břest a Šelešovice.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) dosahují v ukazateli dokončených bytů na 1000 obyvatel v průměru let 2014 – 2019 **nejvyšších hodnot venkovské obce v obvodech POÚ Hulín, Rožnov pod Radhoštěm a Napajedla**. Naopak **nejnižší hodnoty jsou zaznamenány v obvodech POÚ Koryčany, Chropyně a Brumov-Bylnice**.

- ***Průměrný příjem obcí v letech 2016 – 2019 na obyvatele***

Tento ukazatel doplňuje komplexní pohled na hospodaření obcí a jejich investiční i dotační aktivitu. Výše příjmů do rozpočtu obcí je ovlivněna kromě dotací sledovaných v jiných ukazatelích také řadou jiných faktorů a jsou zde poměrně výrazné rozdíly v průměrném

příjmu přepočteném na obyvatele. Sledování tohoto ukazatele společně se sledováním již realizované investiční aktivity a zadluženosti dává komplexní pohled na rozvojové možnosti i budoucí absorpční kapacitu dané obce např. vzhledem k dotačním výzvám z operačních či jiných programů financovaných z EU. Data o příjmech obcí byla získána z Monitoru státní pokladny (aplikace Ministerstva financí na <https://monitor.statnipokladna.cz/datovy-katalog/transakcni-data>) a vychází z průměrných příjmů obcí po konsolidaci ve čtyřletém období. Při součtu průměrného ročního příjmu sledovaných obcí pod 5.000 obyvatel jde o cca 5,93 mld. Kč a prostý průměr bez zohlednění počtu obyvatel obce vychází cca 20,5 mil. Kč ročně na obec.

Při analýze těchto dat vychází ročně průměrný příjem na 1 obyvatele sledovaných obcí na 20.722,- Kč s tím, že 117 z 289 sledovaných obcí je nad tímto průměrem. Při seřazení obcí od těch s nejvyššími příjmy na obyvatele po ty s nejnižšími nelze vysledovat rozdíly dle velikostí obcí. V první desítce obcí s nejvyššími příjmy na obyvatele jsou obce s průměrným počtem 613 obyvatel, v poslední desítce se umísťují obce s průměrným počtem 425 obyvatel, nefigurují zde však nejmenší obce do 200 obyvatel. Nejvyšší průměrný příjem na obyvatele má obec Kunovice (VS), Věžky a Pačlavice, naopak nejnižší obce Dešná, Doubravy a Chomýž.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) jsou v ukazateli průměrných příjmů na obyvatele v letech 2016 – 2019 **nejvýše hodnoceny POÚ Valašské Klobouky, Karolinka a Morkovice – Slížany. Naopak nejnižší hodnoty jsou zaznamenány v POÚ Otrokovice, Holešov a Hulín.**

- **Ukazatel dluhové služby obce (průměr 2017 – 2019)**

Tento ukazatel říká, jakou část z příjmů rozpočtu obce v daném roce „ukrojí“ splácení dluhů dané obce. Společně se střednědobým pohledem na celkové příjmy obce a jejich investiční i dotační aktivitu může napovědět, zda daná obec v nejbližších letech má prostor řešit významnější investiční projekty, včetně případného dalšího zadlužení. Tento ukazatel zároveň patří k dlouhodobě sledovaným ukazatelům Ministerstva financí v rámci hodnocení hospodaření obcí. Data pro jeho průměrný výpočet za tříleté období 2017 – 2019 byla získána z Monitoru státní pokladny (aplikace Ministerstva financí na <https://monitor.statnipokladna.cz/datovy-katalog/transakcni-data>) a jde o podíl celkové dluhové služby dané obce (součet za roky 2017, 2018 a 2019) a celkových příjmů obce po konsolidaci za roky 2017, 2018, 2019. Celková dluhová služba ve sledovaných obcích činí v souhrnu tří hodnocených let 908,7 mil. Kč a celkové příjmy těchto obcí za toto období dosahují téměř 18,7 mld. Kč.

Při analýze průměrné dluhové služby jednotlivých obcí za období 2017 – 2019 je průměrná dluhová služba cca 4,9 % z příjmů obcí. Nicméně 190 z 289 sledovaných obcí je pod tímto průměrem a 103 obcí má ve sledovaném období nulovou dluhovou službu. **Obecně lze tedy konstatovat, že zadlužení venkovských obcí ve Zlínském kraji je ve sledovaném období nízké.** Pouze u 45 obcí „ukrajuje“ dluhová služba více než 10 % příjmů dané obce a u 11 z nich je vyšší než 20 % příjmů dané obce. Nejvyšší dluhová služba byla identifikována u obcí Hostětín, Kelníky a Karolinka.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) jsou **v ukazateli průměrné dluhové služby obce v letech 2017 – 2019 na tom nejlépe (s nejnižším**

zadlužením) POÚ Hulín, Brumov – Bylnice a Kroměříž. Nejvyšší splátky dluhů v poměru k příjmům obce jsou naopak zaznamenány v POÚ Karolinka, Slavičín a Uherský Ostroh.

- **Pravidlo rozpočtové odpovědnosti obce (průměr 2017 – 2019)**

Tento ukazatel nově sleduje Ministerstvo financí od roku 2017, na základě zákona č. 23/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Územní samosprávné celky (kam patří i obce) mají povinnost hospodařit tak, aby výše jeho dluhu nepřekročila 60 % průměru jeho příjmů za poslední čtyři roky. A pokud tuto hodnotu překročí, jsou nastaveny povinnosti snižování dluhu, případně další donucovací mechanismy, aby byla rozpočtová odpovědnost obcí dodržena. V návaznosti na výše popsany ukazatel dluhové služby hodnotí ukazatel rozpočtové odpovědnosti přesněji míru zadlužení obcí, protože pokud je obec hodně zadlužená, avšak její aktuální splátky dluhů jsou nízké, nemusí být zadlužení identifikováno předchozím ukazatelem jako rizikové. Data pro výpočet průměrného pravidla rozpočtové odpovědnosti obce za tříleté období 2017 – 2019 byla získána z Monitoru státní pokladny (aplikace Ministerstva financí na <https://monitor.statnipokladna.cz/datovy-katalog/transakcni-data>). Jde o podíl celkové zadluženosti dané obce v jednotlivých letech (2017, 2018 a 2019) a průměru příjmů za poslední 4 roky (tj. 2014-17, 2015-18, 2016-19). Z výsledků za jednotlivé 3 roky je spočtena průměrná hodnota pro účely této analýzy. Celková zadluženost ve sledovaných obcích činí v souhrnu tří hodnocených let 2,95 mld. Kč a součet tří průměrných příjmů za poslední 4 roky dosahuje téměř 16,78 mld. Kč.

Průměrná hodnota ukazatele pravidla rozpočtové odpovědnosti za sledované období let 2017 – 2019 činí u venkovských obcí Zlínského kraje 17,6 %. Nicméně 182 z 289 sledovaných obcí je pod tímto průměrem a 114 obcí má ve sledovaném období nulové zadlužení. Obecně lze tedy konstatovat, že zadlužení většiny venkovských obcí ve Zlínském kraji je ve sledovaném období nízké. **Jsou zde ovšem obce, které v některém ze sledovaných let i v průměru za 3 roky překračují mezní hodnotu 60 % u pravidla rozpočtové odpovědnosti. Jedná se o 13 obcí, z nichž některé tuto hodnotu překračují pouze mírně, některé však téměř dvojnásobně.** Nejvyšší zadluženost vůči průměrným příjmům vykazuje obec Nedachlebice, Mikulůvka a Salaš.

Při porovnání na úrovni 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ) jsou **v ukazateli rozpočtové odpovědnosti obce v letech 2017 – 2019 na tom nejlépe (s nejnižším zadlužením) POÚ Hulín, Vizovice a Bystřice pod Hostýnem.** Nejvyšší zadluženost v poměru k průměrným příjmům obce je naopak zaznamenána v POÚ Uherský Ostroh, Slavičín a Rožnov pod Radhoštěm.

5.2 Míra investiční aktivity

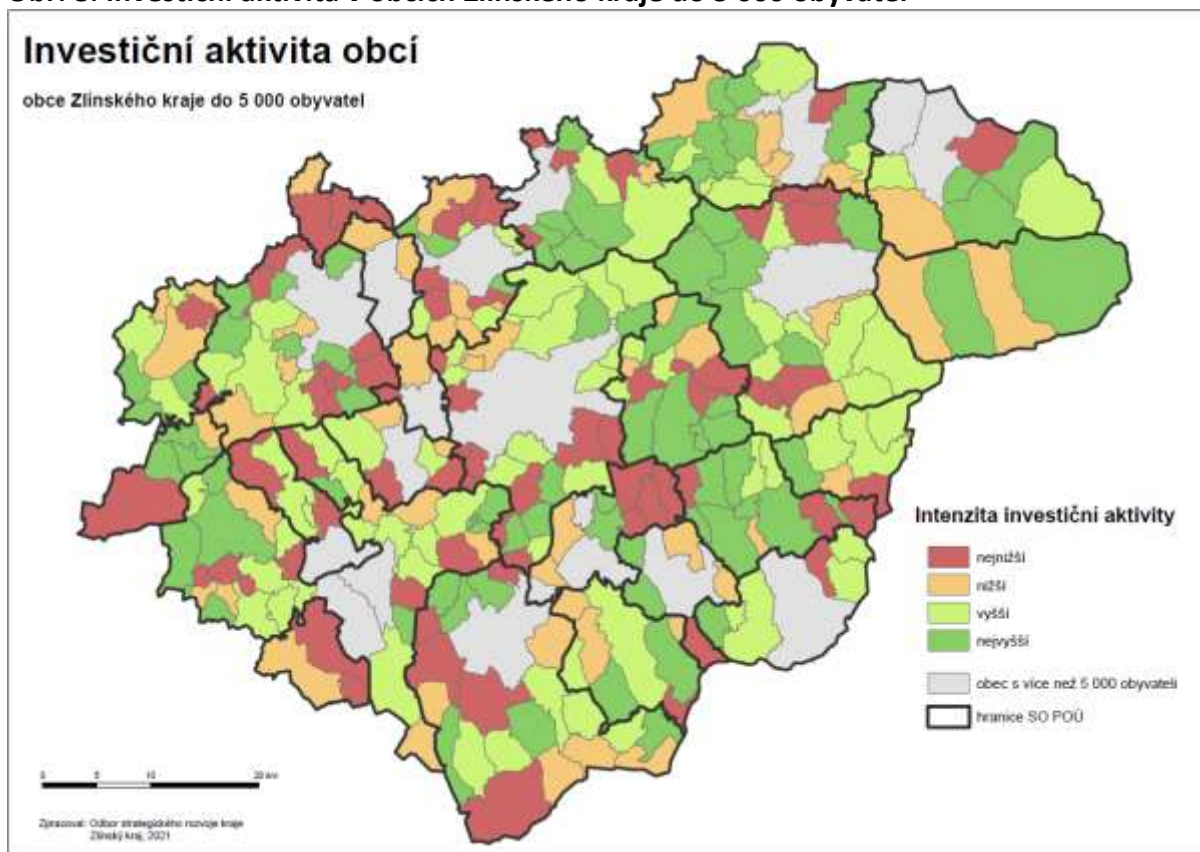
Na základě analyzovaných dat 7 ukazatelů, popsanych v předchozí kapitole, byl pro účely komplexního porovnání investiční aktivity v jednotlivých obcích i na úrovni území POÚ sestaven souhrnný ukazatel, který je sestaven z výsledků všech předchozích 7 ukazatelů. Tento souhrnný ukazatel byl zkonstruován tak, že u každého z dílčích 7 ukazatelů jsou sledované obce (a území POÚ) seřazeny od nejhorších po nejlepší hodnoty a dle tohoto seřazení rozděleny do 4 kategorií. Dle umístění v dané kategorii jsou přiděleny body (1 bod v kategorii s nejhoršími hodnotami, 4 body v té s nejlepšími hodnotami) a souhrnný ukazatel za každou

jednotlivou obec (či území POÚ) dosahuje hodnoty od 7 do 28. Čím vyšší bodová hodnota, tím lepší umístění obce v souhrnném ukazateli sledujícím míru investiční aktivity.

U sledovaných 289 obcí dosahuje ukazatel míry investiční aktivity hodnoty od 11 do 26 a obce jsou opět rozděleny dle tohoto ukazatele do 4 kategorií. Obce, jejichž ukazatel je vyšší než 20, jsou zařazeny do kategorie těch s nejvyšší mírou investiční aktivity. Těchto obcí je 82. Ve druhé kategorii je 78 obcí s hodnotou ukazatele 19 nebo 20. Ve třetí kategorii (s nižší mírou investiční aktivity) je 55 obcí, u nichž ukazatel dosáhl hodnoty 17 anebo 18. A v poslední kategorii obcí s nejnižší mírou investiční aktivity je seřazeno 74 obcí, u nichž ukazatel míry investiční aktivity dosahuje hodnot mezi 11 – 16. Nejnižší hodnotu tohoto ukazatele (11) mají 3 obce – Lípa, Vlčnov a Zlechov. V každé z kategorií jsou obce z různých velikostních kategorií a jejich průměrná velikost je v každé kategorii podobná.

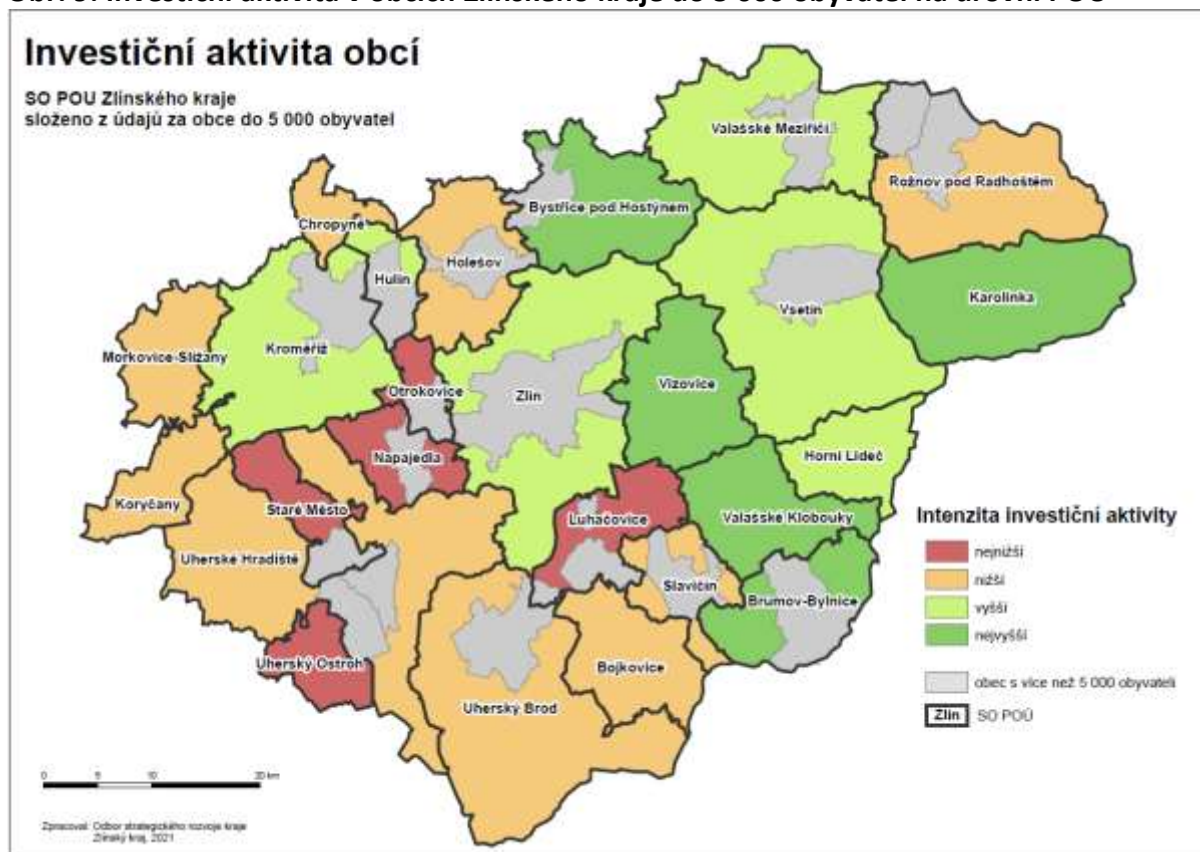
Při zobrazení na kartogramu níže je možné sledovat umístění všech sledovaných venkovských obcí do každé z definovaných kategorií. Vzhledem k tomu, že jsou zde ve velké míře vedle sebe obce s nejvyšší i nejnižší investiční aktivitou a kromě ORP Otrokovice na mapě není jiné území ORP, kde by nefigurovaly obce z nejvyšší i nejnižší kategorie, nelze na základě míry investiční aktivity rozdělit území kraje na oblasti s nižší anebo oblasti s vyšší investiční aktivitou. Rozdělení je poměrně rovnoměrné.

Obr. 8: Investiční aktivita v obcích Zlínského kraje do 5 000 obyvatel

U kartogramu níže na úrovni POÚ již je možné sledovat větší shluky oblastí s vyšší anebo naopak nižší investiční aktivitou. Mezi ty s nejvyšší investiční aktivitou patří území POÚ Bystřice pod Hostýnem, Brumov-Bylnice, Karolinka, Valašské Klobouky a Vizovice. Naopak nejnižší míra investiční aktivity byla zaznamenána na území POÚ Luhačovice, Napajedla, Otrokovice, Staré Město a Uherský Ostroh.

Obr. 9: Investiční aktivita v obcích Zlínského kraje do 5 000 obyvatel na úrovni POÚ

6. VYMEZENÍ OHROŽENÝCH VENKOVSKÝCH OBCÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Na základě 28 ukazatelů popsaných v předchozích kapitolách bylo přistoupeno k vymezení ohrožených venkovských obcí ve Zlínském kraji.

Postup vymezení ohrožených obcí se skládá ze 3 kroků:

- Stanovení ohroženosti na úrovni obcí
- Stanovení ohroženosti na úrovni obvodů POÚ
- Výsledné stanovení ohrožených obcí

• *Ohroženost na úrovni obcí*

Za každý ukazatel byly hodnoty jednotlivých obcí seřazeny od nejhorších po nejlepší a následně byly obce rozděleny do 4 kategorií, odpovídající přibližně čtvrtinám. Čtvrtina obcí s nejhorší hodnotou ukazatele obdržela 1 bod, další čtvrtina obcí 2 body, čtvrtina obcí s nejlepší hodnotou obdržela 4 body. V některých ukazatelích nemohly být obce rozděleny do přesných čtvrtin z důvodu stejných hodnot.

Dosažené body byly obcím v rámci jednotlivých oblastí sečteny. Z důvodu rozdílné významnosti oblastí byly dosažené body v rámci jednotlivých oblastí váženy následujícími vahami:

- Sociální ohrožení – váha 0,30

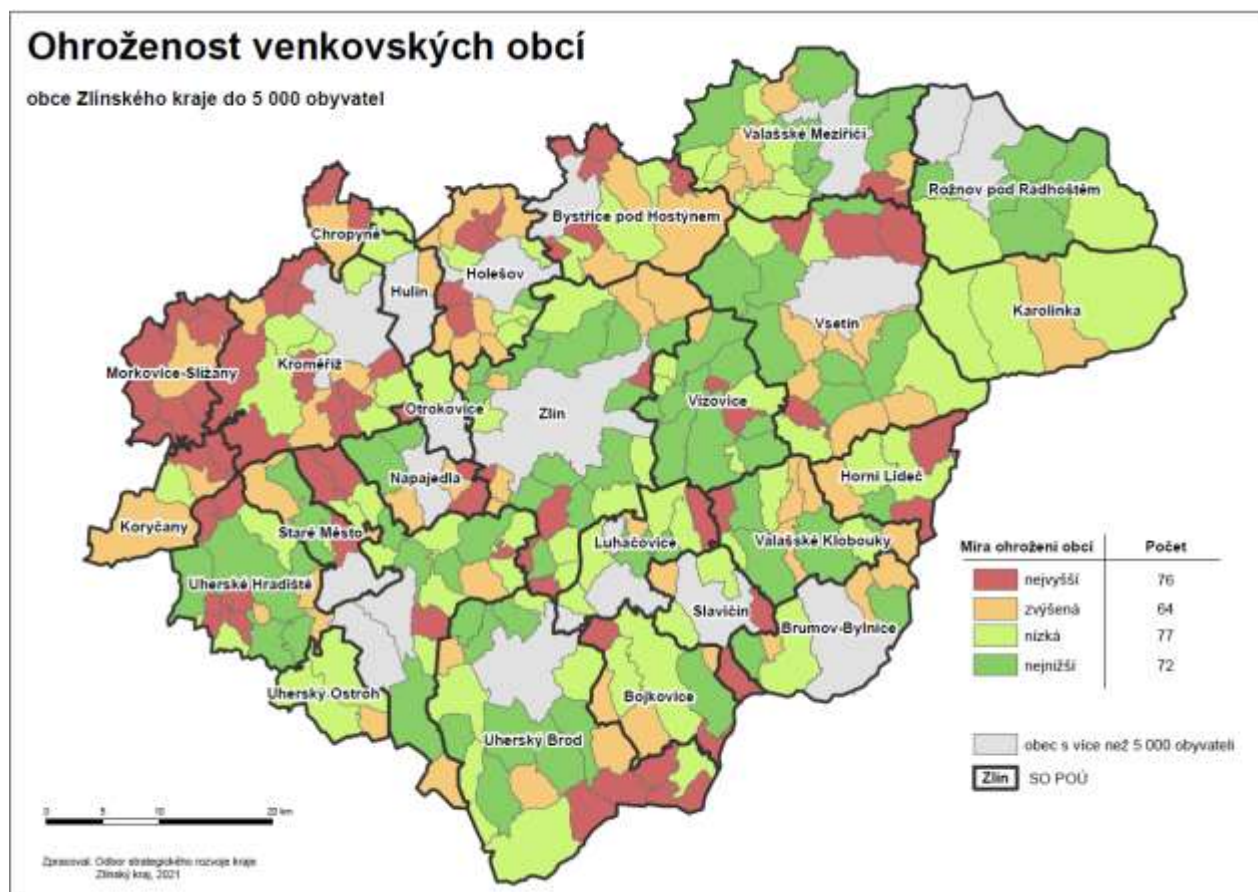
- Kvalita prostředí - váha 0,25
- Dostupnost služeb – váha 0,25
- Investiční aktivita – váha 0,20

V dalším kroku byly sečteny vážené body, získané obcemi v jednotlivých oblastech. Výsledný vážený souhrn bodů určil pořadí obcí, podle dosažené hodnoty byly obce rozděleny do 4 skupin:

- Nejvyšší míra ohrožení
- Zvýšená míra ohrožení
- Nízká míra ohrožení
- Nejnižší míra ohrožení

Ohroženost venkovských obcí ukazuje následující obrázek.

Obr. 10: Ohroženost obcí Zlínského kraje do 5 000 obyvatel

- **Ohroženost na úrovni obvodů pověřených obecních úřadů**

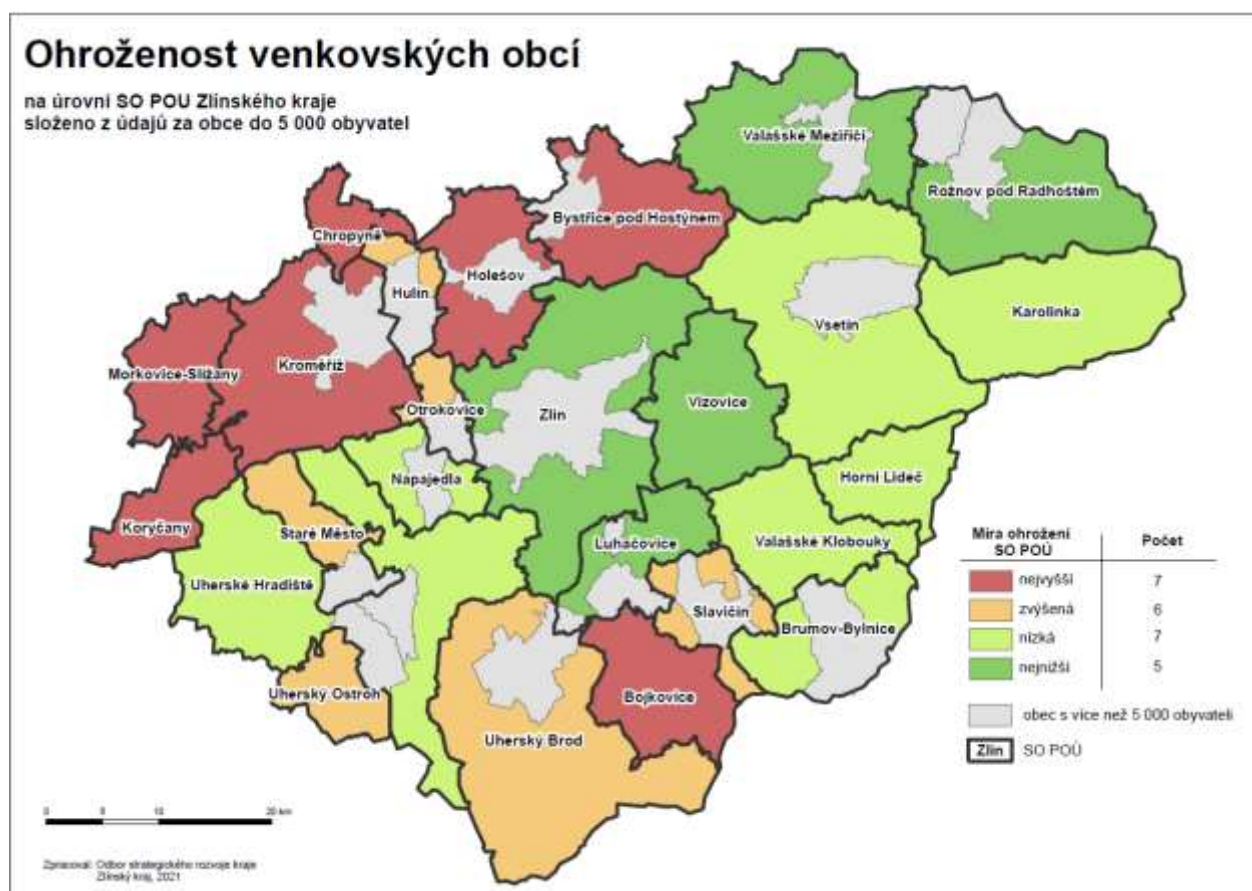
Ohroženost na úrovni POÚ byla vypočítána obdobným způsobem, jako na úrovni obcí. Za jednotlivé obvody POÚ byly vypočítány hodnoty výše uvedených 28 ukazatelů (do hodnot jednotlivých POÚ byly započítány pouze obce do 5 tis. obyvatel). Hodnoty ukazatelů za

POÚ byly rozděleny do 4 skupin a byly jim přiřazeny příslušné body (1 pro nejhorší čtvrtinu, 4 pro nejlepší). Součty bodů za jednotlivé oblasti byly váženy výše uvedenými vahami. Podle dosaženého vážené souhrnu bodů byly obvody POÚ rozděleny do 4 skupin:

- Nejvyšší míra ohrožení
- Zvýšená míra ohrožení
- Nízká míra ohrožení
- Nejnižší míra ohrožení

Ohroženost venkovských obcí na úrovni POÚ ukazuje následující obrázek.

Obr. 11: Ohroženost obcí Zlínského kraje do 5 000 obyvatel na úrovni POÚ

• **Výsledné vymezení ohrožených obcí**

Výsledné vymezení ohrožených obcí je dáno syntézou vymezení ohroženosti na úrovni obcí a POÚ. Za nejohroženější obce se v rámci Zlínského kraje považují obce, které splňují všechny následující podmínky:

- Obec je zařazena v kategorii s nejvyšší mírou ohrožení
- Obec náleží do obvodu POÚ s nejvyšší mírou ohrožení
- V obci žilo k 1. 1. 2021 méně než 500 trvale bydlících obyvatel

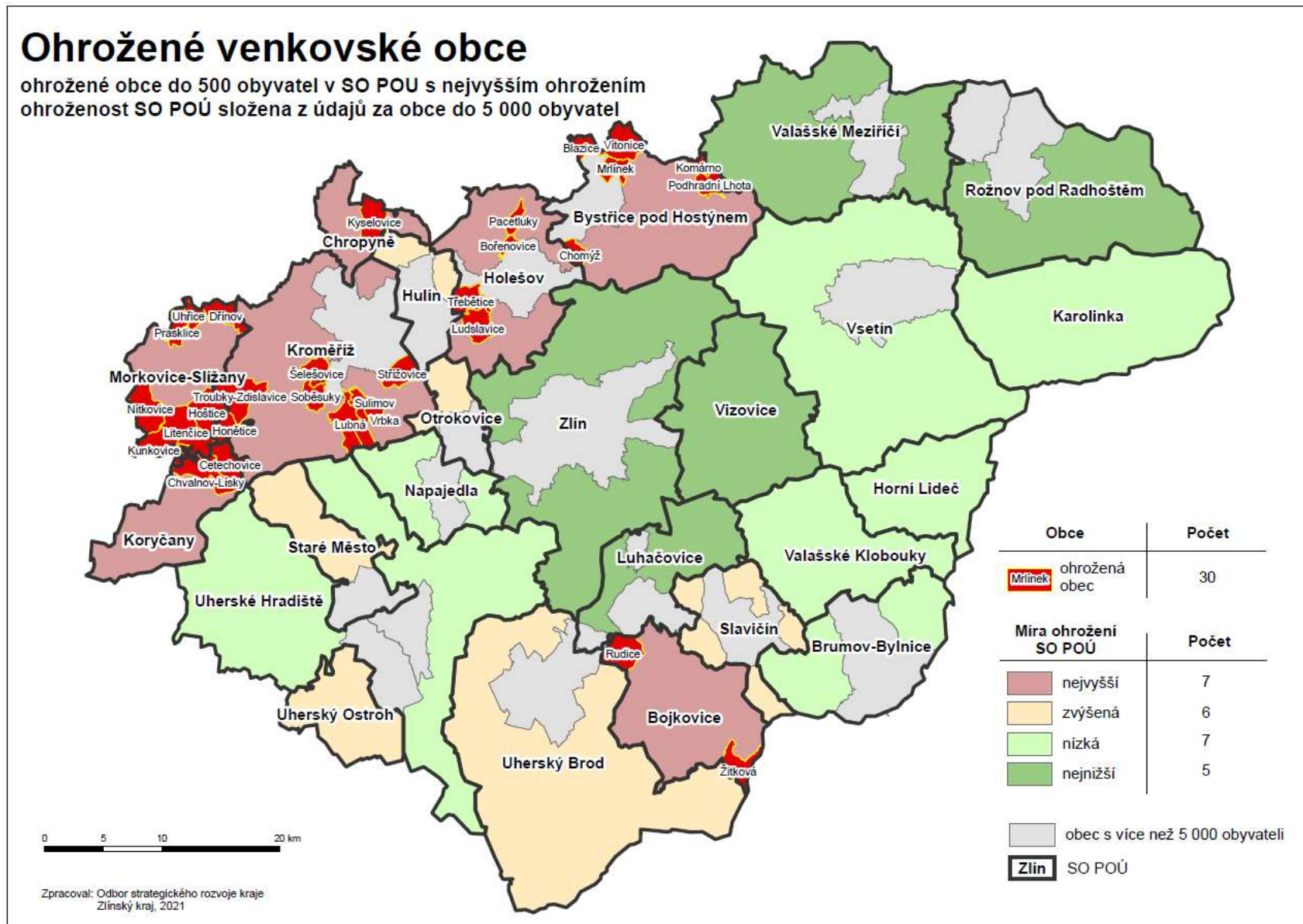
Všechny tři podmínky splňuje 30 obcí Zlínského kraje.

Tab. 3: Ohrožené obce Zlínského kraje do 500 obyvatel v ohrožených POÚ

Název obce	POÚ	počet obyvatel 1.1.2021	vážený souhrn (body)
Blazice	Bystřice pod Hostýnem	200	62,2
Chomýž	Bystřice pod Hostýnem	356	54,2
Komárno	Bystřice pod Hostýnem	274	50,2
Mrlínek	Bystřice pod Hostýnem	281	55,6
Podhradní Lhota	Bystřice pod Hostýnem	475	53,0
Vítonice	Bystřice pod Hostýnem	392	63,6
Bořenovice	Holešov	210	56,0
Ludslavice	Holešov	494	58,8
Pacetluky	Holešov	228	54,0
Třebětice	Holešov	273	63,6
Kyselovice	Chropyně	493	59,2
Cetechovice	Koryčany	185	54,8
Chvalnov-Lísky	Koryčany	247	62,2
Honětice	Kroměříž	81	56,8
Lubná	Kroměříž	461	57,8
Soběsuky	Kroměříž	376	53,8
Střížovice	Kroměříž	249	64,8
Sulimov	Kroměříž	150	48,2
Šelešovice	Kroměříž	355	62,0
Troubky-Zdislavice	Kroměříž	424	58,0
Vrbka	Kroměříž	188	53,8
Dřínov	Morkovice-Slížany	432	54,2
Hoštice	Morkovice-Slížany	160	57,0
Kunkovice	Morkovice-Slížany	83	58,6
Litenčice	Morkovice-Slížany	466	63,2
Nítkovice	Morkovice-Slížany	234	54,6
Prasklice	Morkovice-Slížany	248	53,0
Uhřice	Morkovice-Slížany	178	47,6
Rudice	Bojkovice	438	63,4
Žitková	Bojkovice	175	47,4

Rozložení ohrožených venkovských obcí v rámci území Zlínského kraje ukazuje následující obrázek.

Obr. 12: Ohrožené obce Zlínského kraje do 500 obyvatel v ohrožených POÚ

7. NAPLNĚNÍ STÁVAJÍCÍ STRATEGIE ROZVOJE VENKOVA 2016 – 2020

Implementace Strategie rozvoje venkova Zlínského kraje 2016-2020 byla průběžně monitorována a vyhodnocována řídicím výborem Strategie, který byl zastoupený relevantními partnery na venkově a který participoval na samotném zpracování dokumentu. Řídicí výbor každoročně projednával naplňování cílů Strategie v rámci jednotlivých priorit a opatření, a to na úrovni zapojení programových a individuálních dotací z rozpočtu Zlínského kraje a na úrovni realizovaných vzdělávacích aktivit a osvěty venkovských obcí. Shrnutí obou úrovní implementace Strategie rozvoje venkova Zlínského kraje demonstrují tabulky č. 4 a 5.

7.1 Shrnutí naplnění jednotlivých priorit SRV 2016 – 2020

Dotační systém Zlínského kraje podporuje v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, rozvoj svého území v souladu s rozvojovými prioritami vycházejícími ze Strategie rozvoje Zlínského kraje a sektorových koncepcí formou programové a ve výjimečných případech, především nadregionálního a regionálního charakteru, formou individuální dotace. V případech některých částek nelze rozlišit podíl určený venkovskému prostoru.

Významnou součástí implementace Strategie rozvoje Zlínského kraje 2016-2020 je vzdělávání a osvěta venkovských obcí. V zájmu zvýšení informovanosti obcí Zlínského kraje o dotačních příležitostech z krajských, eventuálně národních zdrojů, včetně nejčastějších problémů předkládaných žádostí o poskytnutí podpory a vyúčtování projektů, je každoročně realizován seminář pro obce.

Zlínský kraj je spoluvyhlašovatelem soutěže Vesnice roku Zlínského kraje a významně se zapojuje do organizace soutěže a především prezentace jejich výsledků a příkladů dobré praxe na realizovaných seminářích, rozšířených o aktuální rozvojová témata.

Priorita A. KVALITA ŽIVOTA

V rámci 2 opatření priority Kvalita života, tj. „Posílení vybavenosti obcí“ a „Rozvoj života v obcích“ Zlínský kraj uvolnil z rozpočtu 5.259.644.208 Kč, nicméně 5.100.380.008 Kč jsou prostředky státního rozpočtu protékající rozpočtem Zlínského kraje na programovou podporu sociálních služeb. Významným zdrojem financování kvality života na venkově byl tradičně Program na podporu obnovy venkova, jehož podporovatelné aktivity v rámci dotačního titulu 1 Obnova obecního majetku vycházejí z výsledků dotazníkového šetření opakovaného v tříletých cyklech (2015 zapojení 76,8 % obcí, 2018 zapojení 64,2 % obcí a 2021 zapojení 57,5%).

V roce 2019 byl Program na podporu obnovy venkova rozšířen o pilotní dotační titul Projekty na podporu znevýhodněného území, přičemž jako znevýhodněné bylo definováno území obce do 500 obyvatel, s nadprůměrným podílem nezaměstnaných obyvatel oproti průměru Zlínského kraje (podíl nezaměstnaných vyšší než 6 % ve čtyřletém průměru) a s indexem stáří vyšším než 100 (počet obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let). Jednotkou vymezení znevýhodněného území bylo, s ohledem na personální kapacity pro pomoc s přípravou projektů, území místní akční skupiny. Uvedené charakteristiky naplnilo 12 z 33 obcí Místní akční skupiny Hříběcí Hory, mezi které bylo na obcích samými definované projektové záměry obnovy obecního majetku z rozpočtu kraje alokováno 42 mil. Kč; maximální výše

dotace 2 000 000 Kč na jednotlivou obec a rok, celkově pak maximálně 3 500 000 Kč na jednotlivou obec za tříleté období 2019-2021, při zvýhodněné 70% míře podpory. Přínosy dotačního programu zaměřeného na podporu znevýhodněného území budou vyhodnoceny po ukončení realizace jednotlivých projektů v roce 2021.

Dalšími programovými dotačními zdroji Zlínského kraje zaměřenými na kvalitu života, nicméně nejen na venkově, je Podpora kulturních aktivit a akcí, Stipendijní program pro zdravotnické obory a Podpora sociálně zdravotních aktivit.

Priorita B. PODNIKÁNÍ

Priorita Podnikání byla naplňována v rámci 3 opatření Rozvoj intenzivních i extenzivních forem zemědělství, Posílení podnikatelských aktivit a zvyšování zaměstnanosti a Rozvoj cestovního ruchu s celkovou alokací z rozpočtu Zlínského kraje v období 2016-2020 ve výši 30 638 600 Kč. Mimo dotačních programů Inovační vouchery Zlínského kraje a Stipendijního programu pro zdravotnické obory, byly formou individuální dotace podporovány aktivity agrárních komor, oblastních destinačních managementů v cestovním ruchu, rozvoj vodní cesty Bařův kanál a obnova značení Klubu českých turistů. Veškeré krajské dotační aktivity Zlínského kraje směřovaly v rámci této priority na celé území regionu.

Priorita C. INFRASTRUKTURA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V rámci priority Infrastruktura a životní prostředí uvolnil Zlínský kraj na naplňování cílů v rámci opatření Zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti a Zlepšení technické infrastruktury a ochrana životního prostředí 424 134 050 Kč. V oblasti dopravy směřuje velká část prostředků do provozu krajem zakládané organizace Koordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje, obnova místních komunikací byla podporována v rámci Programu na podporu obnovy venkova a zásadní roli hrála programová - BESIP Zlínského kraje – i individuální - podpora dětských dopravních hřišť – bezpečnosti silničního provozu.

V oblasti životního prostředí je objemem finančních prostředků nejvýznamnější programová podpora vodohospodářské infrastruktury, následuje podpora následků sucha v lesích, podpora včelařství, podpora ekologických aktivit, dotace pro jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí zlínského kraje a individuální podpora spolufinancování Programu MV-GR HZS ČR - dotace obcím pro JSDH.

Priorita D. ŘÍZENÍ ROZVOJE

Cíle priority Řízení rozvoje byly naplňovány ve 2 opatřeních - Uplatňování rozvojových nástrojů a Posílení spolupráce obcí. Celková alokace z rozpočtu Zlínského kraje ve výši 8 465 172 Kč byla použita formou programové podpory v Programu na podporu obnovy venkova, dotačního titulu Projekty na zpracování územních plánů. Formou individuální 70 % dotace z chybějících 5 % byla alokace použita na podporu spolufinancování vlastního podílu režijních výdajů místních akčních skupin v rámci projektu „Zlepšení řídicích a administrativních činností MAS“ podpořeného v rámci 6. výzvy Integrovaného regionálního operačního programu – Provozní a animační výdaje – specifický cíl 4.2 „Posílení kapacit komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zlepšení řídicích a administrativních schopností místních akčních skupin“.

Tab. 4: Vyhodnocení naplňování Strategie rozvoje venkova v období 2016 – 2020 (dotační aktivita Zlínského kraje)

PRIORITA Opatření Aktivita		Finanční náklady Zlínského kraje					celkem	realizováno prostřednictvím
		2016	2017	2018	2019	2020		
Priorita A. KVALITA ŽIVOTA		672 541 500 Kč	812 448 877 Kč	1 220 252 000 Kč	1 095 110 380 Kč	1 459 291 451 Kč	5 259 644 208 Kč	Σ
Opatření A.1 Posílení vybavenosti obcí		656 581 500 Kč	796 606 277 Kč	1 201 848 000 Kč	1 073 110 380 Kč	1 439 511 451 Kč	5 167 657 608 Kč	Σ
A 1.1.	Udržení školství ve venkovských obcích	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	<i>Realizováno z jiných než krajských zdrojů</i>
A 1.2.	Zkvalitnění poskytování sociální a zdravotní péče	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč	2 200 000 Kč	2 200 000 Kč	2 300 000 Kč	5 100 380 008 Kč	SOC01 Program na podporu sociálně zdravotních aktivit*
		629 026 500 Kč	768 713 677 Kč	1 148 075 000 Kč	1 012 750 000 Kč	1 344 712 000 Kč		Program pro poskytování finanční podpory z rozpočtu Zlínského kraje k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území ZK (průtoková dotace MPSV)*
		19 270 000 Kč	16 094 000 Kč	32 829 000 Kč	36 330 380 Kč	73 879 451 Kč		Program k podání Žádostí poskytovatelů sociálních služeb o finanční podporu k zajištění priorit sociálních služeb na území ZK*
		1 500 000 Kč	1 500 000 Kč	1 500 000 Kč	1 500 000 Kč	2 000 000 Kč		RP16 Stipendijní program pro zdravotnické obory*
A 1.3.	Zvyšování příležitostí pro bydlení, zejména využívání ploch v zastavěném území	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	<i>Realizováno z jiných než krajských zdrojů</i>
A 1.4.	Zlepšení stavu a údržba veřejných prostranství a budov	4 785 000 Kč	8 298 600 Kč	17 244 000 Kč	20 330 000 Kč	16 620 000 Kč	67 277 600 Kč	RP02 Program na podporu obnovy venkova DT1/opatření veřejné prostranství (poměrná část alokace rok 2016-2018); DT4 obnova a rozvoj znevýhodněného území (rok 2019-2020)
Opatření A.2 Rozvoj života v obcích		15 960 000 Kč	15 842 600 Kč	18 404 000 Kč	22 000 000 Kč	19 780 000 Kč	91 986 600 Kč	Σ

A 2.1.	Budování a modernizace sportovní a kulturní infrastruktury	14 660 000 Kč	12 642 600 Kč	13 404 000 Kč	17 000 000 Kč	14 780 000 Kč	72 486 600 Kč	RP02 Program na podporu obnovy venkova DT1/opatření sport a kultura (poměrná část alokace)
A 2.2.	Udržování místních tradic, pořádání kulturních akcí a podpora spolkového života	1 300 000 Kč	3 200 000 Kč	5 000 000 Kč	5 000 000 Kč	5 000 000 Kč	19 500 000 Kč	KUL01 Podpora kulturních aktivit a akcí*
Priorita B. PODNIKÁNÍ		2 540 000 Kč	7 600 000 Kč	7 600 000 Kč	7 800 000 Kč	5 098 600 Kč	30 638 600 Kč	Σ
Opatření B.1 Rozvoj intenzivních i extenzivních forem zemědělství		1 040 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	250 000 Kč	4 290 000 Kč	Σ
B 1.1.	Rozvoj zemědělství, diverzifikace zemědělských činností a spolupráce zemědělských subjektů	1 040 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	250 000 Kč	4 290 000 Kč	Podpora Agrárním komorám* formou individuální dotace (v roce 2020 AK Zlín - Perla Zlínska)
Opatření B.2 Posílení podnikatelských aktivit a zvyšování zaměstnanosti		- Kč	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč	- Kč	6 000 000 Kč	Σ
B 2.1.	Rozvoj tradičních venkovských řemesel a činností, malého a středního podnikání a diverzifikace hospodářských aktivit	- Kč	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč	- Kč	6 000 000 Kč	RP15 Inovační vouchery Zlínského kraje*
B 2.2.	Regenerace venkovských brownfields a obnova zastaralého zemědělského majetku	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	Realizováno z jiných než krajských zdrojů
Opatření B.3 Rozvoj cestovního ruchu		1 500 000 Kč	4 600 000 Kč	4 600 000 Kč	4 800 000 Kč	4 848 600 Kč	20 348 600 Kč	Σ
B 3.1.	Rozvoj aktivit zacílených na domácí návštěvnost	- Kč	2 400 000 Kč	2 400 000 Kč	2 600 000 Kč	2 600 000 Kč	20 348 600 Kč	Podpora oblastních destinačních managementů*
		400 000 Kč	400 000 Kč	400 000 Kč	400 000 Kč	448 600 Kč		Podpora Klubu českých turistů*

		1 100 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč		Podpora rozvoje vodní cesty Bařův kanál*
		- Kč	800 000 Kč	800 000 Kč	800 000 Kč	800 000 Kč		RP18 Program na úpravu lyžařských běžeckých tras ve Zlínském kraji
B 3.2.	Příprava projektů a produktů věnovaných specifickým formám CR s vazbou na kulturní a přírodní atraktivitu	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	Realizováno z jiných než krajských zdrojů
B 3.3.	Prohlubování spolupráce se slovenskými partnery v oblasti cestovního ruchu	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	Realizováno z jiných než krajských zdrojů
Priorita C. INFRASTRUKTURA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		64 327 000 Kč	86 646 800 Kč	80 773 232 Kč	87 609 268 Kč	104 777 750 Kč	424 134 050 Kč	Σ
Opatření C.1 Zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti		19 520 000 Kč	22 955 800 Kč	28 973 232 Kč	29 109 268 Kč	38 410 750 Kč	138 969 050 Kč	Σ
C 1.1.	Zlepšení dopravní dostupnosti	7 905 000 Kč	5 762 800 Kč	8 376 000 Kč	9 000 000 Kč	9 025 000 Kč	40 068 800 Kč	RP02 Program na podporu obnovy venkova DT1/opatření komunikace (poměrná část alokace)
C 1.2.	Zlepšení dopravní obslužnosti	9 300 000 Kč	10 900 000 Kč	11 430 000 Kč	13 860 000 Kč	23 197 000 Kč	68 687 000 Kč	KOVED*
C 1.3.	Zlepšení bezpečnosti silničního provozu	1 530 000 Kč	2 355 000 Kč	1 590 000 Kč	1 290 000 Kč	700 000 Kč		RP11 BESIP Zlínského kraje
		- Kč	3 128 000 Kč	6 767 232 Kč	4 149 268 Kč	4 774 300 Kč		Podpora dětských dopravních hřišť (investiční výdaje)*
		785 000 Kč	810 000 Kč	810 000 Kč	810 000 Kč	714 450 Kč	30 213 250 Kč	Podpora dětských dopravních hřišť (provozní výdaje)*
Opatření C.2 Zlepšení technické infrastruktury a ochrana životního prostředí		44 807 000 Kč	63 691 000 Kč	51 800 000 Kč	58 500 000 Kč	66 367 000 Kč	285 165 000 Kč	Σ
C 2.1.	Zlepšení technické infrastruktury	18 807 000 Kč	31 891 000 Kč	18 000 000 Kč	21 500 000 Kč	37 267 000 Kč	127 465 000 Kč	RP01 Podpora vodohospodářské infrastruktury
C 2.2.	Péče o životní prostředí a jeho ochrana	15 000 000 Kč	10 000 000 Kč	10 000 000 Kč	10 000 000 Kč	7 500 000 Kč	157 700 000 Kč	RP17 Podpora zmírnění následků sucha v lesích/Hospodaření v lesích 2016

		- Kč	- Kč	- Kč	2 000 000 Kč	1 600 000 Kč		RP02 Program na podporu obnovy venkova DT3 ochrana životního prostředí
		1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	2 000 000 Kč	2 500 000 Kč	1 500 000 Kč		RP04 Podpora ekologických aktivit v kraji*
		- Kč	1 000 000 Kč	2 000 000 Kč	1 500 000 Kč	1 200 000 Kč		RP08 Podpora včelařství ve Zlínském kraji
		- Kč	6 700 000 Kč	6 700 000 Kč	6 700 000 Kč	8 700 000 Kč		RP12 Dotace pro jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí zlínského kraje
		10 000 000 Kč	13 100 000 Kč	13 100 000 Kč	14 300 000 Kč	8 600 000 Kč		Spolufinancování Programu MV-GŘ HZS ČR - dotace obcím pro JSDH
Priorita D. ŘÍZENÍ ROZVOJE		1 000 000 Kč	1 928 598 Kč	1 848 119 Kč	1 886 649 Kč	1 801 806 Kč	8 465 172 Kč	Σ
Opatření D.1 Uplatňování rozvojových nástrojů		1 000 000 Kč	296 000 Kč	976 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	4 272 000 Kč	Σ
D 1.1.	Podpora strategického plánování a uplatnění při nastavení dotačních programů	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	<i>Realizováno z jiných než krajských zdrojů</i>
D 1.2.	Podpora realizace komplexních pozemkových úprav a podpora územních plánů	1 000 000 Kč	296 000 Kč	976 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	4 272 000 Kč	RP02 Program na podporu obnovy venkova DT2 územní plány
Opatření D.2 Posílení spolupráce obcí		- Kč	1 632 598 Kč	872 119 Kč	886 649 Kč	801 806 Kč	4 193 172 Kč	Σ
D 2.1.	Rozvoj spolupráce, metodická a informační podpora obcí	- Kč	1 632 598 Kč	872 119 Kč	886 649 Kč	801 806 Kč	4 193 172 Kč	Podpora MAS

* Podpora se netýká výhradně území venkova

Tab. 5: Vyhodnocení naplňování Strategie rozvoje venkova v období 2016 – 2020 (vzdělávání a osvěta venkovského území Zlínského kraje)

PRIORITA Opatření Aktivita		Seminář spolupořádaný Zlínským krajem									
		2016		2017		2018		2019		2020	
		Seminář pro představitele obcí 12.1.2016/100 účastníků	Projekty obcí úspěšných v soutěži Vesnice roku exkurze	Seminář pro představitele obcí 27.1.2017/115 účastníků	Venkovské inspirace exkurze 21.-22.11.2017/35 účastníků	Seminář pro představitele obcí 26.1.2018/69 účastníků	Projekty obcí úspěšných v soutěži Vesnice roku exkurze 19. 4. 2018/45 účastníků	Seminář pro představitele obcí leden 2019	Seminář veřejná zeleň březen 2019	Projekty obcí úspěšných v soutěži Vesnice roku exkurze duben 2019	Seminář pro představitele obcí leden 2020
Priorita A. KVALITA ŽIVOTA											
Opatření A.1 Posílení vybavenosti obcí											
A 1.1.	Udržení školství ve venkovských obcích							x			x
A 1.2.	Zkvalitnění poskytování sociální a zdravotní péče										
A 1.3.	Zvyšování příležitostí pro bydlení, zejména využívání ploch v zastavěném území										
A 1.4.	Zlepšení stavu a údržba veřejných prostranství a budov	x		x	x	x			x		
Opatření A.2 Rozvoj života v obcích											
A 2.1.	Budování a modernizace sportovní a kulturní infrastruktury	x		x	x	x		x			x
A 2.2.	Udržování místních tradic, pořádání kulturních akcí a podpora spolkového života		x		x						
Priorita B. PODNIKÁNÍ											
Opatření B.1 Rozvoj intenzivních i extenzivních forem zemědělství											
B 1.1.	Rozvoj zemědělství, diverzifikace zemědělských činností a spolupráce zemědělských subjektů		x		x		x			x	

Opatření B.2 Posílení podnikatelských aktivit a zvyšování zaměstnanosti										
B 2.1.	Rozvoj tradičních venkovských řemesel a činností, malého a středního podnikání a diverzifikace hospodářských aktivit		x		x					
B 2.2.	Regenerace venkovských brownfields a obnova zastaralého zemědělského majetku				x					
Opatření B.3 Rozvoj cestovního ruchu										
B 3.1.	Rozvoj aktivit zacílených na domácí návštěvnost		x	x	x	x		x		x
B 3.2.	Příprava projektů a produktů věnovaných specifickým formám CR s vazbou na kulturní a přírodní atraktivity				x					
B 3.3.	Prohlubování spolupráce se slovenskými partnery v oblasti cestovního ruchu				x					
Priorita C. INFRASTRUKTURA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ										
Opatření C.1 Zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti										
C 1.1.	Zlepšení dopravní dostupnosti	x		x		x		x		x
C 1.2.	Zlepšení dopravní obslužnosti				x					
C 1.3.	Zlepšení bezpečnosti silničního provozu	x		x		x		x		x
Opatření C.2 Zlepšení technické infrastruktury a ochrana životního prostředí										
C 2.1.	Zlepšení technické infrastruktury	x		x		x		x		x
C 2.2.	Péče o životní prostředí a jeho ochrana	x	x	x		x		x		x
Priorita D. ŘÍZENÍ ROZVOJE										
Opatření D.1 Uplatňování rozvojových nástrojů										
D 1.1.	Podpora strategického plánování a uplatnění při nastavení dotačních programů	x		x		x		x		x
D 1.2.	Podpora realizace komplexních pozemkových úprav a podpora územních plánů	x		x		x		x		x
Opatření D.2 Posílení spolupráce obcí										
D 2.1.	Rozvoj spolupráce, metodická a informační podpora obcí	x		x		x		x		x

7.2 Místní akční skupiny ve Zlínském kraji v období 2016 – 2020

Zlínský kraj dlouhodobě spolupracuje se sítí místních akčních skupin Zlínského kraje. Místní akční skupiny mají velkou znalost rozvojových problémů a potřeb obcí na svém území a disponují dostatečnou personální kapacitou, která je s ohledem na územní rozdrobenost a nároky na výkon samosprávných činností jednotlivých obcí staví do role nosného rozvojového partnera.

V roce **2007** Zlínský kraj inicioval vznik některých MAS, aby podpořil využití možností nabízených Programem rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 pro rozvoj svého venkovského prostoru. V té době 16 existujících MAS ZK získalo z rozpočtu ZK dotace v celkovém objemu 4 495 000,- Kč na zajištění činnosti MAS v roce 2007. Následně získalo 12 MAS ZK + 1 MAS se sídlem na území Olomouckého kraje prostředky z Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013.

V roce **2013** získalo 13 MAS z rozpočtu ZK dotace v celkovém objemu 1 300 000,- Kč na zpracování Integrovaných strategií rozvoje území.

V roce **2014** získalo 5 MAS, které nebyly příjemcem dotace z Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013, z rozpočtu ZK dotace v celkovém objemu 583 500,- Kč na úhradu provozních nákladů.

V dubnu roku **2014** uzavřel ZK s osmnácti MAS Zlínského kraje Smlouvy o poskytnutí návratné finanční výpomoci z rozpočtu ZK, přičemž celkový objem poskytnutých finančních prostředků činil 7 283 200,- Kč. Prostředky byly použity na zajištění financování provozu MAS, které by bez pomoci ZK bylo problematické.

K březnu **2016** bylo všech 19 MAS ZK certifikováno MMR, díky čemuž splnily MAS základní předpoklad pro předložení Integrovaných rozvojových strategií a zahájení čerpání na provoz MAS. Všem byly také schváleny předložené Integrované rozvojové strategie, takže byly aktivně zapojeny do využití prostředků EU pomocí nástroje komunitně vedeného místního rozvoje v období let 2014 – 2020.

V roce **2017** byly orgány Zlínského kraje schváleny dotace pro všech 19 MAS ZK na spolufinancování režijních výdajů MAS v celkovém objemu 4.193.172 Kč. V návaznosti na rozpočtový výhled nepokryla dotace jednotlivým MAS celé období realizace podpořeného projektu, ale pouze období od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2020.

V roce **2021** byly schváleny navazující dotace pokrývající zbytek programovacího období od 1.1.2021 do 31.12.2023 v celkové výši 960.780 Kč, odpovídajících max. 30% z 5% vlastního spolufinancování MAS.

Klíčovým zdrojem financování MAS jsou prostředky ze zdrojů EU. V programovém období 2014 – 2020 získaly MAS se sídlem na území Zlínského kraje z prostředků EU celkem 1,157 mld. Kč na realizaci projektů, a to:

- 480,5 mil. Kč v rámci Integrovaného regionálního operačního programu,
- 294,9 mil. Kč v rámci Programu obnovy venkova,
- 123,7 mil. Kč v rámci Operačního programu Zaměstnanost,
- 94,5 mil. Kč v rámci Operačního programu Životní prostředí.

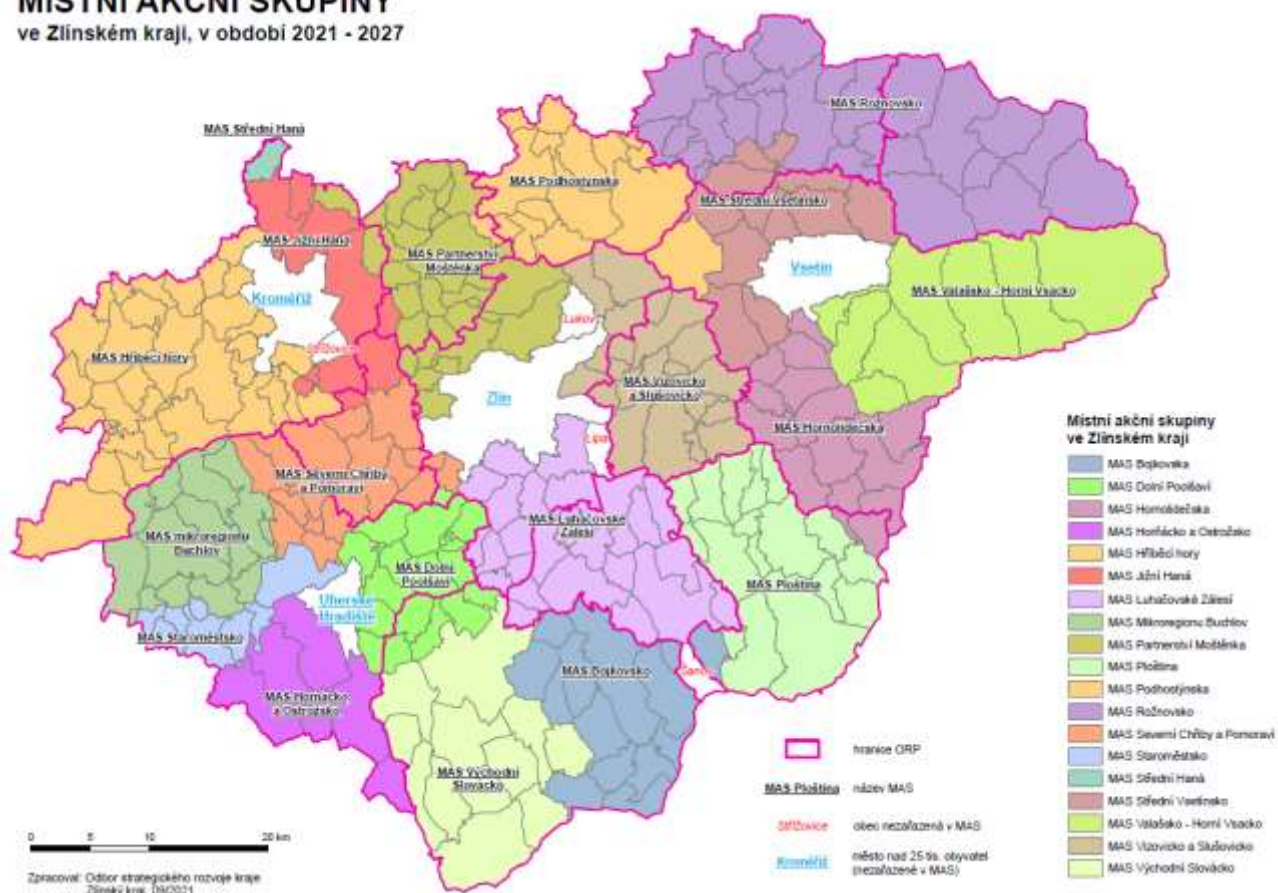
Co se týká přípravy nového programového období 2021 – 2027, probíhal v roce 2021 proces prokázání dodržování standardů MAS pro toto nové období. K 30. 4. 2021 všechny MAS ve Zlínském kraji splnily stanovené standardy. Zároveň došlo ke sloučení dvou MAS – obce z MAS

Kelečsko-Lešensko-Starojicko přestoupily do MAS Rožnovsko. V programovém období 2021-2027 na území Zlínského kraje nově působí 18 MAS s tím, že všechny MAS k 31. 8. 2021 předložily ke schválení na MMR koncepční části Strategii komunitně vedeného místního rozvoje na období 2021-2027. Akční plány MAS budou předkládat jednotlivým Řídicím orgánům na přelomu let 2021/2022.

Kromě obcí přesahujících hranici 25 tis. obyvatel a obcí Lípa, Lukov, Střížovice a Šanov jsou všechny obce ve Zlínském kraji členy některé z MAS, jak ukazuje obrázek níže.

Obr. 13: Místní akční skupiny ve Zlínském kraji

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY ve Zlínském kraji, v období 2021 - 2027

8. ZÁVĚRY ANALYTICKÉ ČÁSTI DOKUMENTU

8.1 Provázanost s koncepcemi na národní a krajské úrovni

Při zpracování analytické i návrhové části aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji se vychází z řady platných koncepčních dokumentů na národní i krajské úrovni. Níže je předkládán stručný přehled vybraných rozvojových dokumentů, které Strategie rozvoje venkova Zlínského kraje přiměřeným způsobem reflektuje, a které se svým obsahem dotýkají témat rozvoje venkova.

Mezi klíčové koncepční dokumenty na národní úrovni v této oblasti patří zejména:

- **Strategický rámec Česká republika 2030**

Strategický rámec Česká republika 2030 je dokument stanovující priority a cíle pro rozvoj České republiky do roku 2030. Navazuje na Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR z roku 2010 a zároveň zohledňuje Cíle udržitelného rozvoje OSN z roku 2015. Je tvořen šesti kapitolami, přičemž jedna z nich je orientována na problematiku obcí a regionů. Ta je orientována na kvalitu života v obcích, dostupné garantované veřejné služby, jako je doprava, vzdělání nebo lékařské služby, ale i na otázky adaptace na změny klimatu.

Elektronická verze dokumentu dostupná zde: <https://www.cr2030.cz/strategie/>.

- **Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+**

Národní strategický dokument v oblasti regionálního rozvoje, jehož ambicí je stanovit hlavní cíle regionálního rozvoje v horizontu 7 let, resp. definovat hlavní cíle regionální politiky státu v období 2021-2027 s ohledem na podporu dynamického, vyváženého a udržitelného rozvoje území.

Dokument zároveň na úrovni správních obvodů ORP vymezuje hospodářsky a sociálně ohrožená území (HSOU). Jedná se o správní obvody ORP, které vykazují nejhorší výsledky v rámci sady 6 vybraných indikátorů (intenzita bytové výstavby, hrubá míra celkového přírůstku, index stáří, podíl nezaměstnaných osob, intenzita podnikatelské aktivity) a v nichž žije 25 % obyvatel Česka. Ve Zlínském kraji je v rámci HSOU vymezeno 6 správních obvodů ORP (Kroměříž, Holešov, Bystřice pod Hostýnem, Uherský Brod, Vsetín a Otrokovice). Toto vymezení, přesto že je širší, koresponduje s vymezením ohrožených venkovských obcí, resp. správních obvodů POU, ve Zlínském kraji, které bylo provedeno v rámci kapitoly 6 (VYMEZENÍ OHROŽENÝCH VENKOVSKÝCH OBCÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI), Strategie rozvoje venkova ZK.

Elektronická verze dokumentu dostupná zde: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>.

- **Koncepce rozvoje venkova**

Koncepci rozvoje venkova zpracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR jako základní koncepční materiál pro strategické řízení rozvoje venkova tak, aby byl zajištěn dynamický a vyvážený rozvoj regionů ČR. Koncepce rozpracovává územní dimenzi podpory regionálního rozvoje ve vztahu k venkovu, a to i s ohledem na různorodost venkova. Cílem implementace Koncepce by kromě dosažení vyšší úrovně hospodářského a sociálního rozvoje venkova mělo být i zlepšení image českého venkova. Strategie rozvoje venkova

Zlínského kraje by měla reflektovat navrhovaná řešení národní koncepce, hledat synergické efekty a přispět tak ke koordinovanému rozvoji území kraje.

Elektronická verze dokumentu dostupná zde: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/koncepce-rozvoje-venkova>.

- **Koncepce Smart Cities – odolnost prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony**

Koncepce Smart Cities je zastřešujícím dokumentem pro problematiku SMART řešení v České republice. Tato koncepce vznikla zejména za účelem naplnění Inovační strategie České republiky 2019–2030: The Country For The Future. Z pohledu obcí, měst a regionů přináší návrhy oblastí pro nová řešení tak, aby byl zajištěn kvalitní život lidí a Česká republika byla atraktivní zemí a konkurenceschopným partnerem v mezinárodním kontextu. Cílem je vytvořit dobré podmínky pro život lidí jakéhokoli věku, vzdělání nebo postavení, kdekoli v ČR, ve velkých městech stejně jako v malých obcích.

Elektronická verze dokumentu dostupná zde: <https://mmr.cz/cs/microsites/sc/metodiky/koncepce-smart-cities>.

Mezi klíčové koncepční dokumenty na krajské úrovni v této oblasti patří zejména:

- **Strategie rozvoje Zlínského kraje (SRZK) 2030**

Jedná se o základní strategický rozvojový dokument Zlínského kraje pro období do roku 2030. Dokument reflektuje formování podoby nové kohezní politiky po roce 2020 a reaguje na klíčové strategické dokumenty na národní úrovni. Jsou zde zároveň poměrně podrobně rozepsány a analyzovány jednotlivé aspekty kvality života, infrastruktury, ekonomiky i trhu práce ve Zlínském kraji s tím, že celá řada těchto aspektů se výrazně dotýká venkovských obcí.

Samotnou oblast podpory rozvoje venkova reflektuje především návrhová část SRZK 2030 v Pilíři III. Infrastruktura a kvalita prostředí, specifický cíl 3.5 Zajistit vyvážený rozvoj území, resp. prioritní oblast 3.5.1 Zajistit vyvážený rozvoj venkova. V rámci této prioritní oblasti je řešena problematika rozvoje infrastruktury a dostupnosti občanské vybavenosti na venkově, potřeba diverzifikace ekonomických činností a podpora spolupráce aktérů rozvoje venkova.

Elektronická verze dokumentu dostupná zde: <https://www.kr-zlinsky.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030-cl-4623.html>.

- **Chytrý kraj – Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2030**

Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2030 svým zaměřením rozšiřuje o prvky SMART základní strategický rozvojový dokument Zlínského kraje, tedy Strategii rozvoje Zlínského kraje 2030. Jedním z relevantních témat v kontextu Strategie venkova je rozvoj konceptu SMART Village.

Elektronická verze dokumentu dostupná zde: <https://www.kr-zlinsky.cz/chytry-kraj-strategie-rozvoje-chytreho-regionu-zlinskeho-kraje-2030-cl-5150.html>.

- **Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020 –2030**

Koncepce rozvoje cestovního ruchu má ambici přispět k vytváření dlouhodobě stabilních podmínek pro navazování partnerství, efektivní využívání dostupných zdrojů a udržitelný způsob rozvoje potenciálu cestovního ruchu na území kraje. Udržitelný cestovní ruch je, případně může být, přitom pro řadu venkovských území kraje důležitou součástí jejich ekonomiky.

Elektronická verze dokumentu dostupná zde: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-rozvoje-cestovniho-ruchu-zlinskeho-kraje-na-obdobi-2020-2030-cl-4873.html>. Zároveň na tuto koncepci úzce navazuje **Hodnocení potenciálu cestovního ruchu a jeho využití ve Zlínském kraji**, které bylo zpracováno na podzim 2021. Jde o studii, jejímž účelem je zejména podrobné zmapování území z hlediska dostupného potenciálu a jeho využití pro strategický rozvoj cestovního ruchu a rozhodování v území, zhodnocení využití potenciálu cestovního ruchu ve vazbě na limity daného území a jeho dalšího využití z hlediska cestovního ruchu. Elektronická verze této studie je dostupná zde: <https://www.kr-zlinsky.cz/hodnoceni-potencialu-cestovniho-ruchu-a-jeho-vyuziti-ve-zlinskem-kraji-cl-5332.html>.

- **Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje**

Cílem koncepce je navrhnout optimalizaci a kategorizaci sítě dálkových a regionálních cyklotras a dále navrhnout krátkodobá a dlouhodobá řešení, která povedou ke zlepšení a dalšímu posilování pozice cyklistiky. Cyklistická infrastruktura má pro venkovský prostor důležitý význam jak z pohledu zajištění bezpečné mobility jeho obyvatel, tak z hlediska atraktivity území pro rozvoj cestovního ruchu.

Elektronická verze dokumentu dostupná zde: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-rozvoje-cyklistiky-na-uzemi-zlinskeho-kraje-cl-4822.html>.

Kromě výše zmíněných dokumentů jsou na národní i krajské úrovni desítky dalších sektorových koncepcí, řešících širokou škálu oblastí, kde se očekává spolupráce Zlínského kraje, obcí a jednotlivých ministerstev. Ty však z velké části tematicky přesahují Strategii rozvoje venkova ve Zlínském kraji.

8.2 Závěry z dotazníkových šetření

Pro účely zpracování aktualizace Strategie rozvoje venkova byly využity též výsledky dotazníkového šetření, provedeného Odborem strategického rozvoje kraje v rámci přípravy Programu na podporu obnovy venkova Zlínského kraje v období 2022+ a dotazníkového šetření vybavenosti venkovských obcí, realizovaného prostřednictvím MAS.

První dotazníkové šetření bylo zaměřeno na zjištění zájmu obcí ohledně nastavení aktivit Programu na podporu obnovy venkova Zlínského kraje v období 2022 a dále. Vyhodnocení dotazníkového šetření bylo použito k doplnění SWOT analýzy v oblastech, které nebyly pokryty analýzou statistických dat. Projevený zájem o dotování určitých aktivit z Programu na podporu obnovy venkova ZK lze považovat za signál určitého deficitu v rozvoji venkovských obcí. Nejvyšší zájem o dotování z krajského programu byl o následující aktivity:

- Rekonstrukce objektů občanské vybavenosti - kulturní zařízení, prostory pro setkávání občanů nebo organizací působících v obci, komunitní centra a knihovny.
- Komplexní úprava veřejného prostranství obce vč. obnovy a zřízení veřejné zeleně - náves, liniová zeleň, hřbitovy, venkovní místa setkávání občanů (výletišť) atd.
- Rekonstrukce, obnova a rozšíření objektů a areálů sloužících jako sportovní zařízení či dětská hřiště.
- Stavební úpravy, rozšíření a modernizace úseku místní komunikace v zájmu odstranění nebezpečných míst, či zajištění dostupnosti služeb občanské vybavenosti a napojení na hlavní komunikační tahy.
- Zásíťování obecních pozemků pro výstavbu rodinných či bytových domů včetně výstavby místních komunikací k lokalitám pro novou výstavbu bytových a rodinných domů.

Druhé dotazníkové šetření bylo z důvodu absence aktuálních dat zaměřeno na zjištění vybavenosti venkovských obcí. Klíčová zjištění tohoto šetření jsou popsána v kapitole 4.1 výše, nad rámec které však byly pro účely SWOT analýzy využity i názory obcí na jejich největší rozvojové problémy (znění otázky: Co vnímáte jako největší rozvojové problémy obce?). Jako nejčastější byly zmiňovány:

- Chybějící technická infrastruktura, občanská vybavenost a služby.
- Nedostatek vhodných pozemků pro bytovou výstavbu a financí na zásíťování těchto pozemků.
- Výstavba a opravy chodníků, místních komunikací a cyklostezek.
- Klesající počet obyvatel (odchod mladých lidí).

8.3 SWOT analýza

SWOT analýza představuje klíčové závěry formulované v předchozích kapitolách analytické části dokumentu. Její jednotlivé body byly projednány v pracovní skupině pro aktualizaci Strategie rozvoje venkova. Ve spolupráci s členy této pracovní skupiny byla také provedena prioritizace SWOT, na základě které byly všechny silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby seřazeny od nejvýznamnějších k těm, které jsou vnímány jako méně významné. V každé části SWOT je vždy 5 nejvýznamnějších tvrzení zvýrazněno tučně.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• nevylidňující se venkov• bohatý komunitní a spolkový život v obcích, včetně příslušného zázemí ve většině obcí• relativně příznivé sociální charakteristiky obyvatel ve většině obcí (nezaměstnanost, zadluženost, nízké sociální vyloučení)• existující partnerství a spolupráce obcí v klíčových rozvojových tématech (téměř 100% pokrytí místními akčními skupinami)• dobrá dopravní obslužnost většiny obcí• vybavenost kulturní a sportovní infrastrukturou ve většině obcí• většina obcí má zkušenosti s využitím dotací EU i národních dotačních titulů• nízká zadluženost obcí• rostoucí trend příjmů obcí v posledních 5 letech• vysoká přírodní hodnota většiny venkovských území	<ul style="list-style-type: none">• převažující nepříznivý demografický vývoj obcí v periferních oblastech• nedostatek připravených pozemků pro bytovou výstavbu a chybějící prostředky na zasítování pozemků• chybějící nebo v nevyhovujícím stavu občanská vybavenost• existence obcí s nedostatečným pokrytím vysokorychlostním internetem• chybějící vodohospodářská infrastruktura (vodovod, kanalizace, ČOV) v některých oblastech• nedostatečná kvalita dopravní infrastruktury, včetně místních komunikací• venkovské oblasti s horší časovou dostupností na nadřazenou dopravní síť• nedostupnost lékařské péče v místě bydliště u většiny menších obcí• cca čtvrtina venkovských obcí nedisponuje zařízením předškolního a školního vzdělávání• nová výstavba na úkor řešení rekonstrukce stávajících objektů v obci• obce nedisponující prodejnou potravin (cca 15% venkovských obcí)• problematická dostupnost okrajových oblastí kraje veřejnou dopravou o víkendech

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • preference života na venkově v souvislosti s růstem možnosti práce z domova • dobudování dopravní infrastruktury vyšších tříd • využití dotačních prostředků státu a EU, včetně nových nástrojů • pokrytí území spolehlivým vysokorychlostním internetem • posílení role MAS jako klíčového aktéra rozvoje venkova • posílení různorodosti ekonomických aktivit ve venkovských oblastech při udržení významu zemědělství • inspirace a zavádění SMART řešení v různých oblastech (např. digitální služby, sdílená ekonomika, e-government apod.) • růst zájmu o neobjevené oblasti cestovního ruchu a spolupráce v rámci oblastních destinačních managementů • budování infrastruktury pro cyklistickou dopravu • rozvoj spolupráce s partnery ze zahraničí, zejména ze Slovenské republiky • reakce lidí na trendy cirkulární ekonomiky a snaha o co nejmenší zatěžování životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • snižující se finanční dostupnost nové výstavby a rekonstrukcí na venkově • zvyšující se administrativní zátěž pro obce • zrychlující se tempo stárnutí obyvatel a nepřizpůsobení nabídky služeb tomuto trendu • ztráta komunitního a spolkového života při obměně obyvatel na venkově • nedostatečně rychlá reakce venkova na aktuální trendy a potřeby mladých lidí • prohlubující se nedostupnost zdravotních služeb na venkově • vzdalující se státní správa pro obyvatele venkovských obcí • odsouvání výstavby dopravní infrastruktury vyšších tříd • nízká připravenost na extrémní výkyvy počasí

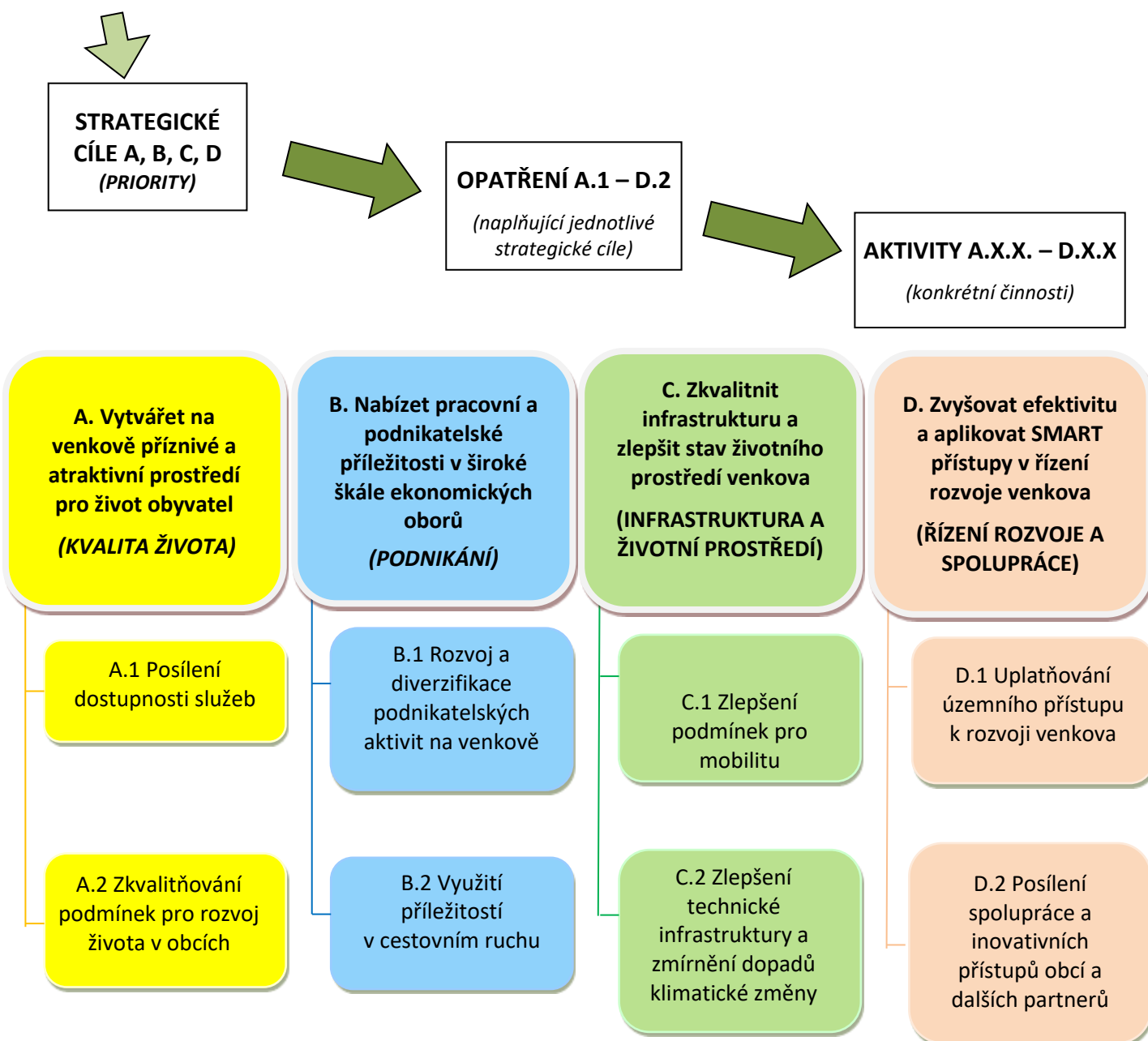
9. NÁVRHOVÁ ČÁST

9.1 Vize a struktura strategických cílů (PRIORIT)

Rozvojová vize je formulace žádoucího stavu venkova Zlínského kraje, kterého by mělo být dosaženo naplňováním Strategie v horizontu její platnosti. Tato vize je dále rozpracována do 4 strategických cílů (= PRIORIT), které jsou skládány tematicky a označeny písmeny A, B, C, D. Každý strategický cíl obsahuje 2 opatření, v rámci kterých jsou již definovány a popsány konkrétní aktivity.

Vize rozvoje venkova Zlínského kraje do roku 2030

Živý a rozvíjející se venkov Zlínského kraje – atraktivní pro život, práci i volnočasové aktivity stávajících i budoucích obyvatel a nabízející rozmanité možnosti vyžití pro návštěvníky.

9.2 Specifikace navržených opatření a aktivit

Každý strategický cíl reaguje na zjištění v analytické části dokumentu a řeší konkrétní prioritu, rozepsanou do struktury opatření a aktivit, které by v rozvoji venkova měla být věnována pozornost.

9.2.1. *Strategický cíl A. Vytvářet na venkově příznivé a atraktivní prostředí pro život obyvatel*

Priorita: KVALITA ŽIVOTA

Atraktivita života na venkově ve smyslu tvorby prostředí a dostupnosti služeb je pro jeho obyvatele základním parametrem. Především periferní venkov se potýká se stárnutím obyvatel, který se v následující dekádě bude dále prohlubovat. Na druhou stranu se, přes určité regionální disparity zejména v okrajových částech kraje, dnešní venkov jako takový nevytlidňuje a vykazuje relativně příznivé sociální charakteristiky obyvatel ve většině obcí (nezaměstnanost, zadluženost, nízké sociální vyloučení). Určitou hrozbu, především pro komunitní život v obci, může představovat výrazný přírůstek stěhováním.

Z pohledu zajištění atraktivity venkova pro jeho obyvatele je klíčová dostupnost a kvalita bydlení. Jako problém se ukazuje nedostatek připravených pozemků pro bytovou výstavbu a komplikace týkající se jejich přípravy. Obecně se také snižuje finanční dostupnost nové výstavby i rekonstrukce starších objektů, především v zázemí (mikro) regionálních center. V tomto smyslu by měly být vytvářeny podmínky zejména pro využívání ploch a nevyužívaných objektů v zastavěném území, které jsou určeny pro bydlení, před preferencí ploch mimo intravilán obce.

Z pohledu občanské vybavenosti se jedná o existenci veřejných a komerčních služeb v dané obci. V rámci analytických prací byla posuzována dostupnost vybraných základních druhů služeb. Závěry analytické části ukazují, že občanská vybavenost obce je do značné míry závislá na poloze dané obce v území. Obecně lze konstatovat, že lepší občanskou vybavenost nalezneme v perifernějších oblastech (toto však neplatí u nejmenších obcí na Morkovsku, Koryčansku a Uherskobrodsku), nebo populačně větších obcích, a také v oblastech s relativně rozvinutým cestovním ruchem. Naopak z pohledu dostupnosti služeb méně vybavené obce nalezneme v zázemí regionálních center. V rámci analýzy byl poměrně silně akcentován problém technického stavu stávající občanské vybavenosti, který je spojen s výraznými finančními nároky, které výrazně zatěžují rozpočty obcí.

Venkov Zlínského kraje je charakteristický bohatým komunitním a spolkovým životem založeným na folkloru a silných kulturních tradicích, který je třeba kontinuálně rozvíjet. Na relativně vysoké úrovni je tak ve většině obcí vybavenost kulturní a sportovní infrastrukturou, která také plní funkci míst pro setkávání.

Cílem návrhové části této strategie tedy je přispět k vhodnému doplnění sítě občanské vybavenosti na tzv. „běžný standard vybavenosti obce“² dané velikosti. V tomto smyslu je v

² Sociologický ústav AV ČR definuje jako běžný standard vybavenosti obce situaci, kdy od určité velikostní kategorie jsou službou vybaveny více než 2/3 obcí. Nejedná se o minimální standard vybavenosti.

rámci jednotlivých opatření žádoucí dále optimalizovat dostupnost školství, zdravotnictví, sociálních služeb a základních komerčních služeb (typu prodejna potravin), stimulovat budování a modernizaci sportovní, kulturní a volnočasové infrastruktury, ale i veřejných prostranství. Relevantní hrozbou v tomto směru může být nedostatečně rychlá reakce venkova na aktuální trendy a potřeby jeho obyvatel ve smyslu nepřizpůsobení nabídky služeb těmto trendům, a to jak mladých, nově příchozích (např. dostupnost předškolního a školního vzdělávání), ale i stárnoucích obyvatel a jejich specifických potřeb (např. v oblasti sociálních služeb).

Opatření A.1 Posílení dostupnosti služeb

Toto opatření reaguje především na problematiku demografického vývoje venkovských sídel a s tím související nutnost optimalizovat vybavenost obcí veřejnými službami v návaznosti na poptávku obyvatelstva. S venkovem jsou spojené demografické trendy, které vyžadují optimalizaci kapacit základních veřejných služeb, a sice:

- Stárnutí obyvatel - zvyšující se počet seniorů a zvyšující se průměrný věk seniorů vytváří tlak na kapacity zdravotnických a sociálních služeb pro seniory. Zároveň je nutné s ohledem na míru soběstačnosti seniorů efektivně využívat jak pobytové, ambulantní, tak i terénní formy sociálních služeb a přizpůsobit tomu jejich kapacity. Důraz by měl být kladen především na posílení kapacit sociálních služeb komunitního typu, které by lépe reagovaly na potřeby místních obyvatel.
- Nástup dětí do vzdělávací soustavy – s ohledem na kolísající počet dětí v určitých ročních nastupujících do vzdělávací soustavy, především pak do mateřských škol a základních škol i s ohledem na odliv dětí především do základních škol ve větších (spádových) obcích v místě pracoviště rodičů, je zapotřebí řešit dostupnost a kapacitu těchto institucí tak, aby pružně reagovala na poptávku v dané oblasti.
- Odliv mladé generace a příležitosti nového využití neobydlených domů – socioekonomický rozvoj venkovských sídel je výrazně ovlivněn odlivem mladé generace. Potřeba posílení vybavenosti obcí mj. i komerčními službami, která by mohla výrazně zpomalit či zastavit tento negativní trend, tak nabývá na významu a je nutné reagovat na aktuální potřeby, jako např. rozšíření připojení k vysokorychlostnímu internetu. Přístup k vysokorychlostnímu internetu je podmínkou pro růst možností pro distanční studium a práci na venkově. Výzvou je taktéž lepší využívání zastavěných ploch související s významným problémem vysokého podílu neobydlených domů na venkově, což by ve spojitosti s posílením vybavenosti obcí a rozvojem života v obcích mělo přimět místní obyvatele zůstat, či přilákat nové obyvatele.

Toto opatření rovněž reaguje na významnou hrozbu identifikovanou v rámci SWOT analýzy, což je prohlubující se nedostupnost zdravotních služeb na venkově³.

K naplnění opatření jsou definovány následující aktivity:

³ Problematická dostupnost zdravotních služeb se však netýká pouze venkovských obcí, jde o širší problém spádových měst.

A.1.1 Optimalizace dostupnosti základní občanské vybavenosti (zdravotní a sociální služby, školy a další)	
<i>Optimalizace dostupnosti základní občanské vybavenosti v závislosti na demografickém vývoji. Podpora obcí v zajištění školní docházky přímo v obcích nebo formou spolupráce obcí. Zajištění dostupnosti sociální péče (pobytové i terénní služby) a ordinací lékařů. Podpora zachování, příp. obnovy další vybavenosti (pošty, budovy OÚ apod.).</i>	
Realizátor: obce, poskytovatelé vzdělávání, sociálních služeb, lékaři	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: informační podpora obcí, iniciace spolupráce aktérů v oblasti poskytování služeb občanům, zvyšování absorpční kapacity možných žadatelů v OP JAK, IROP a dalších programech z EU i národních zdrojů, finanční podpora kraje v rámci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb nebo Programu na podporu obnovy venkova.	
A.1.2 Zajištění dostupnosti základních komerčních služeb v menších obcích	
<i>Podpora zajištění základních komerčních služeb (prodejny potravin,...).</i>	
Realizátor: obce	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: informační podpora obcí, podpora spolupráce obcí, finanční podpora z prostředků státu a kraje v rámci Programu podpory malých prodejen na venkově „Obchůdek“	

Opatření A.2 Zkvalitňování podmínek pro rozvoj života v obcích

Významným předpokladem pro udržitelný a komunitní rozvoj venkovských obcí je vysoký sociální kapitál a společná regionální identita obyvatel. Tyto atributy mohou být výrazně posíleny prostřednictvím vyššího zapojení obyvatel do veřejného dění, udržováním spolkového života a zvýšením atraktivity života na obcích. Důležitým aspektem kvalitních podmínek života na venkově je existence dostačující sportovní, kulturní a volnočasové infrastruktury, péče o veřejná prostranství i zvyšování příležitostí pro bydlení. Důsledkem by pak mělo být udržení či přilákání obyvatel v produktivním věku na venkov. Toto opatření má význam v souvislosti s preferencí života na klidnějším venkově v souvislosti s růstem možnosti práce z domova.

K naplnění opatření jsou definovány následující aktivity:

A.2.1 Zvyšování příležitostí pro bydlení, zejména využívání ploch v zastavěném území	
<i>Využívání zastavěného území a neobydlených bytů. Podpora přípravy pozemků pro novou bytovou výstavbu a zasíťování pozemků.</i>	
Realizátor: obce	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: informační a metodická podpora obcí v oblasti územního plánování, finanční podpora Zlínského kraje v rámci Programu na podporu obnovy venkova	
A.2.2 Zajištění komplexního rozvoje a obnovy veřejných prostranství v obcích	
<i>Podpora komplexního přístupu při zkvalitňování veřejných prostranství v obcích.</i>	
Realizátor: obce	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: informační a metodická podpora obcí, finanční podpora v rámci Programu na podporu obnovy venkova	

A.2.3 Budování a modernizace sportovní, kulturní a volnočasové infrastruktury	
Investice do objektů sportovní, kulturní a volnočasové infrastruktury.	
Realizátor: obce	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: finanční podpora Zlínského kraje v rámci Programu na podporu obnovy venkova	
A.2.4 Udržování a rozvíjení místních tradic, pospolitosti, pořádání kulturních a sportovních akcí a podpora spolkového života	
<i>Podpora pořádání kulturních akcí s místním i nadmístním dopadem. Podpora zachování a udržování místních tradic specifických pro daný region. Podpora činnosti neziskových organizací – především spolků.</i>	
Realizátor: obce, NNO	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: informační a metodická podpora obcí, finanční podpora Zlínského kraje v rámci Programu na podporu kulturních aktivit a akcí	

9.2.2. Strategický cíl B. Nabízet pracovní a podnikatelské příležitosti v široké škále ekonomických oborů

Priorita: PODNIKÁNÍ

Problémem řady venkovských obcí je nedostatečně diverzifikovaná ekonomická základna. Se slabou ekonomickou základnou je obecně spojován úbytek veřejných a komerčních služeb a nízká kupní síla obyvatel. V době ekonomických krizí jsou zejména periferní území více citlivá na růst nezaměstnanosti. Proto je nutné i v dobách relativní prosperity podporovat posílení různorodosti ekonomických aktivit ve venkovských oblastech při současném udržení významu zemědělství.

Již výše popsáním problémem některých obcí je nedostatečná nabídka komerčních služeb. Jednou z možných cest k diverzifikaci podnikatelských aktivit je podpora začínajícím podnikatelům v malých obcích při zahájení jejich podnikání, zejména v oblasti tradičních řemesel nebo rukodělné výroby a dalších činností, nebo naopak činností s vysokou přidanou hodnotou a inovačním potenciálem (především formou sdílených prostor kanceláří /coworking/ s odpovídajícím technologickým zázemím). Jedním z inovativních přístupů může být samotná podnikatelská aktivita obcí, především v oblasti komunitní energetiky, nakládání s odpady se zaváděním prvků cirkulární ekonomiky, cestovního ruchu nebo dalších inovativních služeb pro občany.

Opatření B.1 Rozvoj a diverzifikace podnikatelských aktivit na venkově

Podnikatelské aktivity a pracovní příležitosti na venkově výrazně ovlivňují pohyb obyvatelstva a další aspekty atraktivity venkova. Mohou výrazně prohlubovat rozdíly v hospodářském rozvoji různých oblastí kraje. Z tohoto důvodu je zapotřebí rozšiřovat a efektivně diverzifikovat podnikatelské aktivity, podporovat vznik a rozvoj malých a středních firem a řemesel. Jednou z cest je i podpora podnikatelských aktivit samotných obcí.

Pro venkov bude i nadále vysoce významné zachování udržitelného zemědělství, a to nejen z hlediska zachování zaměstnanosti obyvatel na venkově, tak především z důvodu dlouhodobých efektů - efektivního využití krajiny, ochrany životního prostředí, národní potravinové bezpečnosti až po zachování tradic, zvyků a procesů, resp. úzkého propojení venkovského obyvatelstva se zemědělským a lesním hospodářstvím. Aby bylo docíleno zachování zemědělské aktivity, bude zapotřebí zefektivnit a diverzifikovat zemědělskou produkci, ale především zavádět nové prvky dle trendů poptávky (aktuálních pro dané období), jako např. ekologické zemědělství (produkce biopotravin), ekoturismus, agroturismus, drobné specializované výroby, apod. Významným faktorem bude také efektivní propagace produkce místních zemědělců a související reakce na poptávku po místních potravinách, včetně inovací prodejních modelů.

Zásadní faktorem pro příznivý budoucí socioekonomický rozvoj venkova je též rozvoj služeb, které jsou dle ekonomických ukazatelů značně poddimenzované při srovnání s ostatními kraji ČR. Propojení synergických efektů služeb se zaměstnaností a poptávkou obyvatel venkovských obcí pak lze považovat za klíčové. Může se jednat o služby v cestovním ruchu, ale také v jiných ekonomických činnostech, zejména v oborech s vyšší přidanou hodnotou.

K naplnění opatření jsou definovány následující aktivity:

B.1.1 Rozvoj udržitelného zemědělství a dalších podnikatelských činností, včetně vytváření podmínek pro začínající podnikatele	
<i>Vytváření podmínek pro rozvoj podnikatelských činností na venkově (zejména formou informační podpory podnikatelských subjektů a koordinace jejich činnosti) – v zemědělství zejména podnikatelská sdružení, regionální produkty, ekologické hospodaření atd., v dalších oborech podpůrné nástroje zaměřené na inovace a zahajování nových podnikatelských činností. Zároveň také vytváření vhodných prostor pro začínající podnikatele v IT a dalších službách (inkubátory, huby, coworkingy). Dále podpora spolupráce podnikatelů s veřejným i akademickým sektorem (společná setkávání k iniciaci partnerských projektů, semináře, informační servis k možnostem dotací apod.</i>	
Realizátor: podnikatelské subjekty, Agrární komora, SZIF, MAS, TIC a provozovatelé inovační infrastruktury	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj, obce, dobrovolné svazky obcí
Způsob zapojení kraje: informační a metodická podpora, koordinace, propagace	
B.1.2 Sdílení zkušeností a podpora při zahájení podnikatelských aktivit obcí	
<i>Kromě zajištění základní občanské vybavenosti jsou některé obce aktivní a úspěšné v podnikatelských činnostech (technické služby, nakládání s odpady, cestovní ruch). Obce poskytují na komerčním trhu chybějící služby anebo je zvládají poskytovat efektivněji než soukromý poskytovatel, což v souvislosti s budoucí potřebou řešit např. komunitní energetiku (a řadu dalších nových služeb) vytváří prostor pro rozšiřování těchto aktivit. Klíčová bude spolupráce více obcí, vzájemné sdílení zkušeností a hledání optimálních modelů pro naplnění potřeb obyvatel a rozvoj obcí.</i>	
Realizátor: obce a jejich dobrovolné svazky, MAS	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj, EAZK, TIC
Způsob zapojení kraje: informační a metodická podpora, koordinace vzájemné spolupráce, vyhledávání příkladů dobré praxe a jejich propagace	

B.1.3 Rozvoj tradičních řemesel a činností	
<i>Propagace a ekonomické využití potenciálu tradičních venkovských řemesel a činností, ve vazbě na cestovní ruch i rozvoj lokální ekonomiky.</i>	
Realizátor: podnikatelé, obce	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj, hospodářské a agrární komory, destinační společnosti, paměťové instituce, MAS
Způsob zapojení kraje: informační a propagační aktivity, motivační aktivity směřující k posílení tradičních činností a řemesel (oceňování a prezentace příkladů dobré praxe)	

Opatření B.2 Využití příležitostí v cestovního ruchu

Dlouhodobě stále velkou příležitostí pro venkov je rozvoj cestovního ruchu a na něj navázaných odvětví. Zde je potřeba pracovat s potenciálem území pro udržitelný cestovní ruch – s jeho přírodními a kulturně historickými předpoklady a jejich využitím, propagovat a zpřístupňovat méně známé, neobjevené turistické cíle a lokality.

Základním předpokladem rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji je dlouhodobá spolupráce veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru, jejíž zrod je v kraji spojen s mnoha komplikacemi. Funkční spolupráce je klíčová zejména k zajištění dostatečné propagace turisticky zajímavých míst či dostatečného rozvoje specifických forem cestovního ruchu (agroturistika, cykloturistika). Zde je identifikován vysoký potenciál rozvoje nejen v samotném cestovním ruchu, ale také v souvisejících službách (např. kulturní a sportovní vyžití), které by sekundárně mohly uspokojovat poptávku obyvatel ve vazbě na rostoucí životní úroveň místních obyvatel na venkově.

K naplnění opatření jsou definovány následující aktivity:

B.2.1 Marketing a prohlubování spolupráce veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru v cestovním ruchu	
<i>Návštěvnost zejména dosud neobjevených turistických cílů je ovlivněna marketingem a kvalitou vzájemně provázaných služeb v dané lokalitě. Důležité je propojování nabídky veřejného, podnikatelského i neziskového sektoru a společná propagace atraktivit.</i>	
Realizátor: obce, DMO, podnikatelé a neziskové organizace aktivní v cestovním ruchu	Spolupracující subjekty: CCRVM, Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: finanční podpora Zlínského kraje, koordinace, informační a propagační aktivity.	
B.2.2 Rozvoj specifických forem cestovního ruchu (agroturistika, cykloturistika, atd.)	
<i>Informační a metodická podpora subjektů působících v cestovním ruchu, zaměřená na tvorbu specifických produktů CR – typy aktivit, cílové skupiny, produktové balíčky atd.</i>	
Realizátor: obce, DMO, nositelé specifických aktivit CR	Spolupracující subjekty: CCRVM, Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: koordinace, informační a propagační aktivity.	

9.2.3. Strategický cíl C. Zkvalitnit infrastrukturu a zlepšit stav životního prostředí venkova

Priorita: INFRASTRUKTURA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Infrastruktura zásadní měrou podmiňuje atraktivitu života na venkově a udržení jeho sídelní i hospodářské funkce. Přesto, že se vybavenost technickou infrastrukturou zvyšuje, stále patří mezi nejvíce akcentované rozvojové problémy, což ukázaly i výstupy provedených analýz. Kromě dlouhodobě řešené klíčové silniční či vodohospodářské infrastruktury nabývá stále více na významu také datová infrastruktura – pokrytí vysokorychlostním internetem.

Zcela zásadní je pro venkovskou krajinu její mimoprodukční funkce spojená s dopady sucha, problematikou zadržování vody v krajině, eroze, dopady extrémních meteorologických jevů, ale i krajinného rázu, apod. Ohrožena jsou především intenzivně zemědělsky využívaná území v severozápadní části kraje. Pozornost je však nutné věnovat i sanaci starých ekologických zátěží apod.

Přesto, že příjmy obecních rozpočtů vykazují v posledních pěti letech rostoucí trend a zadlužení obcí Zlínského kraje je relativně nízké, zejména menší obce často nejsou schopny financovat významné opravy/výstavbu z vlastních zdrojů, a pokud ano, jedná se často o významnou, mnohaletou zátěž pro obecní rozpočty. Většina obcí má však zkušenosti s využitím dotací EU i národních dotačních titulů. Je proto žádoucí podporovat zejména přípravu finančně náročných projektů, které by mohly být podpořeny ze zdrojů mimo rozpočet obce, případně kraje.

Opatření C.1 Zlepšení podmínek pro mobilitu

Zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti lze považovat za klíčovou prioritu pro socioekonomický rozvoj venkova Zlínského kraje. Je zapotřebí zlepšit kvalitu komunikací tak, aby se snížila doba dojezdu do zaměstnání, škol a služeb, přičemž je nutné optimalizovat obslužnost veřejnou dopravou, především pak o víkendech a svátcích. Také dobudování dopravní infrastruktury vyšších tříd povede k odlehčení dopravní zátěže ve venkovských sídlech a snížení doby dojezdu do měst. Součástí opatření je i aktivita vedoucí ke zlepšení bezpečnosti silničního provozu. Obecným problémem je nedostatek parkovacích ploch, což vyvolává problémy v oblasti plynulosti a bezpečnosti silničního provozu, především pro zranitelné účastníky silničního provozu. Významným příspěvkem pro bezpečnost účastníků silničního provozu je budování cyklistické infrastruktury, která odvádí cyklisty především z komunikací s vysokým dopravním zatížením, nezanedbatelný je však také příspěvek ve smyslu zvýšení podílu čisté mobility, případně zvýšení atraktivity území pro cestovní ruch.

Klíčová je dostupnost (mikro) regionálních center na úrovni správních obvodů (SO) ORP, případně POU, ve smyslu dojížděky za prací, do škol a dalšími specifickými službami, nebo dostupnost státní správy. Stejně tak závažným problémem je i napojení území kraje na nadřazenou dopravní síť, které není kompletně dobudováno. Chybí napojení severovýchodní a jižní části kraje (D49 a D55). V tomto smyslu jsou významným způsobem znevýhodněny venkovské oblasti s horší časovou dostupností na tuto nadřazenou dopravní síť. Problém představuje tranzitní doprava vedená po komunikacích II. a v některých případech i III. třídy. Dostupnost center klade také nároky na zajištění obslužnosti veřejnou dopravou, která je díky

zavádění integrovaného dopravního systému ve Zlínském kraji hodnocena ze strany obcí jako velmi dobrá.

Vedle fyzické mobility nabývá na významu i mobilita datová. Stabilní a rychlé internetové připojení má velký význam z hlediska pokračující digitalizace celé řady služeb, měnících se forem práce (flexibilní formy práce, home office, vysoce kvalifikovaná pracovní síla, sladování pracovního a rodinného života). Z úrovně kraje je proto žádoucí zamezit vzniku jakékoliv digitálně vyloučené lokality ve Zlínském kraji.

K naplnění opatření jsou definovány následující aktivity:

C.1.1 Optimalizace dopravní obslužnosti venkova	
<i>Rozvoj IDS, prohloubení koordinace a návazností jízdních řádů.</i>	
Realizátor: Zlínský kraj, KOVED, obce	Spolupracující subjekty: dopravci
Způsob zapojení kraje: finanční podpora Zlínského kraje, koordinace v rámci kraje	
C.1.2 Zlepšování kvality dopravní infrastruktury a zvyšování bezpečnosti provozu na komunikacích	
<i>Podpora výstavby dálnic, modernizace a zlepšení technického stavu silnic I., II. a III. třídy, budování a údržba místních komunikací a cyklostezek. Realizace infrastrukturních projektů zaměřených na bezpečnost silničního provozu. Podpora projektů BESIP, podpora dětských dopravních hřišť, vzdělávání a osvěta.</i>	
Realizátor: ŘSD ČR, ŘSZK, obce, svazky obcí, NNO	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: spolupráce s ŘSD ČR, financování projektů na silnicích II. a III. třídy, finanční podpora obcí a svazků obcí při výstavbě a rekonstrukci místních komunikací a cyklostezek v rámci Programu na podporu obnovy venkova, finanční podpora projektů bezpečnosti silničního provozu v rámci Programu BESIP.	
C.1.3 Budování připojení k vysokorychlostnímu internetu (datová mobilita)	
<i>Podpůrné a koordinační aktivity k zajištění co nejširšího pokrytí vysokorychlostním internetem ve venkovských územích kraje, ve spolupráci s poskytovateli internetového připojení a Broadband Competence Office (BCO - https://bconetwork.cz/), využití dotačních prostředků v území pro rozvoj 5G sítí</i>	
Realizátor: poskytovatelé internetového připojení, obce	Spolupracující subjekty: BCO, Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: informační a metodická podpora, koordinace společné iniciativy obcí v rámci aktivit SMART Region, aktivní spolupráce s BCO.	

Opatření C.2 Zlepšení technické infrastruktury a zmírnění dopadů klimatické změny

Podpora zlepšení technické infrastruktury úzce souvisí s ochranou životního prostředí. Opatření je zacíleno především na zvýšení podílu venkovských sídel s vyhovujícím čištěním odpadních vod, protože v některých oblastech kraje stále chybí dobudovaná vodohospodářská infrastruktura (vodovod, kanalizace, ČOV). Dále bude zapotřebí řešit zkvalitnění systému hospodaření s odpady. A také připravenost na sucho a povodně, která je vysoce důležitá nejen pro ochranu obyvatel a majetku, ale rovněž pro udržitelné zemědělství a vodohospodářství. Zde hraje významnou roli posilování připravenosti jednotek požární ochrany.

Ochrana životního prostředí má zvyšující se prioritu především s ohledem na stále čtenější projevy dopadů klimatické změny, objevující se přírodní katastrofy, ale také budoucí ekologické hrozby pro venkov, které je zapotřebí co nejdříve a efektivně řešit. Kromě výskytu lokálních zdrojů znečištění bude nutné permanentně podporovat snižování energetické náročnosti budov a provozů a zavádět tak ekologičtější vytápění a využívání obnovitelných zdrojů energie.

Slabou stránkou a do jisté míry hrozbou pro životní prostředí jsou lokality starých ekologických zátěží. Tyto lokality výrazně snižují atraktivitu venkovského životního prostředí.

Atraktivita venkova je dána též kvalitou přírodního prostředí, což znamená nutnost udržení a dalšího zkvalitňování stavu významných přírodních lokalit a zlepšení hospodaření v lesích a údržby krajiny.

K naplnění opatření jsou definovány následující aktivity:

C.2.1 Dobudování vodohospodářské infrastruktury a hospodaření s vodou	
<i>Výstavba a rekonstrukce kanalizací a ČOV.</i>	
Realizátor: obce, svazky obcí, vodárenské společnosti	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: informační a metodická podpora, finanční podpora Zlínského kraje v rámci Programu Podpora vodohospodářské infrastruktury	
C.2.2 Řešení energetických úspor a alternativních zdrojů energie	
<i>Osvěta v oblasti využívání obnovitelných a alternativních zdrojů energie. Realizace projektů energetických úspor.</i>	
Realizátor: obce	Spolupracující subjekty: Energetická agentura Zlínského kraje, Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: informační a metodická pomoc, pomoc s přípravou projektů (Energetická agentura Zlínského kraje)	
C.2.3 Optimalizace a nastavení udržitelného odpadového hospodářství	
<i>Zkvalitnění systému sběru odpadu – sběrné dvory, kontejnery na tříděný odpad, recyklace, komunitní kompostárny, osvěta mezi obyvateli apod.</i>	
Realizátor: obce	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj, subjekty z oblasti odpadového hospodářství
Způsob zapojení kraje: koordinace, informační a metodická podpora	
C.2.4 Podpora ekologických opatření v intravilánu i extravilánu obce	
<i>Snižování znečištění ovzduší pocházejícího z lokálních zdrojů. Podpora péče o přírodní bohatství kraje (údržba krajiny, hospodaření v lesích apod.). Zmírnění a předcházení následkům extrémních výkyvů počasí (sucho, povodně). Likvidace starých ekologických zátěží. Ekologické vzdělávání a osvěta.</i>	
Realizátor: obce, svazky obcí, NNO, správy CHKO, Povodí Moravy, vlastníci lesů	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: informační a metodická podpora, finanční podpora Zlínského kraje v rámci Programů Podpora ekologických aktivit v kraji, Podpora včelařství ve Zlínském kraji a Podpora zmírnění následků sucha v lesích.	

9.2.4. Strategický cíl D. Zvyšovat efektivitu a aplikovat SMART přístupy v řízení rozvoje venkova

Priorita: ŘÍZENÍ ROZVOJE A SPOLUPRÁCE

Efektivní řízení rozvoje venkova se neobejde bez partnerské spolupráce všech dotčených aktérů v území. Žádoucí je v tomto směru také rozvoj funkčních platforem propojujících obecní samosprávu s podnikatelským, neziskovým a akademickým sektorem. Je nutno zdůraznit, že takováto partnerství v území dlouhodobě úspěšně fungují, stěžejní roli při tom kromě samotných obcí hrají místní akční skupiny, které sdružují drtivou většinu obcí ve Zlínském kraji. Pomocí těchto partnerství bude zajištěna spolupráce, metodická a informační podpora dotčených aktérů v území, a také sdílení dobré praxe mezi jednotlivými aktéry. Neméně důležitý je rozvoj spolupráce s partnery ze zahraničí, zejména ze Slovenské republiky.

Vzhledem ke zvyšující se administrativní zátěži obcí je důležitým předpokladem rozvoje a efektivní spolupráce v území zajištění odpovídající administrativní kapacity. Nedostatečná administrativní kapacita je zásadním problémem především malých obcí. I v tomto případě je zde prostor pro uplatnění role místních akčních skupin, např. v oblasti projektové přípravy, apod., a to nejen v souvislosti významnými dotačními příležitostmi nového programového období EU 2021 – 2027, které do území budou proudit prostřednictvím nástroje CLLD, ale i ITI a dalších nástrojů, národních a krajských dotačních titulů.

Důležitým a relativně novým faktorem, který může pozitivně ovlivnit preferenci života na venkově, je rozvoj chytrých – SMART - řešení. Problematika implementace chytrých řešení a digitalizace společnosti je ze své podstaty průřezovým tématem, které úzce souvisí s přiblížením nebo rozvojem nových služeb pro různé skupiny obyvatel obcí, efektivního využívání infrastruktury, přes hospodaření se zdroji až po zpřístupnění veřejné správy blíže občanovi nebo růstem možností práce z domova. Jedním z důležitých předpokladů bude zajištění dostupnosti kvalitního vysokorychlostního internetu, ať už prostřednictvím optických nebo v současné době nastupujících 5G sítí. Klíčové bude v tomto směru využití dotačních prostředků státu a EU v programovém období 2021 – 2027.

Opatření D.1 Uplatňování územního přístupu k rozvoji venkova

Z provedených analýz vyplynuly významné rozdíly v úrovni socioekonomického rozvoje dílčích oblastí kraje. Tyto rozdíly budou řešeny implementací specifického, územně zaměřeného přístupu. Územní přístup může být založen na multikriteriálním nebo tematickém vymezení znevýhodněných (ohrožených) území. Podpora znevýhodněných území bude aplikována různými formami (vypsání specifického dotačního programu nebo titulu pro znevýhodněná území, příp. bonifikace těchto území v dotačních programech, zvýšená metodická a konzultační činnost apod.). Kromě územně cílené podpory pro znevýhodněná území je žádoucí pokračovat v tematicky cílené dotační podpoře prostřednictvím Fondu Zlínského kraje. Důležitá je v tomto směru vazba na národní, případně evropské dotační tituly.

Významnou roli pro efektivní socioekonomický rozvoj venkovských obcí pak představuje samotné strategické plánování. Důležitá by měla být metodická podpora pro zástupce obcí při zjišťování potřeb a nastavení správných strategických priorit a opatření, jejichž výstupy následně budou samotné rozvojové projekty. Dalším zásadním aspektem pro rozvoj obcí bude

podpora tvorby územních a regulačních plánů, jejichž chybné řešení může výrazně negativně ovlivnit, resp. zpomalit rozvojové investice venkovských obcí.

K naplnění opatření jsou definovány následující aktivity:

D.1.1 Podpora realizace komplexních pozemkových úprav a podpora územních plánů	
<i>Podpora realizace pozemkových úprav, včetně realizace společných zařízení. Dotační podpora pro zpracování územních plánů. Metodická podpora pro komplexní řešení revitalizace veřejných prostranství (vazba na podporu tzv. „modrozelené infrastruktury“ v IROP 2021-2027).</i>	
Realizátor: obce	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: finanční podpora Zlínského kraje v rámci Programu na podporu obnovy venkova, informační a metodická podpora	
D.1.2 Implementace specifického přístupu k řešení problémů ohrožených obcí	
<i>Pro zajištění vyváženého rozvoje území kraje byly v analytické části dokumentu vymezeny ohrožené obce, kterým bude nabídnut specifický dotační titul napomáhající odstranit jejich rozvojové bariéry. Pro období od roku 2022 jde o 30 obcí menších než 500 obyvatel, avšak toto vymezení bude v průběhu implementace této strategie aktualizováno dle nejnovějších dostupných dat v tříletých cyklech. Dále v návaznosti na Strategii regionálního rozvoje 2021+ (MMR) bude pro vymezená hospodářsky a sociálně ohrožená území (HSOÚ) dle zmíněné strategie působit v rámci projektu Regionální stálé konference tzv. koordinátor HSOÚ, který bude ve spolupráci s partnery v území a MMR analyzovat rozvojové problémy HSOÚ a hledat vhodná specifická řešení.</i>	
Realizátor: vymezené ohrožené obce	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj, MAS
Způsob zapojení kraje: finanční podpora Zlínského kraje v rámci Programu na podporu obnovy venkova, informační a metodická podpora, podpora absorpční kapacity skrze koordinátora HSOÚ.	

Opatření D.2 Posílení spolupráce a inovativních přístupů obcí a dalších partnerů

Významným faktorem rozvoje obcí je zajištění administrativní kapacity pro spolupráci a sdílení dobré praxe mezi obcemi samotnými, v rámci regionálních dobrovolných svazků obcí, tak i v případě zahraničních vztahů. Spolupráce mezi obcemi je pak stěžejní především pro účely efektivní koordinace a propojení rozvojových projektů (např. cyklostezky) na venkově. Významnou platformou pro spolupráci obcí jsou místní akční skupiny, vytvářející funkční platformy propojující veřejný, podnikatelský a neziskový sektor (princip komunitně vedeného místního rozvoje).

Velkou výzvou pro další směřování socioekonomického rozvoje obcí je využití konceptu SMART, kdy další rozvoj není založen na extenzivním zapojování zdrojů (pracovních sil, materiálů a energií), ale na chytrých řešeních, založených na informačních technologiích a přispívajících k udržitelnému rozvoji. Součástí SMART přístupu je široké využívání dostupných (digitálních) dat. SMART řešení jsou využitelná ve všech oblastech a v důsledku přispívají ke zvyšování kvality života v obcích. Zlínský kraj vychází z koncepce „Chytrý kraj – Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje“ z února 2020, která jako SMART definuje řešení, které splňuje následujících 7 principů:

- **Princip změny směru** – služby a práce chodí za lidmi, nikoliv lidé za prací a službami.
- **Princip odolnosti** – odolnost lidí a komunit, lokální ekonomiky, prostředí a soudržnosti v území - platí VŽDY, že je řešení hodnoceno příspěvkem k budování odolnosti lidí, komunit a území, k využití digitalizace a výzkumu jako nástrojů, které přinášejí nové technologické možnosti a inovativní řešení, k dosažení uhlíkové neutrality.
- **Princip jednoho řešení s několika rovnocennými efekty** – řešení více potřeb najednou v rámci 1 projektu/aktivity (holistický přístup).
- **Princip „krátkých vzdáleností“** – vše, co je možné zajistit lokálně, je třeba zajistit lokálně.
- **Princip spolupráce k dosažení efektivity řešení** – spolupráce se všemi partnery v území.
- **Princip koheze a komplementarity, horizontálního a vertikálního propojení** – nové řešení vede k vyrovnávání příležitostí, snižuje tenze, řešení na sebe navazují, spolupráce a propojení na všech úrovních je základním předpokladem pro dosažení odolnosti a soudržnosti.
- **Princip řešení založených na zdůvodnění (evidence based) na základě faktů, otevřenosti dat a transparentnosti** – generují se srozumitelná a přístupná data pro inovační aplikace a rozvoj života lidí, komunit a pro podnikání.

K naplnění opatření jsou definovány následující aktivity:

D.2.1 Rozvoj funkčních platform spolupráce, metodická a informační podpora	
<i>Podpora spolupráce v rámci svazků obcí, místních akčních skupin atd., poskytování metodických informací týkajících se řízení obcí.</i>	
Realizátor: obce a jejich svazky, MAS, Spolek pro obnovu venkova	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj
Způsob zapojení kraje: finanční podpora Zlínského kraje, metodická a informační podpora	
D.2.2 Sdílení a využívání SMART řešení při přípravě rozvojových projektů	
<i>Sdílení příkladů dobré praxe a podpora ze strany SMART ambasadora při iniciaci projektových záměrů v souladu s principy SMART řešení.</i>	
Realizátor: obce a jejich svazky, MAS	Spolupracující subjekty: Zlínský kraj, akademický a podnikatelský sektor
Způsob zapojení kraje: aktivní komunikace SMART ambasadora, metodická a informační podpora, hledání a sdílení příkladů dobré praxe	

10. IMPLEMENTACE

10.1 Řídící struktura implementace

Strategie rozvoje venkova je schválena Radou Zlínského kraje a odpovědnost za koordinaci jejího naplňování je rozdělena mezi:

- **Gestora**

Jedná se o člena Rady Zlínského kraje zodpovědného za oblast strategického rozvoje (zajištění akceptace Strategie na politické úrovni).

- **Nositele**

Jedná se o Odbor strategického rozvoje kraje, který koordinuje implementaci a zajišťuje naplňování Strategie. Připravuje, vyhodnocuje a aktualizuje akční plán Strategie a následně ho předkládá k projednání v pracovním výboru SMART City/Village. Ze své pozice se podílí na realizaci vybraných aktivit Strategie.

10.2 Implementační platforma a klíčoví aktéři

Strategie je dokumentem, jehož naplňování je založeno na partnerství s dalšími aktéry v území kraje. Do realizace Strategie budou kromě odboru strategického rozvoje kraje zapojeny i další věcně příslušné odbory krajského úřadu, a to na základě jejich odborného zaměření. Pro realizaci Strategie, resp. pro rozvoj venkova Zlínského kraje, je rozhodující zapojení nejen Zlínského kraje, ale také ostatních aktérů do realizace navržených aktivit, ať již přímo jako realizátorů, nebo „pouze“ v pozici spolupracujícího subjektů.

Důležitou platformou při naplňování Strategie rozvoje venkova je pracovní výbor SMART City/Village. Zde jsou zapojeni zástupci nejvýznamnějších aktérů rozvoje venkova⁴. Posláním pracovního výboru SMART City/Village je zajistit plynulou realizaci a koordinaci Strategie rozvoje venkova, s využitím partnerského přístupu a dalších principů SMART. Jednou ročně se uskutečňuje jednání tohoto výboru související s vyhodnocením postupu realizace Strategie (jejích akčních plánů), které umožní reflektovat vývoj či případné změny potřeb různých typů aktérů rozvoje venkova.

10.3 Plán řízení rizik implementace

S implementací Strategie je přirozeně spojena určitá míra nejistoty a rizika. Tato rizika je důležité včas identifikovat a reagovat na ně vhodnými opatřeními. Vzhledem k tomu, že rizika se v čase mohou vyvíjet, přičemž některá mohou zcela vymizet a jiná naopak vzniknout, je vhodné s riziky pracovat průběžně. Rizika implementace Strategie jsou průběžně monitorována jejím nositelem, který přijímá vhodná opatření.

Pro následující rizika, která jsou v době přípravy Strategie známá, byla nastavením způsobu implementace přijata vhodná opatření pro omezení jejich negativního dopadu:

- neochota nebo nedostatečná míra spolupráce subjektů na implementaci Strategie;

⁴ Mezi ně řadíme zejména Krajskou síť MAS, Svaz měst a obcí ČR, Sdružení místních samospráv a Spolek pro obnovu venkova. Zároveň pro účely zpracování této Strategie byla ve spolupráci s těmito partnery vytvořena pracovní skupina se zapojením širšího počtu partnerů z venkovského území – zejména starostů obcí.

- neplnění aktivit Strategie v důsledku nejasně stanovených odpovědností za dílčí aktivity;
- nejasný způsob vyhodnocování Strategie, který nebude umožňovat vyhodnocení účinnosti stanovené strategie;
- nejednoznačně stanovené finanční potřeby na implementaci Strategie.

10.4 Finanční plán s využitím prostředků krajského rozpočtu

Při tvorbě finančního plánu Strategie rozvoje venkova Zlínského kraje je nutné zohlednit fakt, že Strategie upravuje pouze dílčí část rozvojových aktivit kraje, ke kterým má kraj kompetence. Finanční plán zohledňuje krajské zdroje s tím, že hlavními vstupy pro zpracování finančního plánu byly aktuální prostředky vynaložené krajem na rozvoj venkova v roce 2021 a připravovaný rozpočet Zlínského kraje na rok 2022. Vzhledem k tomu, že strategie má horizont do roku 2030, avšak v tomto dlouhodobém horizontu nejsou aktualizovány rozpočtové výhledy kraje, jedná se spíše o nástin dlouhodobého směřování žádoucích rozvojových aktivit a potenciálních budoucích alokací na jejich realizaci. Finanční plán je nutné chápat jako flexibilní dokument, který se upravuje dle vývoje situace.

Tab. 6 – Aktuální stav a očekávaný výhled financování opatření a aktivit Strategie z krajského rozpočtu (v tis. Kč)

Opatření – aktivity	Rozpočet 2021	Plán 2022	Krajské zdroje - program
A. KVALITA ŽIVOTA			
A.1 Posílení dostupnosti služeb	x	x	x
<i>A.1.1. Optimalizace dostupnosti základní občanské vybavenosti (zdravotní a sociální služby, školy a další)</i>	-	-	<i>jiné než krajské zdroje (ŠK)</i>
<i>A.1.2. Zajištění dostupnosti základních komerčních služeb v menších obcích</i>	3 000 13 892*	3 000 10 000*	<i>RP22 - Program podpory malých prodejen na venkově „OBCHŮDEK 2021+“; RP02 Program obnovy venkova - Dotační titul č. 4: Projekty na podporu ohroženého území</i>
A.2 Zkvalitňování podmínek pro rozvoj života v obcích	x	x	x
<i>A.2.1. Zvyšování příležitostí pro bydlení, zejména využívání ploch v zastavěném území</i>	13 892*	10 000*	<i>RP02 Program obnovy venkova - Dotační titul č. 4: Projekty na podporu ohroženého území</i>
<i>A.2.2. Zajištění komplexního rozvoje a obnovy veřejných prostranství v obcích</i>	11 189* 13 892*	13 881* 10 000*	<i>RP02 Program obnovy venkova - Dotační titul č. 1: Projekty na obnovu obecního majetku; Dotační titul č. 4: Projekty na podporu ohroženého území</i>
<i>A.2.3. Budování a modernizace sportovní, kulturní a volnočasové infrastruktury</i>	11 189* 13 892*	13 881* 10 000*	<i>RP02 Program obnovy venkova - Dotační titul č. 1: Projekty na obnovu obecního majetku; Dotační titul č. 4: Projekty na podporu ohroženého území</i>

	5 000	5 000	KUL01 – Program na podporu kulturních aktivit a akcí regionálního významu;
A.2.4. Udržování a rozvíjení místních tradic, pospolitosti, pořádání kulturních a sportovních akcí a podpora spolkového života	8 800	9 800	RP12 – Dotace obcím pro jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí Zlínského kraje;
	2 000	4 000	MaS01 – Jednorázové projekty v oblasti mládeže a sportu;
	3 000	5 000	MaS02 – Podpora sportu v obcích do 3000 obyvatel
B. PODNIKÁNÍ			
B.1 Rozvoj a diverzifikace podnikatelských aktivit na venkově	x	x	x
B.1.1. Rozvoj udržitelného zemědělství a dalších podnikatelských činností, včetně vytváření podmínek pro začínající podnikatele	1 120	870	Individuální dotace agrárním komorám
B.1.2. Sdílení zkušeností a podpora při zahájení podnikatelských aktivit obcí	-	-	jiné než krajské zdroje
B.1.3. Rozvoj tradičních řemesel a činností	1 141	1 000	RP08 – Podpora včelařství ve Zlínském kraji
B.2 Využití příležitostí v cestovním ruchu	x	x	x
B.2.1. Marketing a prohlubování spolupráce veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru v cestovním ruchu	2 860 1 000 800 400	3 660 1 000 800 400	podpora dest. managementů; Baťův kanál; RP18 – Program na úpravu lyžařských běžeckých tras ve Zlínském kraji; Klub českých turistů
B.2.2. Rozvoj specifických forem cestovního ruchu (agroturistika, cykloturistika, atd.)	-	-	Jiné než krajské zdroje
C. INFRASTRUKTURA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
C.1 Zlepšení podmínek pro mobilitu	x	x	x
C.1.1. Optimalizace dopravní obslužnosti venkova	-	-	KOVED, dopravní obslužnost obcí na celém území kraje
C.1.2. Zlepšování kvality dopravní infrastruktury a zvyšování bezpečnosti provozu na komunikacích	11 189* 13 000 1 850	13 881* 10 000 1 850	RP02 – Program obnovy venkova – DT1 - Dotační titul č. 1: Projekty na obnovu obecního majetku; RP02 – Program obnovy venkova – DT5 Dotační titul č. 5: Projekty na podporu cyklistiky; RP11 – BESIP ZLÍNSKÉHO KRAJE
C.1.3. Budování připojení k vysokorychlostnímu internetu (datová mobilita)	-	10 000*	RP02 Program obnovy venkova - Dotační titul č. 4: Projekty na podporu ohroženého území!
C.2 Zlepšení technické infrastruktury a zmírnění dopadů klimatické změny	x	x	x
C.2.1. Dobudování vodohospodářské infrastruktury a hospodaření s vodou	31 301	19 040	RP01 – Podpora vodohospodářské infrastruktury
C.2.2. Řešení energetických úspor a alternativních zdrojů energie	-	-	konzultace a podpora od EAZK, jiné než krajské zdroje

C.2.3. Optimalizace a nastavení udržitelného odpadového hospodářství	-	-	částečně EAZK, jiné než krajské zdroje
C.2.4. Podpora ekologických opatření v intravilánu i extravilánu obce	6 500 1 000 1 000	6 000 1 000 1 200	RP17 – Podpora zmírnění následků sucha v lesích; RP02 – Program obnovy venkova - Dotační titul č. 3: Pořízení projektové dokumentace na komplexní řešení vodohospodářské infrastruktury; RP04 – Podpora ekologických aktivit v kraji
D. ŘÍZENÍ ROZVOJE A SPOLUPRÁCE			
D.1 Uplatňování územního přístupu k rozvoji venkova	x	x	x
D.1.1. Podpora realizace komplexních pozemkových úprav a podpora územních plánů	1 000	1 000	RP02 – Program obnovy venkova - Dotační titul č. 2: Projekty na zpracování územních plánů
D.1.2. Implementace specifického přístupu k řešení problémů ohrožených obcí	13 892*	10 000*	RP02 Program obnovy venkova - Dotační titul č. 4: Projekty na podporu ohroženého území + šířeji koordinátor HSOÚ dle SRR21+
D.2 Posílení spolupráce a inovativních přístupů obcí a dalších partnerů	x	x	x
D.2.1. Rozvoj funkčních platforem spolupráce, metodická a informační podpora	320,260	320,260	podpora MAS, semináře
D.2.2. Sdílení a využívání SMART řešení při přípravě rozvojových projektů	-	-	SMART ambasador, příklady dobré praxe

Zdroj: Rozpočet Zlínského kraje 2021, Návrh rozpočtu Zlínského kraje na rok 2022

* Programy jsou uvedené ve více oblastech.

10.5 Indikativní přehled dostupných dotačních zdrojů

V této kapitole jsou shrnuty identifikované možnosti financování aktivit obcí v období 2021+ z evropských zdrojů (operační programy, Národní plán obnovy, Modernizační fond, Interreg – přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko) a národních dotačních titulů. Jedná se o stručný přehled témat, v nichž mohou zejména obce uvažovat o dotační podpoře z uvedených programů.

- **Integrovaný regionální operační program 2021 – 2027**

Témata/aktivity	Specifický cíl OP
eGovernment, kybernetická bezpečnost	1.1: Využívání přínosů digitalizace pro občany, podniky, výzkumné organizace a veřejné orgány
Přestupní terminály včetně parkovacích systémů Infrastruktura pro nemotorovou a cyklistickou dopravu	2.1: Podpora udržitelné multimodální městské mobility v rámci přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství
Revitalizace veřejných prostranství s budováním zelené infrastruktury, např. parky, náměstí, návsi, uliční prostory	2.2: Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a omezování všech forem znečištění
MŠ - navyšování kapacit na území ORP s jejich nedostatečnou kapacitou, zvyšování kvality MŠ s výjimkou od KHS ZŠ, SŠ, VOŠ - odborné učebny, vnitřní konektivita škol, školní družiny a školní kluby Odborné prostory pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání	4.1: Zlepšování rovného přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje přístupné infrastruktury, mimo jiné posilováním odolnosti pro distanční a online vzdělávání a odbornou přípravu
Infrastruktura pro sociální služby Deinstitucionalizace sociálních služeb za účelem sociálního začleňování Sociální bydlení	4.2: Podpora socioekonomického začlenění marginalizovaných komunit, domácností s nízkými příjmy a znevýhodněných skupin včetně osob se zvláštními potřebami, pomocí integrovaných opatření, včetně bydlení a sociálních služeb
Revitalizace a vybavení pro činnost muzeí a památek (NKP, UNESCO) – na území ITI i památky zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek ČR Veřejná infrastruktura cestovního ruchu (mimo zvláště chráněná území národní kategorie a 1. zóny CHKO)	4.4: Posilování úlohy kultury a udržitelného cestovního ruchu v hospodářském rozvoji, sociálním začleňování a sociálních inovacích
Projekty obcí realizované na území MAS: Infrastruktura pro nemotorovou a cyklistickou dopravu Revitalizace veřejných prostranství	5.1: Podpora integrovaného a inkluzivního sociálního, hospodářského a environmentálního místního rozvoje, kultury, přírodního dědictví, udržitelného cestovního

Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů kategorie II, III, V Modernizace MŠ a infrastruktury dětských skupin, odborné učebny ZŠ a učebny neúplných škol Infrastruktura pro sociální služby Revitalizace kulturních památek, městských a obecních muzeí obecních knihoven Veřejná infrastruktura udržitelného CR	ruchu a bezpečnosti v jiných než městských oblastech
--	--

Více informací lze nalézt na <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2021-2027>.

• **Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (2021 – 2027)**

Témata/aktivity	Specifický cíl OP
Sdílené kapacity pro Val - klastry, technologické platformy, inovační centra, huby/co-workingová centra, atd. (provozovatelé výzkumné a inovační infrastruktury včetně obcí)	1.1 – Rozvoj a posilování výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií
Pořízení vysoce výkonné výpočetní techniky, zaměřené na řešení výpočetně náročných úloh, využití moderních technologií, vývoj a pořízení specializovaného SW (provozovatelé výzkumné a inovační infrastruktury včetně krajů, obcí a jimi zřizovaných organizací)	1.2 - Využívání přínosů digitalizace pro občany, podniky, výzkumné organizace a veřejné orgány
Modernizace, resp. rozšiřování stávající infrastruktury a zřizování nových sítí pro vysokorychlostní přístup k internetu velmi vysoké kapacity (obce a svazky obcí)	3.1 – Zlepšování digitálního propojení

Více informací lze nalézt na <https://www.agentura-api.org/cs/op-tak/>.

• **Operační program Životní prostředí 2021 – 2027**

Témata/aktivity	Specifický cíl OP
Snižování energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury Snižování energetické náročnosti systémů technologické spotřeby energie Výstavba nových veřejných budov (pasivní nebo plusové budovy)	1.1 – Specifický cíl 1.1 Podpora energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů
Výstavba a rekonstrukce obnovitelných zdrojů energie pro veřejné budovy a pro zajištění dodávek systémové energie ve veřejném sektoru	1.2 - Specifický cíl 1.2 Podpora energie z obnovitelných zdrojů

Zvýšení odolnosti vůči povodním, sesuvům půdy, skalnímu řízení a suchu Zvýšení povědomí o změně klimatu	1.3 - Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim s přihlédnutím k ekosystémovým přístupům
Zvýšení jakosti povrchové i podzemní vody (ČOV, kanalizace, akumulční nádrže, retenční nádrže, chemické předčištění) Zlepšení zásobování obyvatel pitnou vodou (vodovodní přivaděče, úpravný pitné vody, vodní zdroje)	1.4 - Podpora přístupu k vodě a udržitelného hospodaření s vodou
Prevence vzniku odpadů (kompostéry, centra pro opětovné použití výrobků, infrastruktura potravinových bank, prevence vzniku odpadů z jednorázového nádobí nebo obalů) Materiálové a energetické využití odpadů (sběrné dvory, systém odděleného sběru/svozu, třídící a dotřídovací systémy, zpracování čistírenských odpadních kalů, nakládání s nebezpečnými odpady)	1.5 - Podpora přechodu na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje
Péče o chráněná území, přírodní stanoviště a vzácné druhy Zvýšení kvality ovzduší Snížení počtu kontaminovaných lokalit	1.6 - Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a snižování všech forem znečištění

Více informací lze nalézt na <https://www.opzp.cz/opzp-2021-2027/>.

- **Operační program Jan Amos Komenský (2021 – 2027)**

Témata/aktivity	Specifický cíl OP
Proměna obsahu vzdělávání ZŠ a SŠ, profesní rozvoj pracovníků ve vzdělávání, akční plánování ve vzdělávání	2.2 Zvýšit kvalitu, účinnost a relevantnost systémů vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce, aby se podpořilo získávání klíčových kompetencí včetně digitálních dovedností
Podpora rovného přístupu ke vzdělávání, podpora kompetencí pracovníků ve vzdělávání, rozvoj řízení a poradenství ve vzdělávání	2.3 Podporovat rovný přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě a jejich úspěšnému ukončení, a to zejména pro znevýhodněné skupiny, jakož i vzdělávání a studium dospělých

Více informací lze nalézt na <https://opvv.msmt.cz/2021-plus>.

• **Operační program Zaměstnanost plus 2021 – 2027**

Témata/aktivity	Specifický cíl OP
Podpora vybudování a provozu služeb péče o děti typu dětské skupiny, jesle, mikrojesle, dětské kluby Podpůrné programy pro ženy za účelem snížení segregace trhu práce Zavádění flexibilních forem práce	1.3 prosazovat rovnováhu mezi muži a ženami na trhu práce, lepší rovnováhu mezi prací a osobním životem – včetně přístupu k péči o děti a péči o závislé osoby
Sociální začleňování osob sociálně vyloučených, podpora neformální péče, podpora sociální práce v oblasti bydlení Prevence rizikových společenských jevů, sociálně-právní ochrana dětí Podpora v oblasti sociálního podnikání	2.1 posílit aktivní začleňování občanů, a podpořit tak jejich rovné příležitosti a aktivní účast a nabídnout jim lepší zaměstnatelnost (CLLD – na území MAS)
Podpora transformace systému péče o ohrožené děti, osoby se zdravotním postižením, starší osoby a osoby s mentálním postižením	2.2 zvyšovat rovný a včasný přístup ke kvalitním, udržitelným a cenově dostupným službám; modernizovat systémy sociální ochrany včetně podpory přístupu k sociální ochraně; zlepšit dostupnost, účinnost a odolnost systémů zdravotní péče
Inovativní řešení v oblasti sociálního začleňování, zaměstnanosti, rovných příležitostí	3.1 posílit aktivní začleňování občanů, a podpořit tak jejich rovné příležitosti a aktivní účast a nabídnout jim lepší zaměstnatelnost (sociální inovace)
Poskytování základní materiální a potravinové pomoci osobám a rodinám ohroženým chudobou (školská zařízení)	4.1 řešit materiální deprivaci poskytnutím potravinové a/nebo základní materiální pomoci nejchudším osobám, včetně doprovodných opatření

Více informací lze nalézt na <https://www.esfcr.cz/opz-plus>.

• **Národní plán obnovy**

Témata/aktivity	Název komponenty
eGovernment	1.2 Digitální systémy veřejné správy
Vybudování vysokokapacitního připojení (obce, školy, nemocnice)	1.3 Digitální vysokokapacitní síť
Bezpečnost dopravy - cyklostezky, chodníky, bezbariérové trasy	2.1 Udržitelná a bezpečná doprava
Zvýšení energetické účinnosti systémů veřejného osvětlení Snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví veřejných subjektů	2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru

Modernizace distribuce tepla v rámci soustav zásobování teplem	2.3 Přechod na čistší zdroje energie
Dobíjecí infrastruktura u obcí, podpora nákupu vozidel na alternativní pohon	2.4 Rozvoj čisté mobility
Kotlíkové dotace	2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší
Protipovodňová ochrana, opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích Budování lesů odolných klimatické změně, zadržování vody v lese	2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu
Recyklační infrastruktura	2.7 Cirkulární ekonomika a recyklace a průmyslová voda
Obecní brownfieldy	2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží
Zpomalení odtoku, vsakování, retence a akumulace srážkové vody Adaptace vodních, nelesních a lesních ekosystémů na změnu klimatu	2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem
Digitalizace ZŠ	3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace
Budování kapacit předškolního vzdělávání Modernizace sociálních služeb	3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce
Financování investiční přípravy projektů municipalit	4.1 Systematická podpora veřejných investic
Rozvoj a digitalizace kulturního a kreativního sektoru, modernizace kulturních zařízení, kreativní vouchery	4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru

Více informací lze nalézt na www.planobnovy.cz.

- **Modernizační fond**

Témata/aktivity	Program
Instalace nových obnovitelných zdrojů energie – fotovoltaické elektrárny	Nové zdroje v energetice (RES+)
Rekonstrukce nebo náhrada zdroje tepla Rekonstrukce nebo výstavba nových tepelných rozvodů	Modernizace soustav zásobování tepelnou energií (HEAT)
Pořizování osobních a užitkových vozidel s alternativním pohonem	Modernizace veřejné dopravy (TRANSGov)
Snížení energetické náročnosti veřejných budov a infrastruktury	Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktuře (ENERGov)

Výstavba nových veřejných budov (pasivní a plusové budovy) Výstavba a modernizace obnovitelných zdrojů energie pro veřejné budovy	
Podpora vzniku komunitních energetických společenství Výstavba komunitních elektráren, výtopen, tepláren a bioplynových stanic Systémy akumulace elektrické a tepelné energie	Komunitní energetika (KOMUENERG)
Rekonstrukce a modernizace soustav veřejného osvětlení Instalace souvisejících inovativních prvků	Modernizace soustav veřejného osvětlení s možností instalace inovativních prvků (LIGHTPUB)

Více informací lze nalézt na <https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/modernizacni-fond/>.

- **Program Interreg Slovenská republika – Česká republika (2021 – 2027)**

Priorita	Typy aktivit
Životní prostředí	Výměna informací a zkušeností potřebných pro předcházení negativním dopadům klimatických změn Realizace společných strategií zaměřených na zlepšení životního prostředí Výměna informací, zkušeností a realizace společných strategií potřebných pro zachování a obnovu biodiverzity a snižování znečištění
Vzdělávání	Výměna vědomostí, zkušeností, odborných poznatků a dobré praxe mezi vzdělávacími institucemi všech stupňů
Kultura a cestovní ruch	Zachování a obnova kulturního a přírodního dědictví Spolupráce a výměna zkušeností při tvorbě a propagaci komplexních produktů cestovního ruchu
Institucionální spolupráce	Spolupráce veřejné správy a spolupracujících subjektů
Místní iniciativy	Vytváření nových a upevňování existujících partnerství, sítí a přeshraničních struktur, včetně činností zaměřených na volnočasové a zájmové aktivity

Více informací lze nalézt na <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy/programy-preshranicni-spoluprace/2-interreg-v-a-slovenska-republika-ceska-republ.>

- **Podpora venkova v rámci evropské zemědělské politiky**

V rámci programového období 2014 – 2020 byl rozvoj venkova podporován prostřednictvím Programu rozvoje venkova. V současnosti je pro všechny země EU vyhlášeno tzv. přechodné období, kterým se prodlužuje platnost stávajícího programu o dva roky (do roku 2022). Na období 2021 – 2022 lze využít adekvátní část prostředků z období 2021 – 2027.

Od roku 2023 bude rozvoj venkova zahrnut do připravovaného Strategického plánu Společné zemědělské politiky. Stejně jako v minulém období bude venkov podporován prostřednictvím

komunitně vedeného místního rozvoje (metoda LEADER), tzn. v rámci strategií místních akčních skupin.

Typově byly v rámci komunitně vedeného místního rozvoje Programu obnovy venkova 2014 - 2020 podporovány zejména aktivity zemědělského a nezemědělského podnikání, zpracování a uvádění produktů na trh, lesnické technologie, neproduktivní investice v lese a lesnická a zemědělská infrastruktura. V menší míře též občanská vybavenost. Z hlediska budoucího Strategického plánu Společné zemědělské politiky se nepředpokládají významnější změny podporovaných aktivit původního Programu rozvoje venkova.

- **Národní dotační tituly**

Z hlediska národních dotačních titulů jsou pro obce zásadní zejména programy (dotační tituly) vyhlašované Ministerstvem pro místní rozvoj. Struktura každoročně vyhlašovaných dotačních titulů se v jednotlivých letech liší. Informace v níže uvedeném přehledu odpovídají období 2021 – 2022.

Programy	Témata/aktivity
Podpora rozvoje regionů	Podpora obnovy a rozvoje venkova (místní komunikace, sportovní infrastruktura, místa aktivního a pasivního odpočinku, veřejné budovy) Podpora obcí s 3 000 až 10 000 obyvateli (místní komunikace, sportovní infrastruktura, veřejné budovy) Podpora odstraňování bariér v budovách, Euroklíč
Podpora bydlení	Pečovatelství domy, komunitní domy seniorů Bytové domy bez bariér Technická infrastruktura
Cestovní ruch	Infrastruktura cestovního ruchu
Územní plánování	Podpora územně plánovacích dokumentací obcí

Více informací lze nalézt na <https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace>.

Dotační tituly jsou pravidelně vyhlašovány i dalšími ministerstvy. Přehled těchto dotačních titulů je uveden v příloze Akčního plánu Strategie regionálního rozvoje ČR, případně ve vydané publikaci Národní dotační zdroje. Více informací lze nalézt na <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021/akcni-plan-srr-21-22> anebo na <https://www.mmr.cz/getmedia/bc54432c-2d0a-4b92-8149-9d750814ec13/Narodni-dotacni-zdroje-2019-web.pdf.aspx?ext=.pdf>.

10.6 Příprava akčních plánů a jejich vyhodnocení

Akcí plán je zpracován na období kalendářního roku. Obsahuje pouze ty aktivity návrhové části, které budou realizovány přímo Zlínským krajem a je reálné je v tomto časovém horizontu naplnit, případně s jejich realizací započít. Jsou zde zformulovány konkrétní kroky, které musí kraj uskutečnit a v nichž je jeho role nezastupitelná.

V rámci opatření popsaných v předchozí kapitole 9 byly k naplnění Strategie rozvoje venkova identifikovány s ohledem na významnost a rozvojové možnosti kraje aktivity, které jsou popsány identifikátory A.x.x – D.x.x. Z nich jsou sestavovány jednotlivé roční akční plány. Rozsah navržených aktivit akčního plánu může být v průběhu implementace strategie rozšiřován anebo jejich zaměření může být upravováno, s ohledem na vývoj konkrétních rozvojových potřeb v čase. Každé opatření bude naplněno konkrétními aktivitami.

Z hlediska charakteru činností kraje můžeme rozlišit následující kategorie:

- realizace vlastních rozvojových projektů,
- zajištění veřejných služeb,
- finanční podpora určitých činností nebo subjektů,
- metodická a informační podpora,
- iniciace, koordinace, vyjednávání.

Hodnocení plnění Akčního plánu se vztahuje ke kalendářnímu roku, a to z důvodu provazování s krajským rozpočtem.

11. SEZNAM ZKRATEK

BCO	Broadband Competence Office
BESIP	Bezpečnost silničního provozu
CCRVM	Centrála cestovního ruchu Východní Moravy
CEDR	Centrální evidence dotací z rozpočtu ČR
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj (Community Led Local Development)
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
DMO	Organizace destinačního managementu
EAZK	Energetická agentura Zlínského kraje
CO ₂	Oxid uhličitý
ENERGOV	Program na zvyšování energetické účinnosti ve veřejných budovách
EU	Evropská unie
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožená území
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	Integrovaná teritoriální investice
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KHS	Krajská hygienická stanice
KOMUENERG	Program na podporu komunitní energetiky
LIGHTPUB	Program modernizace soustav veřejného osvětlení
MAS	Místní akční skupina
Mbit/s	Megabit za sekundu
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MS 2014+	Monitorovací systém evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014 – 2020
MŠ	Mateřská škola
MV-GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
NKP	Národní kulturní památka
NNO	Nestátní nezisková organizace (spolek, obecně prospěšná společnost, ústav, nadace a nadační fond, účelové zařízení registrované církve a náboženské společnosti)
OP	Operační program
OP ČR-SR	Operační program Česká republika – Slovensko
OP D	Operační program Doprava
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OPPIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
OÚ	Obecní úřad

PnB	Příspěvek na bydlení
PnŽ	Příspěvek na živobytí
POÚ	Pověřený obecní úřad
REZZO3	Registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší – malé stacionární zdroje znečišťování
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
ŘSZK	Ředitelství silnic Zlínského kraje
SO POÚ	Správní obvod pověřeného obecního úřadu
SRZK	Strategie rozvoje Zlínského kraje
SZIF	Státní zemědělský investiční fond
TIC	Technologické inovační centrum s.r.o.
TRANSGOV	Program modernizace veřejné dopravy
UNESCO	Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZK	Zlínský kraj
ZŠ	Základní škola